

RAPORT DE RESPONSABILITATE CORPORATIVĂ

2023

P PREMIER
ENERGY
DISTRIBUTION

RAPORT DE RESPONSABILITATE CORPORATIVĂ

2023

Premier Energy Distribution
Raport de responsabilitate corporativă 2023

Pentru detalii cu privire la prezentul raport
puteți consulta www.premierenergydistribution.md

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
Andrei Doga nr.4,
MD-2024 Chișinău
Republica Moldova
Tel.: 022 43 11 11
Fax: 022 43 16 75
www.premierenergydistribution.md

Coordonator
Departamentul „Relații externe și comunicare”:
comunicare@premierenergy.md

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este interesată ca informația inclusă
în prezentul raport să fie corectă și relevantă pentru grupurile sale de interes.

Cuprins

Despre acest raport	7
Glosar	8
Profil	10
Politici	16
Politica de responsabilitate socială corporativă	17
Politica Premier Energy cu privire la sustenabilitatea de mediu, socială și de guvernanță (MSG)	17
Dialogul cu grupurile de interes	18
Canale de comunicare	19
Angajamente de responsabilitate socială corporativă	24
Exceelență în servicii	25
Principalii indicatori financiari de performanță	28
Principalii indicatori nefinanciari de performanță, relevanți pentru activitatea entității	28
Finanțare externă pentru modernizarea rețelelor electrice	29
Reconfirmarea certificatelor de management	30
Angajament pentru rezultate	32
Calitate și fiabilitate	33
Investiții în renovarea rețelelor și îmbunătățirea calității furnizării energiei electrice	34
Resurse	43
Structura procurărilor de energie electrică	44
Structura tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice	44
Protecția mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor	46
Dezvoltarea sustenabilă	47
Instruirea și conștientizarea în domeniul mediului înconjurător	48
Consumul de energie în cadrul organizației	50
Atenuarea și adaptarea la schimbările climatice	51
Integrarea criteriilor de mediu	52
Biodiversitate	52
„Plantează-ți viitorul” – 2023	55
Utilizarea eficientă și responsabilă a apei	56
Prevenirea contaminării	57

Interes pentru persoane	62
Favorizarea continuă a echilibrului dintre viața personală și cea profesională	64
Activități de formare personală și profesională	66
Politici prietenoase familiei la locul de muncă	71
Campania de informare globale „16 zile de activism împotriva violenței față de femei și fete”	71
Securitate și sănătate	72
Securitatea și sănătatea în muncă – obiectiv prioritar în 2023	74
Dotarea personalului cu mijloace de protecție	76
Implicarea constantă a fiecărui angajat	76
Sănătatea la ordinea zilei	77
Campanii interne de sănătate prin comunicare	78
Promovarea securității electrice pe plan extern	78
Gestiunea securității în situații de calamități naturale	79
Lanț de distribuție responsabil	80
Angajament pentru societate	84
Servicii bazate pe dialog și încredere prin îndeplinirea angajamentelor de responsabilitate social corporativă	85
Investim în tineri – investim în viitor	86
Securitatea electrică	87
Prin ochii copiilor. Pentru copii	89
Sănătate, securitate și caritate	90
Promovarea valorilor culturale	92
Fundația Premier Energy în Moldova	93
Campanii	94
Integritate și transparență	96
Auditul intern	97
Integritatea este baza succesului companiei	98
Modelul de gestiune a codului etic	98
Gestiunea consultărilor și denunțurilor	99
Politica privind atențiile în cadrul companiei	100
Politici și planuri antifraude și anticorupție	100
Anexe	101

DESPRE ACEST RAPORT

Procesul de elaborare

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA își propune să comunice în mod transparent tuturor părților interesate performanțele sale în domeniul responsabilității sociale corporative, astfel încât acestea să fie informate corect cu privire la angajamentele asumate și rezultatele reale înregistrate.

Prin această prismă întreprinderea privată de distribuție a energiei electrice la tarife reglementate pe teritoriul Republicii Moldova, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, publică raportul de responsabilitate socială corporativă în limba română pentru al doisprezecelea an consecutiv. Raportul de RSC pentru anul 2023 poate fi consultat de către publicul larg pe site-ul www.premiereenergydistribution.md la compartimentul corespunzător rapoartelor.

Informațiile incluse în raport au fost selectate și prioritizate, luându-se în considerație subiectele de interes abordate de părțile interesate în cadrul acțiunilor de consultare a acestora.

Informațiile incluse au fost prezentate în concordanță cu următoarele acte legislative ale Republicii Moldova:

- Legea nr. 174 cu privire la energetică din 21.09.2017;
- Legea cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.05.2016;
- Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice nr. 537/2020 din 24.12.2020;
- Legea Nr.10 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- Legea Nr. LP331/2023 din 09.11.2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017.

Aria de raportare

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA intenționează să mențină decizia de a elabora anual un astfel de raport pentru a continua să informăm toate părțile interesate cu privire la perfor-

manța sa în domeniul RSC. Prezentul raport de responsabilitate corporativă acoperă aspectele cheie ale performanței înregistrate de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA pentru perioada de raportare 01.01.2023 - 31.12.2023 și include informații ce acoperă toate locațiile din Republica Moldova unde își desfășoară activitățile.

Structura

Raportul a fost structurat în conformitate cu angajamentele asumate în politica de responsabilitate socială corporativă a ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și Politica Premier Energy cu privire la sustenabilitatea de mediu, socială și de guvernanță (MSG).

Limitări

Informația prezentată pentru anul 2023 se referă la activitatea societății ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și este reflectată comparativ cu datele raportate pentru anul 2022. Pentru datele incluse în raportul anterior nu au fost efectuate rectificări.

Calitatea informațiilor incluse în raport

Considerăm că toate informațiile incluse în raport sunt necesare și oferă publicului posibilitatea de a aprecia adecvat performanța întreprinderii ÎCS „Premier Energy Distribution” SA. Raportul prezintă în mod clar aspectele pozitive și negative ale performanțelor organizației din anul 2023. Pentru a sistematiza sau a pune în evidență unele informații au fost incluse tabele, grafice, fotografii.

Termeni

Termenii „Premier Energy Distribution”, „întreprinderea de distribuție”, „distribuitor privat de energie electrică”, „operator național de distribuție”, „entitatea”, „societatea” se folosesc cu referire la ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, entitate de distribuție a energiei electrice la tarife reglementate în Republica Moldova.

Termenii „consumator” și „client” se referă la beneficiarii produsului și serviciilor prestate de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

Glosar

AmCham	Camera Americană de Comerț din Republica Moldova / The American Chamber of Commerce in Moldova;
ANRE	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;
CAIDI	indicele de durată medie a întreruperilor (este un indice de fiabilitate utilizat în mod obișnuit de serviciile de electricitate, din engl.- Customer Average Interruption Duration Index);
CCI	Camera de Comerț și Industrie din Republica Moldova;
CCM	contract colectiv de muncă;
CR	Critically endangered eng./ specii critic periclitare;
CM	centru de muncă;
CSE	Comisia pentru Situații Excepționale;
EBA	Asociația Businessului European în RM / European Business Association în RM;
EN	Endangered/ specii critic periclitare;
ESAP	Planul de acțiune social și de mediu (Environmental and social action plan - ESAP)
EUR	euro, € / moneda oficială a 19 din cele 27 de state membre ale UE;
Fider TOP	fidere identificate și selectate anual, preponderent în linii electrice aeriene (LEA), ce au înregistrat pe parcursul a ultimilor 2 ani cei mai reduși indici de calitate a energiei electrice la conceptele SAIDI, SAIFI, CAIDI;
GES	gaze cu efect de seră:
IEA	International Energy Agency;
IDI	Instalațiile de Distribuție Interioare
IDE	instalație de distribuție exterioară;
IDS	inspectări documentate de securitate;
IPCC	Interguvernamental Panel on Climate Change;
ITC	întrerupătoare telecomandate;
IUCN	International Union for Conservation of Nature (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii, organism guvernamental pentru locuri protejate);
LC	loc de consum;
Linia vieții	sisteme de asigurare, montate pe structuri pentru a asigura accesul în siguranță pe piloni, clădiri, scări, în dispozitive de ridicare la înălțime, dotate cu căruț/coș;
Linie de credit de tip revolving	credit cu retrageri și rambursări multiple, destinat plăților care au legătură cu activitatea curentă de aprovizionare, producție, desfacere și prestări servicii;
LEA	linie electrică aeriană/linii electrice aeriene;
LEC	linie electrică în cablu/linii electrice în cablu;
MDL	leu moldovenesc / moneda oficială în Republica Moldova;
NC	neconformități;
NT	Near threatened eng./specii aproape amenințate;
NTS	Rezumat cu caracter Non-Tehnic de Mediu și Social
OL	ordin de lucru;
OMS	Organizația Mondială a Sănătății;
PS MSG	Politica Premier Energy cu privire la sustenabilitatea de mediu, socială și de guvernare (MSG)

PD	punct de distribuție; instalație electrică cu tensiunea 6-10 kV, destinată să primească și să distribuie energia electrică la același nivel de tensiune fără transformarea ei;
PDC	punct de distribuție central;
Plan TOP	circuite electrice, identificate anual că ar înregistra un indice SAIDI majorat și selectate pentru lucrări de îmbunătățire a indicelui SAIDI (a funcționării normale în vederea reducerii numărului de defecte, a deteriorărilor sau avariilor și prevenirii declanșărilor / deconectărilor);
PT	post de transformare; instalație electrică destinată să transforme și să distribuie energia electrică, fiind compusă din transformatoare, instalații de distribuție cu tensiunea până și mai mult de 1000 V, echipament de dirijare și instalații auxiliare;
PRA	protecție prin rele automate;
Ramsar, zone umede	un sit de zone umede desemnat a fi de importanță internațională în temeiul Convenției Ramsar. Convenția privind zonele umede, cunoscută sub numele de Convenția Ramsar, este un tratat interguvernamental de mediu instituit în 1971 de UNESCO, care a intrat în vigoare în 1975;
Retrofit	configurare, ce presupune adăugarea de noi tehnologii sau funcții la sisteme mai vechi, de exemplu: modernizarea centralei, îmbunătățirea eficienței centralei / creșterea producției / reducerea emisiilor modernizarea energiei la domiciliu, îmbunătățirea clădirilor existente cu echipamente de eficiență energetică;
Recloser	întrerupător electronic de alimentare, dispozitiv de control, proiectat pentru a fi utilizată în rețelele electrice de distribuție electrice aeriene la detectare defecțiunilor momentane și întreruperea circuitului;
RSC	responsabilitate socială corporativă
SAIDI	durata medie de întrerupere a fiecărui client (System Average Interruption Duration Index);
SAIFI	frecvența medie a întreruperilor în rețeaua electrică (System Average Interruption Frequency Index);
SALEM	aplicație ce permite identificarea continuă și evaluarea anuală a cerințelor legale în domeniul mediului ambiant;
SEP	Planul de implicare a părților interesate (Stakeholder Engagement Plan - SEP)
SGM	sistem de gestiune a operațiunilor de mentenanță în instalațiile electrice;
SGNC	sistemul de gestiune a neconfomităților;
SL	separatoare de linie;
Societate	cu semnificația de entitate economică, în prezentul raport servește pentru a identifica Premier Energy Distribution;
SUA	Statele Unite ale Americii;
TÎ	tensiune înaltă;
TJ	tensiune joasă;
TM	tensiune medie;
TPC	terminale portabile de citire a contoarelor;
UE	Uniunea Europeană/ uniune politică și economică a 27 de state membre situate în principal în Europa;
USD	dolar SUA, \$ / moneda oficială în Statele Unite ale Americii.
VU	Vulnerable/ specii vulnerabile;
XS	separatoare fuzibile de tip XS (cut-out).

PROFIL

Cel mai mare operator privat
al sistemului național de distribuție
a energiei electrice

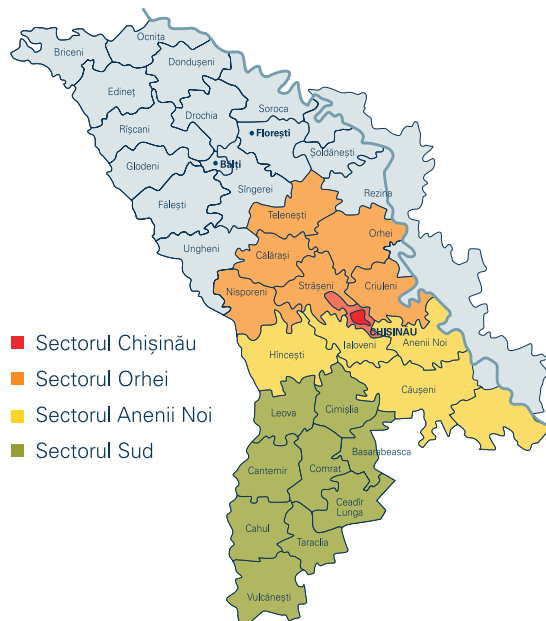
ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este cel mai mare operator privat al sistemului de distribuție a energiei electrice din Republica Moldova. Întreprinderea prestează servicii în 20 din cele 37 de raioane administrative și în municipiul Chișinău, pe o suprafață de circa 70 % din teritoriul țării, distribuind energie electrică pentru cele peste 947.000 de locuri de consum din centrul și sudul țării.

Întreprinderea dispune de o experiență europeană vastă, activează în domeniul electroenergetic al Republicii Moldova de peste două decenii, implementând cele mai bune practici și standarde europene de gestiune. Pentru sporirea eficienței și a calității serviciilor în perioada 2000 - 2023 ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a investit circa 344 de milioane de euro în modernizarea și extinderea rețelelor electrice. Dincolo de beneficiile evidente pentru clienți și de efectul pozitiv asupra rezultatelor operaționale ale companiei, acest efort se reflectă și în contribuția directă la dezvoltarea economiei moldovenești.

Activitatea pe piața energetică moldovenească a distribuitorului privat de energie electrică a început la 7 februarie 2000, când compania spaniolă Union Fenosa International a achiziționat printr-un tender internațional trei din cele cinci întreprinderi furnizoare de energie electrică, gestionate de stat la acel moment, expuse spre comercializare printr-o ofertă a Guvernului: Î.C.S. RE Chișinău S.A., Î.C.S. RED Centru S.A., și Î.C.S. RED Sud S.A.

În anul 2008 acestea au fuzionat sub denumirea unică de Î.C.S. Red Union Fenosa S.A. cu scopul eficientizării tuturor operațiunilor de

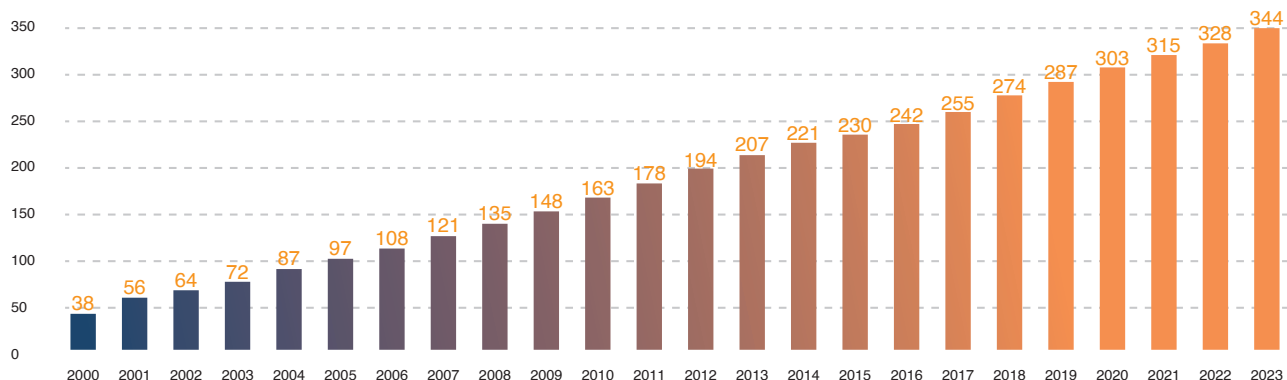
Harta localităților în care își desfășoară activitatea Premier Energy în Moldova

distribuție și furnizare a energiei electrice. Cu această identitate unică întreprinderea a continuat să facă parte din grupul internațional Gas Natural Fenosa, rezultat în urma fuziunii în Spania a entităților Union Fenosa și Gas Natural, cu denumirea socială Gas Natural SDG. În Moldova marca comercială Gas Natural Fenosa a fost lansată pe data de 10 mai 2011.

De la 1 ianuarie 2015, acționând în conformitate cu prevederea legală, stipulată în particular în art. 54 alin. (5) al Legii cu privire la energia electrică nr. 124-XVIII din 23.12.2009 a RM, Î.C.S. Red Union Fenosa S.A. a separat legal activitatea de distribuție a energiei electrice de activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate. Astfel, activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate a fost asigurată în contuare de către întreprin-

Dinamica investițiilor realizate din 2001 până 2023, mln euro

derea Î.C.S. Gas Natural Fenosa Furnizare Energie S.R.L., fiind succesor de drept al Î.C.S. Red Union Fenosa S.A. În 2018, în urma unui rebranding global, Gas Natural Fenosa devine Naturgy. Schimbarea nu s-a extins asupra celor două întreprinderi moldovenești, dar ele au făcut parte din grupul spaniol Naturgy până la achiziția lor de către noul proprietar.

În august 2019 a avut loc o transformare importantă în istoria celor mai mari întreprinderi private de distribuție și furnizare a energiei electrice din Republica Moldova: grupul energetic Naturgy a finalizat tranzacția de vânzare-cumpărare a întreprinderilor Î.C.S. „Red Union Fenosa” S.A. și Î.C.S. „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” S.R.L. cu grupul internațional Duet Private Equity Limited.

În prezent, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este parte a grupului Emma Capital, un important jucător pe piața energetică din regiune, care dispune de afaceri în sectorul energetic din R. Moldova și România, susținând și participând activ în procesul de tranziție energetică și promovând energia regenerabilă și alte proiecte importante care permit dezvoltarea energiei verzi, diversificarea surselor de furnizare a energiei electrice, precum și consolidarea securității energetice a Republicii Moldova.

Întreprinderea continuă să fie deschisă pentru colaborare în scopul promovării valorilor pro-europene și internaționale și a unui climat de investiții transparent și propice prosperării pentru toți agenții economici din țară.

Premier Energy – un brand reînnoit, axat pe inovare, eficiență și siguranță

Din 25 mai 2023 întreprinderea ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și-a schimbat imaginea, adoptând o marcă nouă și o paletă de culori diferită.

Rebranding-ul a făcut parte din strategia de aliniere la nivel corporativ a reprezentării tuturor întreprinderilor din grupul Premier Energy LPC, care operează în Republica Moldova în sectorul distribuției și furnizării de energie electrică și în România în sectorul distribuției și fur-

nizare de gaze naturale, precum și în proiecte de energie regenerabilă.

Culorile noii mărci simbolizează serviciile grupului Premier Energy din domeniul energetic: albastru – energie electrică, oranj – gaze naturale, verde – energie verde.

Marca Premier Energy a fost lansată în Republica Moldova pe 11 decembrie 2019 în legătură cu achiziția întreprinderilor de distribuție și furnizare a energiei electrice de către grupul internațional de investiții EMMA Capital.

Rebranding-ul din 2023 a avut ca obiectiv să plaseze marca din RM sub umbrela identității unice, aprobate pentru întreprinderile din grupul Premier Energy din România și Republica Moldova. Într-o lume în permanentă schimbare noua marcă Premier Energy a optat pentru un design diferit, aliniat în corespundere cu cerințele corporative unice, și a adoptat o paletă de culori noi. Modificările au vizat toate necesitățile de aplicare a mărcii, dar fără a afecta în vreun fel relațiile contractuale ale întreprinderilor cu clienții săi, ele continuând să-și onoreze plener toate angajamentele și obligațiunile asumate anterior.

ÎNCREDERE

Transparență, onestitate, responsabilitate și grijă.

EFICIENȚĂ

Servicii, prețuri, rapiditate.

MODERNITATE

Tehnologii moderne, produse *green*, sustenabilitate, instrumente online.

SIGURANȚĂ

Confort, experiență și reputație, stabilitate.

Prezența în asociații de profil și alte organizații

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA promovează principiile celor mai relevante inițiative internaționale pentru a susține responsabilitatea socială corporativă a întreprinderii.

Întreprinderea face parte din următoarele asociații de profil:

Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova” (AmCham) - organizație non-guvernamentală non-profit, care cuprinde 169 de membri dintr-un spectru divers de afaceri; de la mari investitori străini la întreprinderi mici, ce operează pe plan intern și în străinătate. Misiunea AmCham constă în promovarea investițiilor americane, străine și locale în Moldova și colaborarea cu guvernul R. Moldova și liderii de afaceri pentru a promova un climat de afaceri mai favorabil în Moldova.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este membră AmCham din anul 2006 și participă activ la diverse evenimente, mese rotunde, conferințe, seminare organizate de către AmCham.

Camera de Comerț și Industrie (CCI) din Republica Moldova - instituție abilitată să susțină și să reprezinte interesele în ansamblu ale

membrilor săi și ale comunității de afaceri din RM în relațiile cu instituțiile guvernamentale, cercurile de afaceri străine și sistemul relațiilor economice internaționale.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este membră a CCI începând cu anul 2007 și participă la concursul anual Marca Comercială a Anului, la diverse instruirii, seminare și evenimente tematice organizate de aceasta.

Prezența în asociații de profil și alte organizații

Asociația Businessului European (EBA) - organizație independentă, nonguvernamentală, înființată în anul 2011 de 10 fondatori, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, pe atunci Red Union Fenosa, regăsindu-se printre aceștia. Scopul activității EBA în Moldova este alinierea economiei naționale și a legislației în domeniul de afaceri la standardele UE, precum și promovarea valorilor europene și a celor mai bune practici de management în afaceri în comunitatea antreprenorială din Moldova.

Green City Lab - organizație necomercială creată de PNUD Moldova cu scopul de a cataliza investițiile în dezvoltarea urbană ecologică cu emisii reduse de carbon, aplicând abordări integrate de planificare urbană, încurajând inovarea, planificarea participativă și parteneriatele dintre sectorul public și privat.

AO Green City Lab Moldova și-a propus să promoveze inițiative și soluții moderne de dezvoltare a unui oraș inteligent, confortabil oamenilor și prietenos naturii.

Premii și aprecieri 2023

Premier Energy Distribution a obținut două premii importante în cadrul Galei Businessului Moldovenesc.

Concentrată pe implementarea proiectelor de investiții, eficiență și îmbunătățire continuă a calității furnizării serviciului, de asemenea, pe îndeplinirea angajamentelor asumate de responsabilitate social corporativă, ÎCS Premier Energy Distribution SA a obținut în cadrul Galei Businessului Moldovenesc confirmarea rezultatelor remarcabile obținute în 2022, primind două premii importante:

- Mercuriul de Aur la categoria „Marca Responsabila Social”.
- Premiul Mare la categoria „Locuri de muncă prietenoase familiei”.

Evenimentul, la care au participat peste 150 de întreprinderi, a avut loc pe 9 iunie 2023, fiind organizat de Camera de Comerț și Industrie a Moldovei și Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală. Fiind la cea de-a XX-a ediție, concursul „Marca Comercială a Anului” este considerat unul dintre cele mai eficiente instrumente de promovare a mărcilor comerciale pe piața internă și externă.

Premier Energy Distribution participă la Gala Businessului Moldovenesc începând cu anul 2009. Acesta este cel de-al 12-lea Mercuriu de Aur obținut la categoria „Marca comercială a anului”, de șapte ori fiindu-i acordat pentru manifestarea responsabilității sociale. În calitate de operator al sistemului național de distribuție a energiei electrice, compania se concentrează continuu pe distribuția și furnizarea responsabilă de energie, respect față de mediu și practici sociale prietenoase comunității și familiei. De altfel, după ce la ediția din anul trecut a primit o mențiune specială pentru angajamentul ferm în asigurarea echilibrului între viața de familie și cea profesională a angajaților prin promovarea activă a politicilor prietenoase familiei la locul de muncă, în anul curent Premier Energy Distribution s-a învrednicit de Premiul Mare la categoria „Locuri de munca prietenoase familiei”.

Premier Energy Distribution își va concentra și în continuare eforturile pe implementarea proiectelor de investiții pentru modernizarea instalațiilor și îmbunătățirea calității furnizării serviciului, va oferi servicii calitative clienților săi prin menținerea unei relații transparente, bazate pe dialog și încredere, îndeplinindu-și angajamentele de responsabilitate social corporativă față de grupurile sale de interes: clienți, angajați, acționari și societate în general.

„Contribuabil cu grad înalt de credibilitate”

Pentru a patra oară din momentul aprobării Regulamentului cu privire la stimularea morală (non financiară) a contribuabililor onești, compania ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a fost desemnată în 2023 în calitate de „Contribuabil cu grad înalt de credibilitate”. Titlul a fost acordat de către Serviciul Fiscal de Stat al Republicii Moldova prin oferirea unui certificat de credibilitate, emis pe 1 iulie 2023, care atestă calificarea deținătorului la categoria de contribuabil onest, ce promovează responsabilitatea fiscală, conformarea voluntară, precum și manifestarea transparenței și corectitudinii în activitatea desfășurată.

În conformitate cu decizia Serviciului Fiscal de Stat al Republicii Moldova întemeiată pe prevederile Regulamentului cu privire la stimularea morală (non financiară) a contribuabililor onești, a fost stabilită pentru ÎCS „Premier Energy Distribution” SA o perioadă de 2 ani de absolvire de la controalele fiscale prin metoda de verificare totală și tematică.

Ațiunea de stimulare morală publică a celor mai onești contribuabili este desfășurată periodic de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și are drept scop aprecierea de către autoritatea fiscală a contribuabililor care au promovat civismul fiscal, antrenându-se într-un dialog de parteneriat cu instituțiile statului, prin onorarea în termen a obligațiilor fiscale față de buget, menținerea și crearea locurilor de muncă, susținând astfel dezvoltarea țării.

POLITICI

Politica de responsabilitate socială corporativă

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA înțelege responsabilitatea socială corporativă ca un ansamblu de acțiuni în vederea stabilirii relațiilor de încredere, stabile, solide și reciproc avantajoase cu grupurile sale de interes. Politica de responsabilitate corporativă stabilește cadrul comun de acțiune, ce călăuzește comportamentul social responsabil al entității și a angajaților săi. Obiectivul principal al politicii este de a stabili principiile de acțiune și angajamentele asumate față de grupurile sale de interes în coerență cu strategiile și actele normative interne, precum și cu legislația în vigoare. De asemenea, politica stabilește responsabilitățile și instrumentele de urmărire specifice în vede-

rea asigurării îndeplinirii prevederilor sale.

Politica de responsabilitate corporativă implementată de distribuitorul privat de energie electrică încurajează cunoașterea și aplicarea angajamentelor sale și de către persoanele sau companiile/întreprinderile antreprenoare, întrucât pot influența reputația ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

Angajamentele și principiile de acțiune ale politicii pot fi consultate în paragrafele corespunzătoare ale acestui raport. De asemenea, documentul „Politica de responsabilitate socială corporativă” poate fi consultat pe site-ul www.premierenergydistribution.md la compartimentul *Profil*.

Angajamente ale politicii de responsabilitate socială corporativă

Exceleța în servicii

Angajamentul pentru rezultate

Protecția mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor

Interesul pentru persoane

Lanț de distribuție responsabil

Angajament pentru societate

Securitatea, sănătatea și bunăstarea persoanelor

Integritate și transparență

Politica Premier Energy cu privire la sustenabilitatea de mediu, socială și de guvernanză (MSG)

Politica cu privire la sustenabilitatea de MSG a întreprinderilor Premier Energy a fost adoptată de către Consiliul de Administrație al Premier Energy PLC, fiind publicată pe data de 25 martie 2021 și a intrat în vigoare din 1 iunie 2021.

Obiectivul acesteia constă în punerea în aplicare în cadrul întreprinderilor Premier Energy PLC

a practicilor de afaceri sustenabile în contextul principiilor de mediu, sociale și de guvernanză, așa cum sunt recunoscute pe plan internațional. Cele mai înalte standarde de conduită în afaceri; drepturile angajaților și ale clienților; responsabilitățile/angajamentele în domeniul mediului; distribuția și furnizarea responsabilă de energie;

protecția ecosistemelor locale; cea mai mică amprentă de mediu posibilă; principiile diversității și incluziunii și dezvoltarea comunităților locale sunt în centrul a tot ceea ce definește Premier Energy. În calitate de furnizor responsabil de energie, Premier Energy se concentrează continuu pe responsabilitățile de mediu, distribuția și furnizarea responsabilă de energie.

Dialogul cu grupurile de interes

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA înțelege prin „grupuri de interes” toate acele entități sau persoane fizice, care pot fi afectate în mod semnificativ de activitatea întreprinderii și ale căror acțiuni pot afecta capacitatea de a implementa cu succes strategiile proprii și de a-și atinge obiectivele.

Întreprinderea apreciază rolul lor în stabilirea de strategii și consideră că dezvoltarea unui climat de încredere cu grupurile de interes este esențială pentru acceptarea socială a companiei și pentru succesul planurilor sale de afaceri.

Grupurile de interes ale ÎCS „Premier Energy Distribution” SA:

Interni:

- Acționari
- Angajați

Externi:

- Consumatori
- Autorități publice centrale și locale
- Furnizori
- Organizații internaționale
- Bănci
- Asociații de Business
- Societatea: ONG-uri și asociații publice, comunități locale
- Mass media

Implementând practicile de MSG, de care beneficiază societatea în general, Premier Energy își propune să creeze și să-și mențină poziția de distribuitor și furnizor de energie durabil și responsabil față de mediu pe piețele sale de operare.

Acțiuni de dialog cu grupurile de interes

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a dezvoltat în raport cu grupurile de interes două tipuri de acțiuni de dialog:

- acțiuni de consultare reciprocă

Având un caracter bidirecțional, în cadrul acestora întreprinderea și grupurile de interes interacționează continuu pentru asigurarea unui schimb de informație transparent în scopul îmbunătățirii și ajustării proceselor companiei. ÎCS „Premier Energy Distribution” SA apreciază importanța lor în scopul elaborării și publicării Raportului de responsabilitate corporativă al distribuitorului privat de energie electrică.

- acțiuni informative

Acest tip de acțiuni au un caracter unidirecțional: întreprinderea oferă informație tuturor grupurilor de interes, în funcție de așteptările acestora.

Canale de comunicare

Întreținerea unui dialog deschis și continuu este esențială pentru menținerea unei relații de încredere cu grupurile de interes. ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a implementat și folosește următoarele canale de comunicare cu părțile interesate:

Grupuri de interes/ categorii	Canale de comunicare	Periodicitate
Aționari	<ol style="list-style-type: none"> 1. Raport financiar de activitate 2. Raport de Responsabilitate socială corporativă 3. Adunarea generală a acționarilor 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anual 2. Anual
Angajați	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audiență directă în Direcția Resurse umane / administrația companiei 2. Comisia locală a Codului etic 3. Revista internă „Energia noastră” 4. Mesaje interne prin e-mail 5. Afișe 6. Întruniri cu administrația 7. Comunicate interne 8. Sărbători/evenimente corporative 9. Proiecte sociale interne 10. Concursuri interne 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Permanent 2. Permanent 3. Semestrial 4. Permanent 5. Permanent 6. Permanent 7. Permanent 8. Anual 9. Permanent 10. Semestrial
Consumatori	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pagina web 2. Oficiul comercial 3. Factura 4. OT 24 de ore 5. Audiențe personale 6. E-mail 7. Scrisori 8. Telefon 9. SMS-uri 10. Fluturași promoționali 11. Facebook 12. Telegram 13. Mass-media 	<ol style="list-style-type: none"> 1 Permanent 2 Lunar 3 Permanent 4 Permanent 5 Permanent 6 Permanent 7 Permanent 8 Permanent 9 Permanent 10 Permanent 11 Permanent 12 Permanent 13 Permanent
Autorități publice centrale și locale: Guvern, ANRE, primării alte entități de profil	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pagina web 2. Întruniri 3. Ședințe publice 4. Evenimente publice 5. Scrisori/demersuri 	Permanent
Furnizori	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pagina web 2. Audiență directă în Direcția Achiziții 3. Scrisori 4. Concursuri de achiziție a serviciilor sau bunurilor 5. Telefon 6. E-mail 7. SMS-uri 8. Afișe 9. Întruniri cu administrația 10. Comunicate 11. Evenimente publice 	Permanent

Furnizori	12. Proiecte sociale proprii sau în alianțe 13. Factura	Permanent
Bănci: BNM, bănci comerciale	1. Pagina web 2. Întuniri cu administrația 3. Scrisori 4. Telefon 5. Email	
Asociații de business (CCI, EBA, AmCham)	1. Pagina web 2. Întuniri 3. Ședințe publice 4. Evenimente publice 5. Scrisori/demersuri	
Organizații internaționale: UNICEF Moldova, PNUD Moldova, UN Women Moldova, UNFPA Moldova	1. Pagina web 2. Întuniri 3. Ședințe publice 4. Evenimente publice 5. Scrisori/demersuri	Permanent
Societatea: ONG-uri, asociații, comunități locale	1. Pagina web 2. Întuniri cu administrația 3. Proiecte sociale proprii sau în alianțe 4. Scrisori 5. E-mail 6. Afișe 7. Comunicate 8. Evenimente publice 9. Fluturași promoționali 10. Facebook 11. Telegram 12. Mass-media	Permanent
Mass-media	1. Pagina web 2. Comunicate de presă 3. Conferințe de presă 4. Evenimente publice 5. Întuniri cu administrația 6. Proiecte sociale proprii sau în alianțe 7. Scrisori 8. E-mail 9. Afișe 10. Fluturași promoționali 11. Facebook 12. Telegram	Permanent

Formulare online

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA mizează pe o comunicare continuă și coerentă cu consumatorii săi, iar interacțiunea online reduce din distanțe, aducându-le mai aproape serviciile operatorului de distribuție

Pentru comoditate și economisirea timpului lor, consumatorii pot accesa online serviciile operatorului de distribuție pe site-ul www.premiereenergydistribution.md:

- Racordarea la rețea
- Modificarea avizului de racordare
- Sigilarea/ Desigilarea echipamentului de evidență
- Coordonarea proiectului de executarea a instalației de racordare
- Programare vizită Online
- Verificarea echipamentului de evidență a energiei electrice

- Schimbarea automatului echipamentului de evidență a energiei electrice
- Admiterea la instalația electrică a operatorului serviciului de distribuție (zona de protecție)
- Activitatea personalului
- Compensații pentru întreruperi de energie electrică
- Amânarea lucrărilor planificate
- Deconectarea/ reconectarea la rețea
- Transmiterea utilajului electric în proprietate
- Prescripție
- Semnalează cazuri de fraudă și corupție
- Recepționarea prin email a lucrărilor programate în rețeaua de distribuție
- Anunță deranjamente sau nereguli
- Restituirea prejudiciului
- Altele
- Completarea unei adresări anterioare

Formularul „Altele” permite abordarea oricărui tip de plângere de la orice persoană.

Toate formularele sunt disponibile la rubrica Formulare <https://premierenergydistribution.md/ro/formulare>

[SEP 6.1.1.3] [SEP 6.1.1.4] [SEP 10.3.1.1] [SEP 10.3.1.2] [SEP 10.3.2]

În cadrul ședințelor periodice organizate de către consiliile raionale sau administrația publică locală, în conformitate cu Ghidul de comunicare pentru managerii sectoarelor de distribuție, operatorul de distribuție comunică despre planurile investiționale și angajamentele întreprinderii în domeniul securității și sănătății, protecția mediului înconjurător și alte aspecte sociale, precum și modalitățile de notificare a companiei de către populație în cazul oricărui aspecte legate de activitatea de distribuție și posibilitatea de completare online a formularelor de pe site-ul <https://premierenergydistribution.md/ro/formulare>.

Mecanismul de reclamatii și activitățile de monitorizare și evaluare sunt reflectate în documentul SEP publicat pe pagina web a companiei:

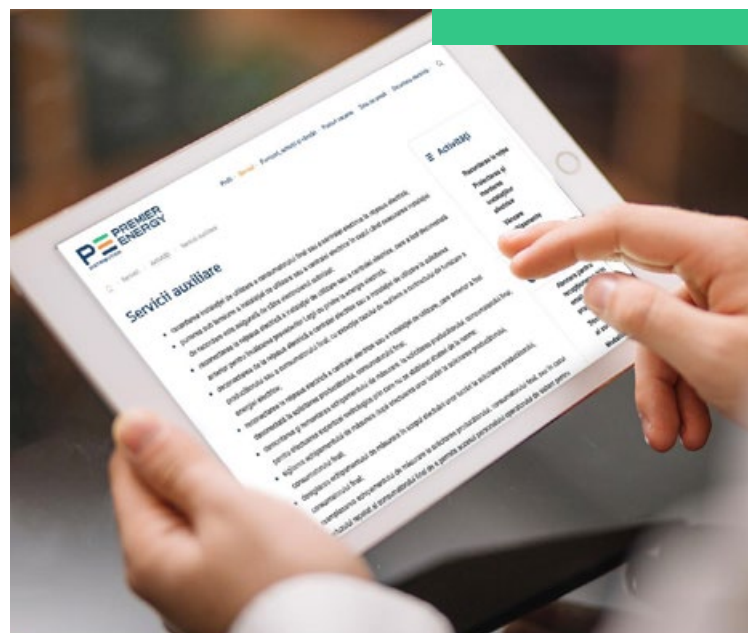
https://premierenergydistribution.md/sites/default/files/inline-files/plan-de-investitii/finantari/Planul_de_implicare_a_partilor_interesate_29032024.pdf

În procesul de gestionare a reclamatiiilor se evaluează prioritatea, preocupările și incidentele semnificative, care se aduc imediat la cunoștința responsabililor superiori.

Raportul privind registrul de reclamații și cereri este definit în sistemul de gestionare a corespondenței, care poate fi extras la necesitate, fiind în formatul prezentat în ANEXA C, SEP.

Totodată, compania ține evidența activităților sale asumate în raport cu solicitările recepționate prin intermediul unui registru intern de urmărire a acestora și comunică periodic despre progresele înregistrate în raport cu acțiunile aferente ale solicitărilor de dezvoltare.

Compartimentul Profil ▶ Transparență ▶ Plan de dezvoltare.

Consultă online liste formularelor Premier Energy Distribution

Model de gestiune a riscurilor și oportunităților

Înțelegerea riscurilor și oportunităților este vitală pentru a îmbunătăți modul în care o organizație gestionează procesele sale.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA identifică riscurile și oportunitățile și le atribuie grad de prioritate pentru a permite concentrarea eforturilor asupra celor care au cel mai mare impact. Totodată accentul se pune pe riscurile care au și o probabilitate sporită de apariție pentru oportunități, asupra cărora se poate acționa în mod realist pentru a îmbunătăți performanța.

Nu toate riscurile și oportunitățile identificate necesită acțiuni, întreprinderea poate lua o decizie în cunoștință de cauză de a accepta riscul, fără a lua nici o măsură în afară de identificarea și evaluarea acestuia.

Gestiunea riscurilor și oportunităților în tot ansamblul sistemelor de management și ale proceselor întreprinderii joacă un rol important pentru a ajuta la:

7

Proiecte în 2022

- îndeplinirea obiectivelor propuse;
- îmbunătățirea randamentului;
- îmbunătățirea modului de conducere;
- dezvoltarea unei culturi proactive de îmbunătățire;
- îndeplinirea conformării cu legislația;
- asigurarea calității serviciilor prestate;
- îmbunătățirea încrederii și satisfacției clientului

Modelul aplicat de către ÎCS „Premier Energy Distribution” SA presupune gestiunea riscurilor și oportunităților prin definirea unor proiecte considerate critice pentru întreprindere.

Periodic se realizează monitorizarea gradului de avansare pentru fiecare proiect, cu informare administratorului întreprinderii.

12

Proiecte în 2023

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA așteaptă de la toți angajații săi un nivel înalt de responsabilitate în identificarea riscurilor și oportunităților, prin promovarea culturii proactive de îmbunătățire.

Ținând cont de faptul că în cadrul întreprinderii este implementat și menținut un Sistem de Management Integrat al calității, mediului și sănătății ocupaționale și reieșind din importanța necesității gestiunii principalelor riscuri și oportunități pentru desfășurarea activității sale în termeni de eficiență și agilitate în timp, la începutul anului 2020 a fost creat un Comitet de Gestiune a Riscurilor și Oportunităților. Astfel, a fost formalizat prin ordin modelul de funcționare a gestiunii riscurilor și oportunităților, inclusiv atribuțiile comitetului creat și ale unităților din cadrul întreprinderii. Scopul activității comitetului este de a contribui la predictibilitatea și durabilitatea în activitatea operativă și financiară a companiei.

Comitetul de Gestiune a Riscurilor și Oportunităților este condus de către administratorul întreprinderii și din acesta mai fac parte directorii direcțiilor „Resurse” și „Control și Audit”.

Deciziile aprobate de către Comitetul de Gestiune a Riscurilor și Oportunităților sunt de aplicare obligatorie în cadrul întreprinderii.

Principalele atribuții ale Comitetului de Gestiune a Riscurilor și Oportunităților sunt:

- **definirea** cadrului principiilor și modelelor de comportament care să faciliteze identificarea, informarea, evaluarea și gestionarea expunerii la riscuri, precum și a oportunităților;
- **promovarea** în cadrul întreprinderii a conștientizării și acceptării responsabilității în identificarea, informarea, evaluarea și gestionarea riscurilor și oportunităților;
- **gestionarea** principalelor situații de risc și oportunități identificate prin organizarea ședințelor, realizarea analizelor, implicarea în procesele de gestiune a unităților după caz, cu elaborarea de măsuri corective și preventive, și, respectiv, de eficiență, stabilirea unităților responsabile de aplicare a măsurilor și termenelor planificate de realizare;

- **monitorizarea**, în caz de necesitate, a modului de respectare a deciziilor stabilite, unitățile din cadrul întreprinderii fiind obligate să prezinte măsurile aplicate și comentarii adiționale, după caz, inclusiv cu privire la aspecte de respectare a termenelor stabilite.

Sarcinile obligatorii pentru toate unitățile în raport cu Comitetul de Gestiune a Riscurilor și Oportunităților sunt:

- informarea comitetului referitor la **situațiile de risc** pe care le observă;
- informarea comitetului referitor la **oportunitățile** pe care le observă.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA consideră o prioritate îndeplinirea indicatorilor de calitate stabiliți prin Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea nr. 537 din 24.12.2020. Respectiv, în 2023, similar anilor anteriori, acești indicatori au fost monitorizați prin includerea în planificarea operativă a întreprinderii. Cu începere din 2020 se asociază și riscuri documentate pentru neîndeplinirea principalilor indicatori.

ANGAJAMENTE DE RESPONSABILITATE SOCIALĂ CORPORATIVĂ

EXCELENȚĂ ÎN SERVICII

Clientul este în centrul activităților ÎCS „Premier Energy Distribution” SA. Angajată într-un dialog activ, compania tinde mereu spre oferirea unui răspuns prompt și eficient, prin prestarea unui serviciu și a unei experiențe excelente clienților săi. Pe lângă faptul că acestea îndeplinesc cerințele legale, mai corespund, de asemenea, nevoilor lor și respectă angajamentele asumate voluntar de către companie.

ANGAJAMENTE

- Îmbunătățirea continuă a siguranței, fiabilității și competitivității tuturor serviciilor, cu oferirea celor mai înalte nivele de calitate posibile, în funcție de cele mai bune tehnici disponibile.
- Promovarea unei comunicări active și bidirecționale, care să permită înțelegerea așteptărilor și opiniilor clienților, precum și adaptarea soluțiilor oferite de Premier Energy la nevoile acestora.
- Facilitarea operațiunilor efectuate de către clienți cu ajutorul unui sistem simplu și eficient.
- Oferirea unor servicii inovatoare, care să promoveze eficiența energetică și să contribuie la sustenabilitatea societății.
- Aplicarea inovațiilor tehnologice și a celor mai bune tehnici disponibile ca mijloc de menținere a unei furnizări eficiente, sigure și sustenabile.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA susține și participă activ în procesul de tranziție energetică, promovând energia regenerabilă și alte proiecte importante care permit dezvoltarea energiei verzi, diversificarea surselor de furnizare a energiei electrice, precum și consolidarea

securității energetice a Republicii Moldova. În acest context în anul 2023 Societatea a găzduit 2 ateliere de discuții moderate de Agenția Germană pentru Energie (DENA) în cadrul proiectului privind transformarea sectorului energetic din Moldova. Primul atelier a fost organizat în luna februarie și a vizat tema integrării surselor de energie regenerabilă la nivel de Operator al Sistemului de Distribuție din Republica Moldova, iar cel de-al doilea atelier s-a desfășurat în luna iulie și a întrunit actorii pieței energetice din țara noastră pentru a aborda tema promovării și creșterii capacității de absorbție a energiei regenerabile ca mijloc de diversificare și securitate energetică în Republica Moldova.

În contextul planului național de digitalizare a sectorului energiei, în luna iunie 2023 Ministerul Energiei în colaborare cu Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova a lansat un program pilot de instalare a 35 de mii de contoare inteligente pentru energia electrică. ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este implicat în acest proiect important, beneficiind de asistență tehnică pentru instalarea a 20 de mii de contoare inteligente pe parcursul anului 2024.

În plan operativ și financiar, grație efortului și dedicației întregii echipe a ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, în pofida multiplelor provocări, întreprinderea a reușit să îndeplinească obiectivele operative stabilite, prin menținerea nivelului și îmbunătățirea indicatorilor de performanță și oferirea unor servicii calitative și la standarde înalte clienților întreprinderii.

Indicatori	U.M.	2023	2022	2023/2022
Venituri din vânzări	mIn lei	1.439,35	1.463,89	-24,5 -1,7%
Costul vânzărilor	mIn lei	-997,85	-933,72	-64,1 6,9%
Profitul brut	mIn lei	441,50	530,17	-88,7 -16,7%
Alte venituri din activitatea operațională	mIn lei	28,06	22,76	5,3 23,3%
Cheltuieli de distribuire	mIn lei	-0,36	-0,53	0,2 -31,8%
Cheltuieli administrative	mIn lei	-151,44	-124,58	-26,9 21,6%
Alte cheltuieli din activitatea operațională	mIn lei	-5,62	-6,89	1,3 -18,4%
Rezultatul din activitatea operațională	mIn lei	312,14	420,93	-108,8 -25,8%
Rezultatul din alte activități	mIn lei	0,92	-1,12	2,0 -182,5%
Profit până la impozitare	mIn lei	313,06	419,81	-106,7 -25,4%
Cheltuieli privind impozitul pe venit	mIn lei	-60,25	-27,58	-32,7 118,4%
Profit net	mIn lei	252,82	392,23	-139,4 -35,5%
Marja rezultatului veniturilor din vânzări	%	31%	36%	-6% -15,3%
Marja rezultatului din activitatea operațională	%	22%	29%	-7% -24,6%
Marja rezultatului net al perioadei de gestiune	%	18%	27%	-9% -34,4%
Valoare medie a activelor	mIn lei	4.304,10	4.120,27	183,8 4,5%
Valoare medie a capitalului propriu	mIn lei	3.450,20	3.172,43	277,8 8,8%
Rentabilitatea activelor	%	7%	10%	-3% -28,6%
Rentabilitatea capitalului propriu	%	7%	12%	-5% -40,7%

Principalii indicatori financiari de performanță

În anul 2023 ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a înregistrat un profit net de **252,82** milioane lei, cu 139,4 milioane lei mai mic decât în anul 2022 ca consecință a volumului mai mic de energie distribuit în 2023, datorită creșterii prețurilor pentru servicii și materiale ca rezultat al actualizării acestora cu rata inflației medii anuale înregistrate în 2022 de 28,7%, precum și a impactului advers înregistrat în anul de gestiune ca urmare a Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 68 din 10 mai 2023, prin care a fost modificată metoda de determinare a prețurilor pentru dezechilibrele atât pozitive, cât și negative cu aplicare retroactivă pentru perioadele iunie-decembrie 2022. Contextul aplicării unei noi metode de determinare a dezechilibrelor a condus la procesul de revizuire a estimărilor înregistrate anterior de Societate, prin recalcularea dezechilibrelor conform noilor reglementări cu impact în rezultatele perioadei încheiate la 31 decembrie 2023. Intervenția respectivă cu efect retroactiv în mecanismul de calcul și decontare al dezechilibrelor este un proces aflat în afara

controlului Societății.

În anul 2023 veniturile din vânzările de energie au constituit 1.439,4 milioane lei, în descreștere cu 1.7% față de 2022.

Tariful mediu de vânzare a constituit în anul 2023 0,55lei / kWh față de 0,41 lei / kWh în anul 2022, adică cu 32% mai mare, acesta din urmă a fost influențat de prețurile de procurare mai mari a energiei electrice la sfârșit de 2022 și primul trimestru 2023, la fel datorită creșterii ratei reglementate a rentabilității activelor (WACC) de la 8,30% în 2022 la 10,28% în 2023.

Volumul energiei distribuite în rețea a constituit 2.830 GWh față de 2.938 GWh în 2022 (-3,7%).

Prin activitatea și investițiile sale, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA colaborează și contribuie la dezvoltarea economică a țării. În anul 2023 suma impozitelor și taxelor achitate în bugetul de stat a constituit 338.499.515 de lei. Detaliile privind alte date financiare se regăsesc în situațiile financiare, inclusiv notele la acestea.

Principalii indicatori nefinanciari de performanță, relevanți pentru activitatea entității

	2023	2022	2023/2022 %
Pierderi de energie, %	7,33	7,20	0,13
			1,8
SAIDI, min	80,91	80,76	0,16
			0,2
SAIFI, n	1,90	1,97	-0,07
			-3,7
CAIDI, n	42,60	40,95	1,65
			4,0
Indicele de frecvență, %	1,42	0,80	0,62
			77,5
Indicele de gravitate, %	0,01	0,01	0,00
			11,1

Finanțare externă pentru modernizarea rețelelor electrice

Unul din principalele proiecte în anul 2023 a fost asigurarea necesităților de finanțare a activităților operatorului de distribuție. În luna martie întreprinderea a semnat două acorduri de împrumut în valoare totală de până la 60 milioane de dolari cu BERD și BEI pentru modernizarea rețelelor electrice din centrul și sudul țării. Acordurile fac parte din proiectul de finanțare a unui program reglementat de investiții acordat de către cele două organizații financiare internaționale. Primul acord face parte din programul de promovare a rezilienței energetice conform strategiei de investiții 2023-2028 a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) pentru Moldova. Acesta prevede acordarea unui împrumut de 30 de milioane de dolari SUA pentru finanțarea programului de investiții al ICS „Premier Energy Distribution” SA până în anul 2025, ce include lucrări de modernizare, digitalizare și întreținere a rețelelor de distribuție din centrul și sudul țării, inclusiv mun. Chișinău. Cel de-al doilea acord din cadrul proiectului de finanțare a fost semnat cu Banca Europeană de Investiții (BEI), care la fel acordă întreprinderii un împrumut de 30 de milioane de dolari SUA până în 2025 pentru îmbunătățirea calității și fiabilității distribuției de energie electrică,

digitalizarea proceselor și asigurarea continuității serviciului, precum și a eficienței generale a operatorului sistemului de distribuție.

[ESAP 10.1] [ESAP 10.2] [SEP 6.1.1.2]

Planul de angajament față de părțile interesate și cel privind activitățile sociale și mediu pot fi consultate în Anexele nr. 1 și nr. 2 al prezentului Raport. Acestea, precum și Rezumatul cu caracter Non-Tehnic de Mediu și Social pot fi consultate pe pagina web a companiei, compartimentul Profil ▶ Transparență ▶ Plan de investiții.

Delegația oficială BERD a efectuat o vizită de lucru la Premier Energy Distribution

Pe data de 24 iulie o delegație a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) compusă din oficiali de cel mai înalt nivel a efectuat o vizită de lucru la instalațiile gestionate de cel mai mare operator al sistemului de distribuție din republica Moldova - Premier Energy Distribution.

Vizita a avut loc în contextul acordului de împrumut în valoare de 60 de milioane de dolari oferit de către BERD și BEI pentru finanțarea programului de investiții al ICS „Premier Energy Distribution” SA până în anul 2025, ce include lucrări de modernizare, digitalizare și întreține-

re a rețelelor de distribuție din centrul și sudul țării, inclusiv mun. Chișinău.

Înălții oficiali, printre care Odile Renaud-Basso, președinta BERD, Angela Sax, șefa în exercițiu a misiunii BERD în Republica Moldova, Catarina Bjorlin Hansen, noua șefă desemnată a misiunii BERD în țara noastră, precum și Matteo Patrone, directorul general al BERD pentru Europa de Est și Caucaz s-au întâlnit cu echipa managerială a Premier Energy Distribution condusă de Jose Luis Gomez Pascual, country manager al Premier Energy în Moldova alături de Jiri Kottas, CEO Premier Energy SRL, Sergiu Petrea, director Gestiunea Energiei și Victor Vîntu, director Operarea Rețelelor,

discutând despre procesul de implementare a proiectelor investiționale de modernizare și întreținere a rețelelor, precum și a programelor de digitalizare a rețelei de distribuție operată de la distanță. Totodată, în cadrul întrevederii echipa Premier Energy Distribution a organizat pentru înălții oaspeți o vizită în teren pentru prezentarea unor instalații electrice modernizate recent, cum ar fi Postul de Distribuție (PD) nr. 11 din mun. Chișinău, care alimentează cu energie electrică peste 13 000 de consumatori, precum și unele posturi de transformare prefabricate, linii electrice aeriene (LEA), conductoare de Joasă tensiune și puncte de Medie Tensiune, inclusiv electrice în cablu subteran.

Reconfirmarea certificatelor de management

Pentru îmbunătățirea continuă a serviciilor prestate ÎCS „Premier Energy Distribution” SA implementează cele mai performante sisteme de gestiune și realizează anual investiții semnificative, cu impact major asupra fiabilității livrărilor de energie electrică și a indicatorilor de calitate. În anul 2023, în conformitate cu normele din domeniul de certificare, parcurgând cu succes toate etapele auditului extern de supraveghere, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a obținut reconfirmarea certificatelor de management, care atestă că întreprinderea a implementat și menține un sistem de management al cali-

tății, mediului ambiant și sănătății și securității în muncă, conform cerințelor din standardele ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 și ISO 45001:2018, apreciate la nivel internațional.

Procesul de audit a fost desfășurat de către o echipă de auditori externi de la Organismul Acreditat pentru Certificarea Sistemelor de Management (AEROQ).

Sistemul de management integrat este un instrument eficient, care permite companiei, indiferent de poziționarea pe segmentul său de activitate, să-și îmbunătățească continuu per-

formanțele, să identifice și să controleze impactul serviciilor sale asupra clienților, personalului și mediului, să gestioneze sistematic procesele identificate, să stabilească obiectivele și sarcinile respective pentru a le îndeplini corespunzător și a demonstra realizarea lor.

Standardul **ISO 9001:2015** referitor la Managementul Calității oferă avantajele îmbunătățirii satisfacției clienților, omogenizării serviciului, creșterii eficienței și reducerea costurilor, creșterii rentabilității economice și consolidării imaginii pozitive a companiei, sporirii motivației lucrătorilor pentru rezultate mai bune.

ISO 14001:2015 atestă Implementarea unui Sistem de Management de Mediu și oferă un control eficient al resurselor, obținerea de economii în consumul de apă, energie și alte materii prime, îmbunătățește eficiența proceselor de producție și reduce cantitatea de deșuri generate. De asemenea reduce riscul de accidente de mediu, îmbunătățește calitatea serviciilor furnizate, îmbunătățește imaginea companiei în fața societății și favorizează relația cu administrațiile locale.

ISO 45001:2018 este un Sistem de Management al Sănătății și Securității Ocupaționale (SSM) și certificarea confirmă că întreprinderea este responsabilă de sănătatea și securitatea în muncă a angajaților și a altor persoane, care pot fi afectate de activitatea ei. Scopul acestui standard este de a furniza un cadru adecvat pentru a gestiona riscurile și oportunitățile referitoare la SSM, de a preveni rănirea și îmbolnăvirea lucrătorilor, de a asigura locuri de muncă sigure și sănătoase.

Implementarea SSM permite întreprinderii gestionarea propriilor riscuri în acest domeniu și îmbunătățirea performanței obținute, contribuind și la îndeplinirea cerințelor legale existente.

CertIFICATELE eliberate sunt valabile pentru perioada 2023 – 2025, cu condiția realizării periodice a auditului de supraveghere din partea organismului de certificare emitent.

CertIFICATELE pot fi consultate pe pagina web: <https://premierenergydistribution.md/ro/certificate-sim>

ANGAJAMENT PENTRU REZULTATE

A acționarii și investitorii ÎCS „Premier Energy Distribution” SA constituie unul dintre principalele grupuri de interes ale companiei. Dezvoltarea unui model solid de afaceri cu potențial de creștere internațională și gestionarea adecvată a riscurilor, care să garanteze sustenabilitatea pe termen lung, sunt două dintre aspectele cheie ale afacerii.

Cadru general la data 31 decembrie 2023

947 615	2830	0,4-110kV	35 742
Instalații gestionate ale consumatorilor, nr.	Energie distribuită, GWh	Nivele de tensiune	Linii electrice, km
95	7 761	9 426	2 135 MVA
Stații electrice 110kV, nr.	Posturi de transformare, nr.	Transformatoare, nr.	Capacitatea posturilor de transformare

ANGAJAMENTE

- Depunerea eforturilor necesare pentru obținerea unei rentabilități susținute, corespunzător resurselor investite.
- Promovarea alocării și managementului eficient al resurselor în cadrul procesului de îmbunătățire continuă a proceselor. Garantarea faptului că la luarea deciziilor se ține cont de nivelurile și pragurile de risc aprobate.
- Menținerea aspectelor de sustenabilitate în relația cu investitorii.

Calitate și fiabilitate

Pentru ÎCS „Premier Energy Distribution” SA întreținerea și modernizarea instalațiilor și rețelelor electrice este esențială pentru a obține un nivel satisfăcător de calitate, siguranță și fiabilitate a serviciilor, acestea permițându-i să respecte cele mai exigente standarde industriale și cerințe legale.

Întreprinderea utilizează metode eficiente de lucru și echipamente moderne, care sunt incluse în procedurile de lucru. În același timp, sunt desfășurate o serie de acțiuni de inspecție și evaluare și a instalațiilor, precum și a lucrărilor realizate, acestea contribuind la definirea măsurilor de prevenire și atenuare corespunzătoare pentru a garanta furnizarea sigură și continuă a serviciului, maximizând durata de viață a activelor. Aceste măsuri sunt incluse în planul de întreținere pentru fiecare tip de instalație.

Datorită lucrărilor investiționale desfășurate întreprinderea reușește an de an să îmbunătățească principalii indicatori de calitate a energiei electrice. Indicele SAIDI (timpul mediu de întreruperi per client) a constituit 80,91 minute în 2023 față de 1086 minute în 2004, pierderile de energie au fost reduse de la 32 % în 2004 la 7,33 % în 2023, indicatorul CAIDI (durată medie a întreruperilor) a înregistrat o descreștere până la valoarea de 42,6 minute în comparație cu 165,6 minute în anul 2004, indicatorul SAIFI (frecvența medie a întreruperilor în rețea) a constituit valoarea de 1,9 față de 6,55 în anul 2004, iar obiectivul țintă este ca acești indicatori să fie reduși în continuare.

Investiții în renovarea rețelelor și îmbunătățirea calității furnizării energiei electrice

[SEP 6.1.1] Planul anual de investiții este aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) și se publică pe pagina web a companiei la compartimentul Profil ▶ **Transparență** <https://www.premierenergydistribution.md/ro/plan-de-investitii> și pe parcursul anului, conform reglementărilor în vigoare, pot fi realizate până la 2 ajustări în baza solicitărilor argumentate ale operatorului de distribuție.

Planul de dezvoltare se elaborează în baza solicitărilor recepționate din partea autorităților publice locale, ale consumatorilor, precum și în baza necesităților operatorului de distribuție de a majora capacitatea rețelelor. Solicitățile din partea autorităților publice locale sunt examinate în conformitate cu Regulamentul privind dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție, iar ulterior acestea sunt incluse în planul anual de investiții, la conceptul de dezvoltare a rețelelor de distribuție.

În Planul anual de investiții, la conceptul de renovare a rețelelor de distribuție se includ proiectele în baza solicitărilor recepționate din partea autorităților publice locale, ale consumatorilor, prescripțiilor emise de ANRE, Registrul

de defecte, rezultatul inspecțiilor, indicatorilor de calitate.

Conform planului investițional aprobat de ANRE, în 2023 ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a pus în exploatare investiții totale de peste 311 milioane de lei și anume 236 de milioane în renovarea și modernizarea rețelelor electrice de Înaltă, Medie și Joasă Tensiune, 54 de milioane în echipamente de evidență a energiei și alte 22 de milioane în sisteme informatice și telecomunicații, transport ș.a.

Lucrări de renovare

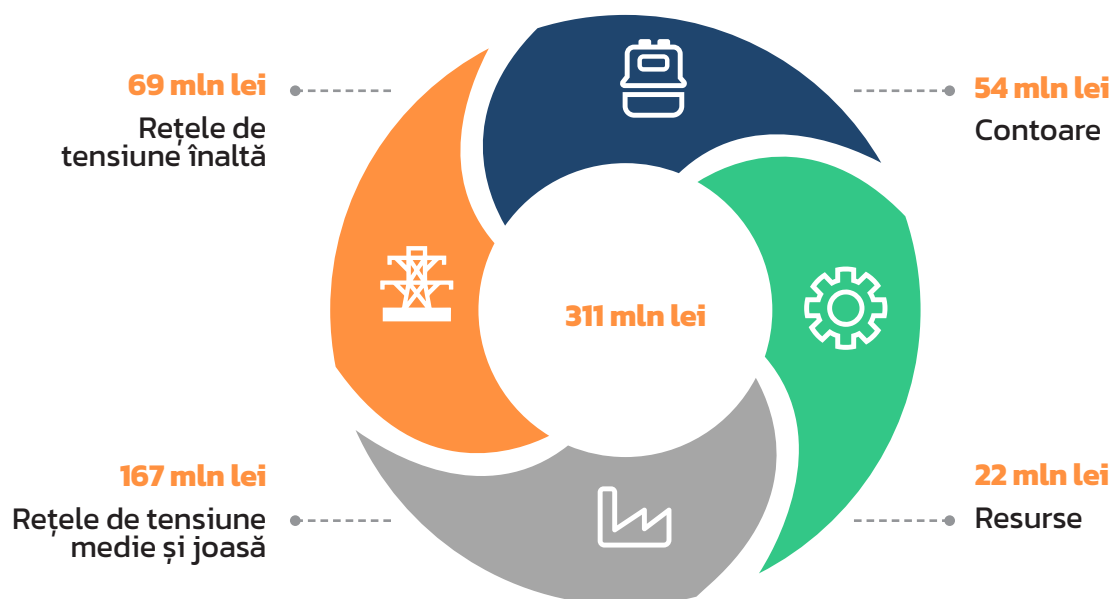
Conform planului de investiții aprobat, în anul 2023 au fost renoși 161,515 km de LEA și LEC de tensiune medie și tensiune joasă în valoare de 135,377 de milioane de lei.

Lucrări de renovare, repartizate pe nivele de tensiune, km

	2023
LEA 0,4 kV	107,510
LEA 10 kV	34,532
LEC 0,4 kV	4,747
LEC 10 kV	14,726

Investiții 2023

Angajament pentru modernizarea rețelelor și îmbunătățirea serviciilor pentru clienții noștri

Repartizarea LEA și LEC TM / TJ pe sectoare, km

Sectoare	LEA TM / TJ	LEC TM / TJ
Chișinău	7,067	17,071
Sud	34,362	0,085
Orhei	40,061	1,457
Anenii Noi	60,552	0,860
Total:	142.127	19,388

Trasee relevante de LEA de 0,4-10kV au fost renovate în localitățile: Zaim, centrul de muncă Căușeni – 2,570 km (postul de transformare nr.294, fiderul 1), Rădeni, centrul de muncă Călărași – 2,524 km (postul de transformare nr. 75, fiderul 1), Drăgușeni, CM Hîncești – 2,868 km (postul de transformare nr.342, fiderul 2), precum și de LEC de 6-10 kV în or. Chișinău – 1,304 km (postul de transformare nr.699, fiderile 5, 6 – postul de transformare nr.772, fiderile 3, 4) și 1,371 km (punctul de distribuție central nr.5, fiderul 53 - postul de transformare nr.582, fiderul 1), inclusiv și cu distanțe mai mici în alte localități.

Au fost reconstruite și substituite panouri metalice la 28 de centre de transformare cu montarea cutiilor de cablu, schimbarea pilonilor putrezi deteriorați, a conductoarelor cu pauze multiple și a izolării, ce nu corespundea standardelor tehnice, în valoare de 6,300 milioane de lei cu scopul reabilitării parametrilor tehnici a instalațiilor pentru prevenirea declanșărilor în liniile de tensiune medie.

Pentru asigurarea unei furnizări continue, cu respectarea normelor de securitate, au fost renovate 7 edificii ale centrelor de transformare, aflate în stare nesatisfăcătoare, cu repararea fațadelor și amenajarea terenului, fiind montate 2 scări cu balustradă, reducându-se în acest mod, pe de o parte, numărul avariilor și, corespunzător, cel al reclamațiilor, iar pe de altă parte, crescând gradul de securitate a muncii la aceste instalații. De asemenea, pentru a preveni infiltrarea precipitațiilor în instalațiile electrice, ceea ce inevitabil ar fi condus la defecțiuni ale echipamentului și, în consecință, la înrăutățirea indicilor de calitate în procesul furnizării de energie electrică, au fost renovate 29 acoperișuri, 23 de uși ordinare și duble la 15 centre de transformare. În 15 centre de transformare au fost montate 23 de grile de ventilare, iar 107

canale de cablu în 29 posturi de transformare au fost completate cu capace noi. Costul lucrărilor de renovare a părților constructive ale centrelor de transformare a constituit circa 4,297 milioane de lei.

[ESAP 5.1] [ESAP 5.2] [SEP 6.1.1.5] [SEP 6.1.3.2]

În anul 2023 a fost aprobată Procedura PS.710. DE care a fost publicată pe pagina web a companiei <https://www.premiereenergydistribution.md/ro/proceduri-interne>. Aceasta definește procesul de efectuare a lucrărilor pe terenurile persoanelor terțe și de reparare a prejudiciilor în cazul pagubelor produse. În conformitate cu aceasta, operatorul sistemului de distribuție notifică proprietarul terenului despre necesitatea efectuării lucrării și acordării accesului pe terenul privat. Urmare a efectuării lucrării proprietarul este informat despre finalizarea și readucerea terenului în starea inițială.

Noua arhitectură a rețelelor electrice de tensiune medie

În vederea **reconfigurării structurii rețelelor** de distribuție și încorporării în schemele rețelelor a aparatelor de comutație telecontrolate pentru ridicarea selectivității sistemelor de protecție, cu scopul îmbunătățirii indicilor de calitate și reducerii timpului de manevre operative, în 2023 au fost instalate următoarele elemente, *unități*:

- separatoare fuzibile de tip XS (cut-out) – 37;
- separatoare de linie de tip SL – 16;
- întrerupătoare de forță de tip *recloser* – 13.

De asemenea, au fost construite segmente de LEA-10kV și LEC-10 kV cu o lungime totală de 9,451 km în valoare de 15,224 milioane de lei (LEA 10 kV – 6,615 km, LEC 10 kV – 2,836 km).

În particular, a fost construit un traseu de 0,774 km de LEC-10kV în localitatea Buțeni, centrul de muncă Hîncești (punctul de distribuție central nr.128, fiderul 20) și două trasee de LEA-10kV în localitățile Logănești, centrul de muncă Criuleni de 2,021 km (punctul de distribuție central nr.44 Vitim, fiderul 10) și Zaim, centrul de muncă Căușeni, de 3,201 km (punctul de distribuție central nr.118 Zaim, fiderul 36), inclusiv trasee mai mici în alte localități.

În ceea ce privește **dezvoltarea instalațiilor** de distribuție în vederea **extinderii** liniei aeriene și în cablu de tensiune medie și joasă, au fost executate lucrări de construcție cu un total de 20,750 km în valoare de 16,383 milioane de lei.

Extinderea liniilor electrice, defalcată pe nivele de tensiune, km

	2023	2022
LEA 0,4 kV	13,519	21,619
LEA 10 kV	3,769	4,316
LEC 0,4 kV	1,923	0,222
LEC 10 kV	1,539	3,051

Extinderea LEA și LEC TM / TJ, defalcată pe sectoare, km

Sectoare	LEA TM / TJ	LEC TM / TJ
Chișinău	3,273	2,635
Sud	4,853	0,522
Orhei	7,005	-
Anenii Noi	2,157	0,305
Total:	17,288	3,462

Trasee însemnate de LEA TJ / TM au fost construite în localitățile: Răculești, centrul de muncă Criuleni – 1,258 km (punctul de distribuție central nr.50, fiderul 14), Brănești, centrul de muncă Orhei – 1,487 km (postul de transformare nr.881, fiderile 1,2,3), Durlești, centrul de muncă Chișinău – 1,514 km (postul de transformare nr.8049, fiderile 8,9), precum și de LEC TJ / TM în localitatea Molești, centrul de muncă Ialoveni – 0,305 km (punctul de distribuție central nr.106, fiderul 3), Stoianovca, centrul de muncă Cantemir – 0,380 km (punctul de distribuție central nr. 214, fiderul 3), Dumbrava, centrul de muncă Chișinău – 0,426 km (postul de transformare nr.8049, fiderile 7,8,9), Durlești, centrul de muncă Chișinău – 0,516 km (punctele de distribuție centrale 8231, 8233 - punctele de distribuție centrale nr.18/37, 8023/1, 8061/1), or.Chișinău, centrul de muncă Chișinău – 0,733 km (punctul de distribuție central nr.24, fiderul 6 – posturile de transformare nr.9477, 9505), inclusiv trasee mai mici în alte localități.

În scopul asigurării furnizării energiei electrice în zonele rezidențiale noi a localităților, activitate ce s-a desfășurat în baza *Regulamentului cu privire la furnizarea energiei electrice și a Regulamentului privind dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție*, au fost construite 13 centre de transformare noi, în valoare de 3,629 de milioane de lei.

[ESAP 1.1] [ESAP 1.3] [ESAP 6.1] [ESAP 6.2] [ESAP 8.1.] [SEP 6.1.1.6] [SEP 6.1.1.7] [SEP 6.1.2.1] [SEP 6.1.2.2] [SEP 6.1.3.1]

Orice lucrare de extindere a rețelelor electrice de distribuție, categoria 2 (în baza proiectelor realizate de autoritățile publice locale) este monitorizată în baza unui proces definit în Instrucțiunea internă de lucru „Criteriile de monitorizare și verificare a lucrărilor efectuate în rețelele electrice de distribuție”, care prevede realizarea lucrării doar cu evaluarea preventivă a impactului asupra aspectelor sociale și mediu. La realizarea lucrărilor se ține cont de factorii de mediu și sociali afectați pentru a defini traseele liniilor. Se definesc măsurile corective și de protecție ce urmează a fi aplicate, în special asupra vegetației, avifaunei și adecvării peisagistice. La desfășurarea lucrărilor de extindere se identifică soluții spre a ocoli

zonele împădurite cu specii autohtone cu un anumit grad de protecție și zonele EMERALD. Instrucțiunea de lucru a fost adusă la cunoștința personalului propriu și a companiilor colaboratoare ce sunt implicate nemijlocit în realizarea lucrărilor în teren.

Monitorizarea desfășurării conforme a lucrării se realizează de către personalul propriu prin efectuarea screening-ului de mediu și social la executarea lucrărilor, inclusiv măsurile de precauție pentru protecția mediului înconjurător. Iar antreprenorii sunt obligați să respecte prevederile instrucțiunilor aplicate.

Totodată, operatorul de distribuție menține un dialog deschis și continuu cu administrația publică locală și comunitățile locale în care sunt desfășurate lucrările de extindere prin scrisori oficiale, publicarea anunțurilor despre realizarea lucrării și a panourilor informative în locul nemijlocit de realizare a lucrării și în primărie. Astfel, populația vizată poate transmite operatorului de distribuție orice notificare relaționată de desfășurarea lucrării în teren.

În cazul unei descoperiri întâmplătoare a unui bun cu valoare arheologică, istorică, monetară, etc. se necesită stoparea imediată a lucrărilor de către întreprinderile colaboratoare și infor-

marea în timp util, dar nu mai târziu de 48 de ore a administrației publice locale și a operatorului de distribuție.

În același timp, întreprinderea a completat în sistemul său de gestiune a schemelor electrice (IGEA) opțiunea de consultare a amplasării rețelelor electrice de distribuție în raport cu zonele protejate, conform sursei EMERALD. La etapa de planificare a lucrărilor investiționale operatorul de distribuție verifică obligatoriu și se asigură că rețelele electrice ce urmează a fi dezvoltate nu traversează aceste zone protejate.

Activități de modernizare și îmbunătățire a calității de măsurare

În domeniul controlului energetic în anul 2023 au fost realizate **măsuri de îmbunătățire a indicatorilor** de evidență, a securității instalațiilor și eficienței energetice în conformitate cu planul de modernizare și îmbunătățire a calității de măsurare, valoarea cărora a constituit circa 54 de milioane de lei.

- Schimbarea contoarelor la consumatori casnici – 78.156 de contoare.

În conformitate cu legislația în vigoare, la consumatorii casnici au fost schimbate contoarele, ce depășeau perioada de opt ani de uzură, cu scopul reînnoirii parcului de contoare, reducerii numărului de avarii și de conectări ilegale.

- Montarea contoarelor la consumatori casnici noi – 10.313 de consumatori.

Lucrările de montare a contoarelor la consumatorii casnici noi au fost realizate ca urmare a modificărilor aprobate în art.24, alineatul 4 al Legii nr.174 cu privire la energetică, privind „Procurarea, verificarea metrologică și instalarea echipamentelor de măsurare la noii consumatori casnici”.

- Centralizarea contoarelor în edificii și case departamentale – 561 locuri de consum în 14 case și edificii.

Centralizarea contoarelor a fost executată în casele, rețelele interne ale cărora se aflau în stare deplorabilă și exista posibilitatea consumului fraudulos, în unele cazuri și cu potențial pericol. De asemenea, centralizarea contoarelor a contribuit la optimizarea rutelor de citire a datelor acestora, reducându-se cheltuielile pentru citirea contoarelor, întreținerea rețelelor, numărul cererilor de lichidare a avariilor și minimizându-se posibilitățile de manipulare.

- Renovarea conductoarelor magistrale – 4 edificii.

Pentru majorarea fiabilității furnizării energiei electrice și pentru evitarea avariilor în rețea au fost executate lucrări în 4 obiecte din orașul Chișinău.

- Normalizări în urma renovării instalațiilor – 4.196 de locuri de consum.

Normalizarea instalațiilor de evidență a consumatorilor a fost realizată în urma construcției liniilor torsadate. Rețelele construite cu conductoare torsadate rezolvă mai multe probleme importante din funcționarea rețelelor existente construite, precum și elimină avariile din liniile de medie tensiune din zonele împădurite, asigură soluții simple pentru alimentarea cu energie electrică în zone urbane aglomerate prin montarea cablurilor torsadate pe clădirile existente, fiind o soluție viabilă pentru montarea de posturi de trans-

formare noi în rețele pentru creșterea capacității de transport, limitarea căderilor de tensiune și micșorarea pierderilor de putere și energie.

- Extragerea contoarelor în zona rurală – 33 de consumatori.

Extragerea contoarelor a fost executată pe fațadele caselor pentru a facilita accesul la citirea contoarelor, pentru a reduce, astfel, cantitatea de energie estimată și pentru a minimiza posibilitățile de manipulare.

Investiții în rețele de tensiune înaltă

Departamentul de operare a rețelelor de tensiune înaltă a executat mai multe activități complexe de renovare a instalațiilor electrice de 35/110 kV, sporind, ca urmare, eficiența operațională și siguranța instalațiilor, inclusiv a securității electrice a populației.

Modernizarea instalațiilor electrice a contribuit la îmbunătățirea indicatorilor de eficiență prin reducerea substanțială a duratei întreruperilor și a timpului destinat lucrărilor de întreținere. Tot pe această cale au fost îmbunătățiți parametrii funcționali ale instalațiilor electrice, obținându-se creșterea semnificativă a siguranței în exploatare și funcționarea fiabilă la randament maxim, sporind prin urmare, fiabilitatea alimentării cu energie electrică a consumatorilor.

Pe parcursul anului 2023 în instalațiile electrice de tensiune înaltă au fost executate lucrări de renovare și modernizare în 2 puncte de distribuție centrale de 110 kV și 3 puncte de distribuție centrale de 35 kV cu schimbarea întrerupătoarelor de tensiune înaltă și a echipamentului. Aceste lucrări au contribuit la reabilitarea parametrilor tehnici ai instalațiilor și la prevenirea declanșărilor în rețelele de tensiune înaltă, îmbunătățind și indicatorii de calitate în furnizarea energiei electrice.

Conform planului de lucrări aprobate, au fost realizate următoarele:

Renovarea stațiilor electrice, schimbarea întrerupătoarelor

În punctele de distribuție centrale de 35/10 kV a fost implementat un proiect investițional în valoare de 2,717 milioane de lei, care a inclus

înlocuirea a 5 întrerupătoare fizic uzate și moral învechite în 3 puncte de distribuție centrale, pe reanclanșatoare de tip recloser 35kV de o ultimă generație, performante și sigure, de la producătorul NOJA Power Switchgear (Australia). Această lucrare cu caracter complex a inclus înlocuirea echipamentului primar, a celui de protecții prin relee și telecontrol în următoarele puncte de distribuție centrale de 35/10 kV:

PDC-43 Avicola 35/10 kV – 2 unități;

PDC-45 Hîrtopul Mare 35/10 kV – 1 unitate;

PDC-48 Dubăsarii Vechi 35/10 kV – 2 unități;

Prin această renovare s-a obținut o fiabilitate energetică înaltă în alimentarea consumatorilor la un nivel calitativ nou al funcționării tehnice.

Recloser-ul este un aparat de comutare bazat pe un întrerupător cu stingerea arcului în vid, care îndeplinește funcția de deconectare automată în cazul unei suprasarcini în rețea sau dacă este tehnologic necesar.

Avantaje: Nu necesită încăpere specială, se montează pe un suport, deoarece are o greutate mică. Practic nu necesită întreținere pe întreaga durată de exploatare, înregistrează consum scăzut de energie electrică, are dimensiuni compacte și masă redusă, dispune de o durabilitate mare de 30 – 150 de mii de cicluri de la curentul nominal și o funcționare într-un diapazon larg de temperatură a mediului cuprins între -40°C și $+40^{\circ}\text{C}$. Acesta este dotat cu dispozitive electronice și are capacitatea de a transmite informații operatorului de rețea despre producerea incidentului cu o capacitate de reanclanșare rapidă, despre măsurările cu-

rente ale parametrilor rețelei, pentru a localiza secțiunea de urgență; asigură contabilizarea comercială a energiei electrice furnizate; dispecerul are capacitatea de a comuta de la distanță pentru a efectua partajarea rețelei, conectarea liniilor de rezervă etc.

Modernizarea punctelor de distribuție centrale nr. 9 Botanica 110/10 kV și nr.1 Sculeni 110/10-6 kV

Pentru îmbunătățirea indicatorilor de calitate de furnizare a energiei electrice a fost realizat programul de modernizare a instalațiilor electrice la doua puncte de distribuție centrale: PDC-9 Botanica 110/10 kV și PDC-1 Sculeni 110/10-6 kV. Au fost executate lucrări de montare a celulelor de comutație de medie tensiune de tip NXPLUS-C ale producătorului „Siemens” (Germania). Lucrarea a fost una complexă și a inclus echipamentul primar, echipamentul de protecții prin relee automatizate și telecontrol, precum și lucrări aferente părților constructive, în volumul necesar, pentru instalarea celulelor noi și pozarea cablurilor de medie tensiune racordate la celule.

PDC-9 Botanica 110/10 kV este instalație de o importanță vitală pentru alimentarea fiabilă cu energie electrică a consumatorilor din sectorul Botanica al municipiului Chișinău. Obiectivul de bază al proiectului a fost modernizarea complexă a instalației electrice, inclusiv a sistemului de protecție prin relee a utilajului de tensiune înaltă prin înlocuirea echipamentelor electromecanice cu cele pe bază de microprocesoare. Necesitatea acestor lucrări a fost dictată de mai mulți factori obiectivi, printre care uzura fizică și morală a echipamentelor, indicatorii de performanță inferiori cerințelor, mentenanța complicată cu implicarea unui număr mare de personal și cheltuielile considerabile aferente întreținerii.

La prima etapă a proiectului, în 2021-2022, a avut loc renovarea părților constructive și modernizarea echipamentului primar IDI de 10kV prin montarea celulelor de medie tensiune de tip NXPLUS C (SIEMENS) cu un volum de 21,6 milioane lei. În ultima fază a proiectului, în anul 2023, a fost realizată modernizarea echipa-

mentului de protecții prin relee și automatizări. Toate aceste echipamente au fost amplasate în șase panouri cu deservire bilaterală. Valoarea investiției realizate în 2023 în această instalație electrică a fost de 9,2 milioane de lei.

Înlocuirea dispozitivelor de protecții în baza releelor electromecanice de 110 kV cu dispozitive de protecții digitale moderne cu microprocesor a contribuit la creșterea fiabilității alimentării cu energie electrică a postului de distribuție central. Modernizarea PDC-9 Botanica are consecințe benefice atât pentru consumatori, prin creșterea continuității în alimentarea cu energie electrică și îmbunătățirea calității acesteia, cât și pentru întreprindere, din perspectiva reducerii cheltuielilor de exploatare, integrării acesteia într-un sistem ierarhizat de comandă-control cu posibilitatea utilizării mai multor seturi de parametri, precum și a securității și sănătății personalului de deservire.

În total în 2023 au fost executate lucrări de montare a celulelor de 10kV și 6kV cu lucrări de pozare a liniilor în cablu de 10kV cu un buget de 24,421 milioane de lei:

- în PDC-9 Botanica 110/10kV cu pozarea liniilor electrice în cablu 10kV pe o lungime de 1,159 km (3,200 milioane de lei);
- în PDC-1 Sculeni 110/10-6 kV cu montarea a 12 celule de 10kV și 30 de celule de 6kV, cu pozarea cablului pe o lungime de 1,017 km (21,221 milioane de lei).

Renovarea și modernizarea echipamentului electrotehnic al instalațiilor de medie tensiune din stațiile de transformare a fost principala modalitate de obținere a unor indicatori înalți de eficiență în exploatare prin reducerea substanțială a duratei întreruperilor și a timpului destinat lucrărilor de întreținere și îmbunătățirea parametrilor funcționali ai instalațiilor electrice, asigurându-se creșterea semnificativă a siguranței în exploatare.

Modernizarea protecțiilor și telecontrolului în stații de 110/35kV

Lucrări de modernizare a protecțiilor prin relee și automatizări și telecontrol au avut loc la PDC-9 Botanica 110/10kV cu montarea și ajustarea a 6 panouri PRA de 110kV în valoare de 5,301 milioane de lei. Astfel, au fost procurate 2 module prefabricate pentru PDC-1 Sculeni 110/10-6kV cu scopul amplasării panourilor PRA 110kV în valoare de 1,292 milioane de lei. Au fost executate lucrări de modernizare a protecțiilor prin relee și automatizări și telecontrol, care au inclus substituirea a 5 întrerupătoare uzate cu 5 reclosere moderne în 3 obiecte de 35/10 kV: PDC-43 Avicola 35/10 kV (2 buc), PDC-45 Hîrtopul Mare 35/10 kV (1 buc.) și PDC-48 Dubăsarii Vechi 35/10 kV (2 buc.) în valoare de 560 de mii de lei. De asemenea, au fost desfășurate activități de implementare și instalare a echipamentului de securitate cibernetică, executate de către personalul propriu în 40 de instalații electrice în valoare de 1,040 milioane de lei.

Renovarea părților constructive în stații de 110/35kV

În scopul asigurării funcționalității echipamentului electric și a securității personalului de întreținere și a populației, conform normelor de exploatare, au fost executate lucrări de renovare a părților constructive și de reconstrucție a instalațiilor de distribuție interne de 10kV în valoare de 5,683 milioane de lei. Pentru îmbunătățirea aspectului interior și exterior, precum și prelungirii vieții utile a edificiilor, au fost finalizate lucrările de reconstrucție a instalațiilor de distribuție interne de 10kV și fațadelor edificiilor în punctele de distribuție centrale nr.9 Botanica 110/10kV, nr.1 Sculeni 110/10-6kV și punctul de distribuție nr.12 Chișinău 6kV. În PDC-1 Sculeni 110/10-6 kV au fost lărgite și canalele de cablu. În PDC nr.20 Ghidighici 110kV a fost renovată încăperea interioară și amenajat teritoriul adiacent clădirii. În edificiile punctelor de distribuție centrale nr.1, 10, 13, 16, 19, 21, 24, 44 au fost instalate 8 scări antiincendiare cu balustradă. Pentru evitarea pătrunderii apei în instalațiile electrice și îmbunătățirii aspectului exterior au fost renovate acoperișurile punctului de distribuție central nr.1 Sculeni 110/10-6 kV și punctului de distribuție nr.12 Chișinău 6 kV. De asemenea, în scopul protejării echipamentului de supraîncălzire și chibersecuritate a instalațiilor electrice au fost instalate 10 aparate de aer condiționat în instalațiile electrice a 10 stații de tensiune înaltă.

Renovarea liniilor electrice aeriene de 110/35 kV

În anul 2023 un obiectiv important al ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a fost proiectul investițional de renovare capitală a 2,98 km de linie electrică aeriană de ocolire a orașului Criuleni cu nivelul de tensiune înaltă, realizat de pe parcursul lunilor septembrie și octombrie.

Argumentarea tehnică și economică a investiției de peste 4 milioane de lei a fost fundamentată de mai mulți factori obiectivi. Porțiunea respectivă de LEA a fost parte a rețelei de tensiune înaltă de 110 kV Vadul lui Vodă – Dubăsari, fiind construită inițial în raza orașului Criuleni și dată în exploatare în anul 1951. Între timp, conform normelor tehnice de exploatare a devenit necesară înlocuirea pilonilor metalici cu un grad avansat de uzură. Totodată, de-a lungul anilor localitatea Criuleni s-a extins și, astfel, o parte de LEA a fost încadrată în intravilanul orașului, ceea ce a creat multiple probleme de acces la întreținerea liniei, prezentând și anumite riscuri pentru populație în caz de avarii provocate de calamități.

Astfel, pentru realizarea acestei lucrări ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a elaborat în cadrul planului anual de investiții pentru 2023 un proiect tehnic cu toată documentația aferentă, ce prevedea înlocuirea pilonilor uzați cu alții noi din beton armat, cu o înălțime de 26 de metri și construcția unei porțiuni noi de circa 2,98 km de linie de ocolire a orașului Criuleni. Ulterior proiectul a

fost aprobat de ANRE, iar lucrările au fost planificate și realizate astfel, încât să nu producă incomodități și prejudicii materiale locuitorilor și deținătorilor de terenuri agricole, care, între timp, au fost eliberate de culturi după recoltare. Astfel, a crescut esențial fiabilitatea, eficiența operațională și siguranța LEA, inclusiv securitatea electrică a populației. Totodată, întreținerea acestei LEA va decurge în continuare mult mai ușor datorită accesului liber în spațiul extravilan.

Renovarea capitală, inclusiv construcția unei porțiuni noi de LEA 110 kV Vadul lui Vodă – Dubăsari a fost una din principalele lucrări realizate în corespundere cu planul anual de investiții pentru 2023.

Pe parcursul anului 2023 ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a realizat mai multe lucrări complexe de renovare a LEA 35-110 kV cu înlocuirea pilonilor învechiți și deteriorați, a izolatoarelor și a conductoarelor, pentru a îmbunătăți starea tehnică a rețelelor, a spori calitatea serviciilor prestate și calitatea transportării energiei, precum și pentru a reduce pierderile de transport. Valoarea investițiilor a constituit 14,906 milioane lei.

În **LEA-35kV** s-au substituit 69 de piloni pe o lungime de 14,987 km

- LEA-35kV – PDC-201 Comrat – PDC-215 Vișinești – 8 piloni; (1,900 km);
- LEA-35kV – PDC-24 Cricova – PDC-45 Hîrtopul Mare – 15 piloni; (1,650 km);
- LEA-35kV – PDC-116 Sălcuța – PDC-119 Ucraina – 16 piloni; (2,1900 km);
- LEA-35kV – PDC-330 Chișinău – PDC-103 Mileștii Mici – 7 piloni; (727 km);
- LEA-35kV – PDC-192 Taraclia – PDC-207 Svetloie – 12 piloni; (3,400 km);
- LEA-35kV – PDC-146 Călărași – PDC-144 Bravicea – 22 piloni; (5,120 km).

În **LEA-110kV** au fost substituiți 31 de piloni pe o lungime de 5,020 km

- LEA-110kV – CET-1 Chișinău – PDC-41 Vadul lui Vodă – 5 piloni; (680 m);
- LEA-110kV - CET-2 Chișinău – PDC-10 Rîșcani - 9 piloni; (1,360 km);
- LEA-110kV – PDC-41 Vadul lui Vodă - PDC-48 Dubăsarii Vechi – 17 piloni (2,980 km).

Segmentele indicate reprezintă un sector de linie de 110-35kV dintre cele mai vechi din Republica Moldova, fiind construite în anii 1970. În cadrul lucrărilor de reconstrucție au fost instalați piloni de tip nou, din beton armat, cu conductoare și izolatoare moderne.

[SEP 6.1.1.4]

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA participă periodic la ședințele organizate de către consiliile raionale sau administrația publică locală în cadrul cărora comunică despre planurile sale investiționale și angajamentele întreprinderii în domeniul securității și sănătății, protecția mediului înconjurător și alte aspecte sociale. La fel, întreprinderea documentează participarea sa la ședință prin semnarea unei note informative, care poate conține propuneri, expuneri suficiente ale proiectelor ce vor fi realizate în zonă, precum și decizii și acțiuni ce urmează a fi implementate.

Monitorizarea indicatorilor de calitate, 2023

Monitorizarea evaluării fiderelor top în rețelele de tensiune medie, 2023:

În cadrul proiectului „50 de fidere top” identificate pentru 2023, a cărui obiectiv a fost de a reduce indicatorul SAIFI cu 50%, către finele anului au fost inițiate lucrări în 50 de fidere top și au fost executate lucrări în 42 de circuite, după cum urmează: în sectorul Chișinău – 2, în sectorul Anenii Noi - 9, în sectorul Orhei - 10, în sectorul Sud - 21, cu indicatori corecți - 35, precum și 3 în curs de monitorizare, cu acțiuni ce necesită o revizuire, iar nedefinite - 7 fidere. În luna decembrie 2023 au finalizat lucrările în 42 de fidere, ceea ce a condus la o diminuare de 95% a SAIDI comparativ cu datele istorice.

Planul top reflectă controlul calității furnizării energiei electrice prin intermediul fiderelor la conceptul de SAIDI, SAIFI, CAIDI și constă în identificarea unor fidere (circuite) ce au înregistrat valori mai mari pe parcursul ultimilor 2 ani, în baza unei selectări efectuate, preponderent în liniile electrice aeriene, cu scopul de a le reduce.

În 2023 au fost identificate și selectate 50 de fidere în tensiune medie și 125 de fidere în tensiune joasă.

Fiderele top sunt circuitele electrice, ce au înregistrat un indice SAIDI majorat, numărul lor este identificat și selectat anual, după care se execută lucrări de îmbunătățire a indicatorului SAIDI, de restabilire a funcționării lor normale în vederea reducerii numărului de defecte, deteriorări sau avarii, pentru a evita multiple declanșări / deconectări).

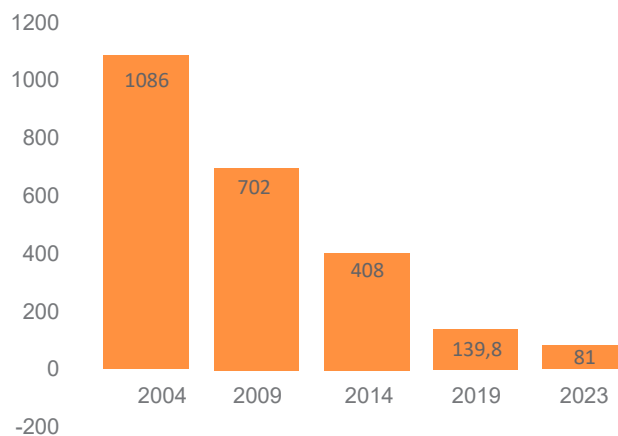
Resurse

De asemenea, în anul 2023 ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a investit circa 22 de milioane lei în dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor informaționale de gestiune, renovarea parcului auto și îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru angajați.

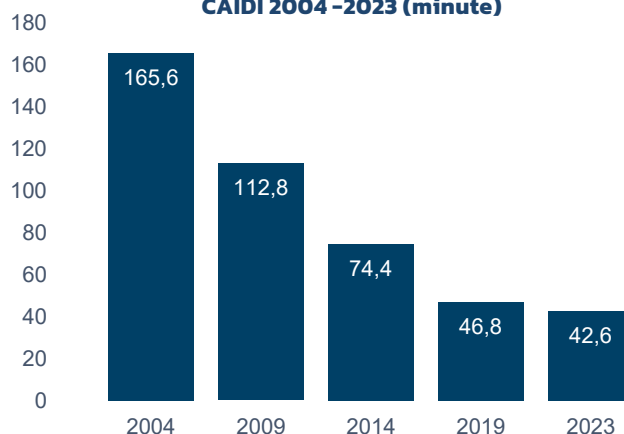
Reînnoirea parcului auto

Mobilitatea sporită și securitatea în trafic sunt esențiale în activitatea cotidiană a personalului operativ care, în virtutea atribuțiilor funcționa-

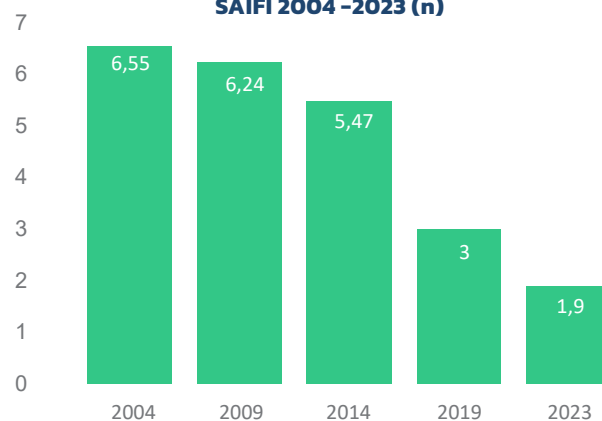
SAIDI 2004 -2023 (minute)

CAIDI 2004 -2023 (minute)

SAIFI 2004 -2023 (n)

le, utilizează mijloace de transport de serviciu. În contextul necesității dotării cu noi unități de transport, în anul 2023 parcul de automobile al întreprinderii a fost completat cu 7 automobile Suzuki Vitara și 3 vehicule de teren 4x4, în corespundere cu necesitățile de serviciu și în locul celor retrase din uz.

Structura procurărilor de energie electrică

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA activează pe piața de energie electrică din Republica Moldova în calitate de operator al sistemului de distribuție. În anul 2023 operatorul a procurat o cantitate de 241.813 mii kWh de energie electrică pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele

electrice de distribuție. Energia respectivă a fost achiziționată de la furnizorul SA Energom, căruia i s-a impus obligația de serviciu public de procurare a energiei electrice solicitate de operatorii de sistem și furnizorii universali și de ultimă opțiune, printr-un șir de decizii ale CSE, după cum urmează:

Achiziții de energie electrică, 2023

Nr.	Furnizor	Cantitate, mii kWh	Pondere, %
1	SA Energom	227.784	
	Energom (MGRES)	206.632	85,5%
	Energom (Nuclearelectrica)	5.693	2,4%
	Energom (OPCOM)	10.174	4,2%
	Energom (Nomad Energy Company)	0,056	0,0%
	Energom (Ukrhydroenergo)	625	0,3%
	Energom (Hidroelectrica)	4.660	1,9%
2	Dezechilibre negative (Navitas)	14.029	5,8%
	Total de la începutul anului	241.813	100,0%
	Dezechilibre pozitive (Navitas)	-46.680	

Structura tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice

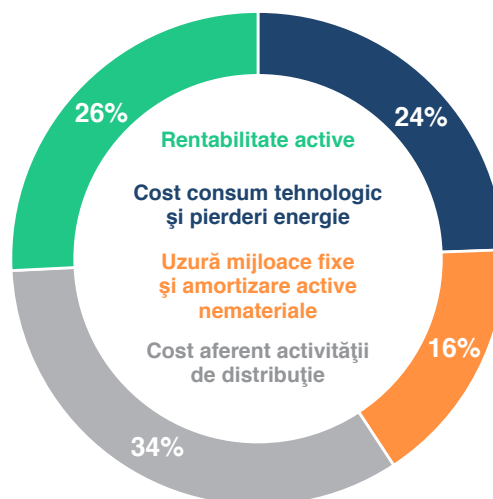
În perioada anului 2023 au fost aplicate tarife de distribuție calculate în conformitate cu „Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice nr. 64/2018 din 22.02.2018 aprobată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare ANRE).

La baza calculării tarifelor menționate se regăsesc următoarele componente-cheie:

- costurile procurărilor de energie electrică în scopul acoperirii consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție;
- amortizarea anuală a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale utilizate pentru desfășurarea activității de distribuție;
- cheltuielile aferente activității de distribuție a energiei electrice, formate din:
 - costurile de întreținere-exploatare a rețelelor electrice de distribuție;
 - costurile legate de evidența energiei electrice distribuite;
 - alte cheltuieli.

- devierile tarifare, care reprezintă o corecție a veniturilor întreprinderii din anul 2023;
- rentabilitatea determinată reieșind din rata reglementată de rentabilitate și valoarea netă a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale, aferente activității de distribuție a energiei electrice.

Structura tarifului mediu de distribuție, 2023

Valoarea tarifului de distribuție a energiei electrice a fost actualizată pe parcursul anului de referință de două ori.

Valorile tarifelor de distribuție, aprobate și aplicate pe parcursul anului 2023

Nivelul tensiunii	Hotărârea nr.423 din 07.07.2023, bani/kWh	Hotărârea nr.1006 din 31.12.2022, bani/kWh
Prin rețelele electrice de distribuție de tensiune înaltă (35; 110 kV)	2	3
Prin rețelele electrice de distribuție de tensiune medie (6; 10 kV)	19	22
Prin rețelele electrice de distribuție de tensiune joasă (0,4 kV)	62	74

PROTECȚIA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR ȘI GESTIONAREA RESPONSABILĂ A RESURSELOR

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA conștientizează care este impactul asupra mediului produs de activitățile sale în zonele în care acestea se desfășoară, motiv pentru care compania acordă o atenție specială protecției mediului înconjurător și utilizării eficiente a resurselor naturale pentru satisfacerea cererii energetice. În ceea ce privește mediul înconjurător ÎCS „Premier Energy Distribution” SA acționează dincolo de îndeplinirea cerințelor legale și a altor cerințe cu privire la mediu, pe care le adoptă în mod voluntar, implicându-i pe furnizori, lucrând cu diverse grupuri de interes și promovând utilizarea responsabilă a energiei.

ANGAJAMENTE

- Contribuirea la dezvoltarea sustenabilă prin eficiență ecologică, utilizarea rațională a resurselor naturale și energetice, minimizarea impactului asupra mediului, promovarea inovației și a utilizării celor mai bune tehnologii și procese disponibile.
- Contribuirea la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice prin intermediul energiilor cu nivel scăzut al amprentei de carbon și al celor regenerabile, la promovarea economisirii și eficienței energetice, la aplicarea noilor tehnologii.
- Integrarea criteriilor de mediu în procesele de afaceri, în noile proiecte, activități, produse și servicii, precum și în selectarea și evaluarea furnizorilor.
- Minimizarea efectelor adverse asupra ecosistemelor și încurajarea conservării biodiversității.
- Promovarea utilizării eficiente și responsabile a apei, stabilind activitățile destinate unei cunoașteri mai bune a acestei resurse și îmbunătățirii modului de gestionare a apei.
- Garantarea prevenirii contaminării prin îmbunătățire continuă, prin utilizarea celor mai bune tehnici disponibile și prin analiza, controlul și minimizarea riscurilor de mediu.

Dezvoltarea sustenabilă

Obiectivele anului 2023

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA activează pentru satisfacerea necesităților energetice ale clienților săi în forma cea mai responsabilă. Aceasta implică operațiuni sigure, care generează un impact redus mediului ambiant și permite menținerea relațiilor de încredere cu toate grupurile interesate de activitățile pe care le desfășoară. În activitatea sa întreprinderea acordă o atenție deosebită protecției mediului și utilizării eficiente a resurselor naturale necesare pentru satisfacerea cerințelor clientului și a celor legale. ÎCS „Premier Energy Distribution” SA se ghidează în plan local și aplică „Politica de responsabilitate social corporativă”, care include un angajament clar de protecție a mediului înconjurător. De asemenea, pentru îmbunătățirea gestionării aspectelor de mediu fost implementat și certificat sistemul de management de mediu în conformitate cu cerințele ISO 14001:2015. Periodic au loc audituri interne și externe cu scopul identificării măsurilor preventive și îmbunătățirea continuă a proceselor.

[ESAP 1.5]

În anul 2023, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a obținut recertificarea sistemului de management de mediu în conformitate cu cerințele

ISO 14001:2015. Certificatele eliberate sunt valabile pentru perioada 2023 – 2025, cu condiția realizării periodice a auditului de supraveghere din partea organismului de certificare emitent. Mai multe detalii asupra conținutului acestora pot fi consultate de toate părțile interesate pe pagina web a întreprinderii.

Planificarea în domeniul mediului ambiant

Planificarea acțiunilor și obiectivelor în domeniul mediului ambiant are loc în conformitate cu cerințele „Politicii de responsabilitate social corporativă”, „Politicii cu privire la sustenabilitate de mediu, socială și de guvernare” și conform strategiei corporative. Modelul de management de mediu este bazat pe standardul internațional ISO 14001 și este o parte fundamentală a sistemului de management integrat al calității, mediului ambiant și sănătății și securității ocupaționale în cadrul întreprinderii.

Pentru realizarea obiectivelor și planurilor de îmbunătățire propuse în domeniul mediului ambiant, întreprinderea își planifică anual resurse financiare, atât la capitolul investiții, cât la cel de cheltuieli. Totodată, treptat, întreprinderea a pus accentul și se orientează spre îmbunătățirea infrastructurii de distribuție a energiei elec-

trice, optând pentru investiții ce au efect pozitiv asupra mediului, spre exemplu: extragerea și eliminarea instalațiilor electrice contaminate cu PCB-uri, înlocuirea întrerupătoarelor cu ulei cu unele cu vid, înlocuirea transformatoarelor vechi cu unele noi și altele.

Pentru anul 2023 au fost stabilite zece obiective generale în domeniul mediului ambiant, nivelul de realizare al acestora fiind ilustrat în tabelul ce urmează.

Obiective de protecție mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor

Obiective propuse pentru 2023		Obiective propuse pentru 2024
Menținerea consumului de apa per angajat la nivelul anului 2022		Reducerea consumului de apa per angajat cu 9,5% față de 2023
Reducerea consumului mediu de energie electrică per angajat cu 0,2%		Reducerea consumului mediu de energie electrică per angajat cu 0,03% față de 2023
Menținerea consumului de hârtie per angajat la nivelul anului 2022		Reducerea consumului de hârtie per angajat cu 0,8% față de 2023
Conștientizarea și instruirea personalului propriu în domeniul mediului ambiant în corespundere cu planul de instruire pentru anul 2023		Conștientizarea și instruirea personalului propriu în domeniul mediului ambiant în corespundere cu planul de instruire pentru anul 2024
Participarea în acțiuni de plantare a arborilor sau curățenie în parcurile naturale.		Participarea în acțiuni de plantare a arborilor sau curățenie în parcurile naturale
Reducerea riscurilor de afectare a avifaunei în LEA TÎ (montarea instalații anti păsări)		Reducerea riscurilor de afectare a avifaunei în LEA TÎ (montarea instalații antipăsări)
Eliminarea instalațiilor contaminate cu PCB-uri extrase din funcțiune.		Eliminarea instalațiilor contaminate cu PCB-uri extrase din funcțiune
Acțiuni de comunicare de mediu pe plan intern și extern		Acțiuni de comunicare de mediu pe plan intern și extern
Renovarea autorizațiilor de mediu pentru Centre de Muncă ce expiră în anul 2023		Renovarea autorizațiilor de mediu pentru Centre de Muncă ce expiră în anul 2024
Efectuarea de investigații ecologice în zona Gospodăriei de ulei		
Reducerea cantităților de materiale cu potențial periculos asupra mediului prin schimbarea în SE a întreruptoarelor cu conținut de ulei pe unele cu vid.		Reducerea cantităților de materiale cu potențial periculos asupra mediului prin schimbarea în SE a întreruptoarelor cu conținut de ulei pe unele cu vid

Legendă: îndeplinit parțial îndeplinit neîndeplinit

Instruirea și conștientizarea în domeniul mediului înconjurător

Sustenabilitate prin gestionarea corectă a deșeurilor

Gestionarea deșeurilor sau managementul deșeurilor a devenit un domeniu de activitate care necesită a fi îmbunătățit și transformat spre dezvoltarea și evoluarea sustenabilității, urmărind obiective de protejare, păstrare și îmbunătățire a

calității mediului ambiant, a grijii față de sănătatea umană, de asigurare a utilizării eficiente și raționale a resurselor naturale, de promovare a principiilor de economie circulară, de asigurare a unor oportunități economice noi și contribuire la competitivitate pe termen lung. Iar obiectivul major al întreprinderii este tocmai stabilirea acestui echili-

bru între activitatea și dezvoltarea întreprinderii în cadrul său industrial și protecția mediului ambiant prin asumarea responsabilităților de identificare a deșeurilor generate, colectarea selectivă și reciclarea lor, gestionarea și asigurarea depozitării deșeurilor în locuri adecvate.

De acord cu angajamentele companiei în raport de mediul înconjurător, în anul 2023 personalul nou angajat în cadrul unității de mediu înconjurător al întreprinderii a frecventat următoarele cursuri:

- curs de instruire pentru inspector de conformare ecologică, care a vizat formarea competențelor și a abilităților de gestionare și diminuare a efectelor negative ale activităților desfășurate de întreprindere asupra mediului înconjurător, în strictă conformitate cu prevederile cadrului legal național în domeniu;
- curs extern de formare pentru responsabil de gestionarea deșeurilor, care a oferit o perspectivă clară asupra metodelor și tehnicilor eficiente de gestionare a deșeurilor;
- curs de auditare internă a sistemului de management de mediu conform ISO 14001:2015 și ISO 19011:2018.

Tot în contextul angajamentelor ÎCS „Premier Energy Distribution” SA pentru protecția mediului înconjurător și gestiunea responsabilă a deșeurilor, au fost organizate patru cursuri, livrate de formatori interni pentru angajații din direcția „Operarea rețelilor” cu privire la bunele practici de protecție a mediului și gestionarea deșeurilor. În total, de cursurile respective au beneficiat 53 de angajați.

Cerințe legale

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA asigură o monitorizare continuă a evoluției legislației din domeniul mediului înconjurător pentru a anticipa orice schimbare, ce ar putea influența afacerea, și pentru a se adapta la noile cerințe.

Părților interesate le-au fost oferite diverse instrumente și metode de recepționare a reclamațiilor, inclusiv a celor de mediu, fiind asigurată și tratarea adecvată a reclamațiilor de acest tip.

În anul 2023 întreprinderea a înregistrat 29 de comunicări scrise recepționate de la părțile interesate, dintre care 18 reclamații și 11 comunicări referitor la diferite aspecte de mediu.

Reclamațiile au fost adresate preponderent de autoritățile publice locale și persoanele juridice aflate în perimetrul lucrărilor realizate de întreprindere, având ca subiect urgentarea evacuării deșeurilor vegetale create după curățarea zonei de trecere a LEA sau necesitatea de realizare a acțiunilor de salubritate și amenajare a teritoriului în perimetrul posturilor de transformare a energiei electrice.

Pe segmentul comunicării cu părțile interesate întreprinderea a acceptat propunerile autorităților de mediu și asociațiilor de business cu care colaborează referitor la delegarea reprezentanților întreprinderii la ședințele de lucru, în componența grupurilor consultative privind modificări ale legislației de mediu.

La fel, în urma controalelor ecologice efectuate de Agențiile și Inspecțiile pentru Protecția Mediului au fost emise recomandări și sugestii, precum și propuneri în ceea ce privește colaborarea în vederea îmbunătățirii unor activități de mediu. În anul 2023, în legătură cu necesitatea renovării autorizației pentru emisia poluanților în atmosferă de la sursele fixe de poluare, întreprinderea a solicitat, la cerere, realizarea controlului ecologic din partea autorităților de mediu în centrele de muncă Taraclia și Ceadâr Lunga.

Instrumente privind monitorizarea cerințelor legale

Instrumentele și metodologiile joacă un rol important în activitatea întreprinderii ÎCS „Premier Energy Distribution” SA. În 2023 a fost folosită aplicația SALEM, care permite identificarea continuă și evaluarea anuală a cerințelor legale în domeniul mediului ambiant. În total, aplicația SALEM conține 47 de legi/norme/permise cu 215 de cerințe de mediu de nivel local.

Periodic, în dependență de modificările apărute în legislația națională, prin intermediul buletinelor informative, personalul a fost informat despre ultimele noutăți și schimbări în domeniul legislativ. Pe parcursul anului 2023 au fost publicate 9 buletine informative interne, care au referințe la legislația de mediu.

În conformitate cu Raportul de evaluare al cerințelor legale de mediu pentru anul 2023, întreprinderea se conformează tuturor cerințelor legale în vigoare.

Consumul de energie în cadrul organizației

Consumul total de energie în cadrul ÎCS „Premier Energy Distribution” SA îl constituie suma consumurilor directe și indirecte de energie. Prin **consumul direct de energie** se are în vedere consumul de combustibil (gaz natural, diesel, benzină) în activitatea proprie a întreprinderii.

Consumul indirect de energie se referă la consumul de energie electrică și agent termic în centrele de muncă și instalațiile întreprinderii.

În anul 2023 **consumul total de energie** în cadrul întreprinderii a înregistrat o reducere cu circa 7 % față de anul 2022. Această reducere a fost posibilă grație măsurilor luate în scopul economisirii consumului de energie în situația crizei energetice, creată de contextului regional, ce a condiționat necesitatea raționalizării consumului de agenți energetici la nivel de țară. La fel, reducerea s-a datorat și unor lucrări de reconstrucție, realizate în edificiile active ale întreprinderii.

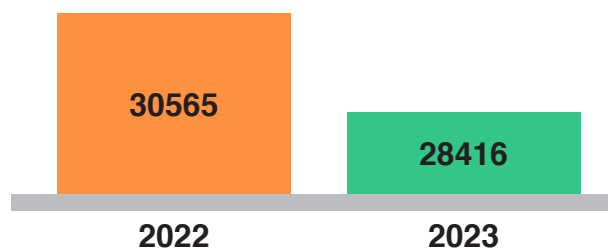
Analizând consumul pe categorii de surse energetice, în 2023 s-a constatat un consum practic similar pentru motorină și benzină cu cel din 2022. Totodată, s-a înregistrat o reducere a consumului de gaz în flota auto datorită retragerii din funcțiune a unui automobil ce utiliza ca combustibil gazul. La fel, s-a redus consumul de gaze naturale cu circa 16 %. Pe de altă parte, consumul de agent termic recepționat de la producătorul centralizat de energie termică pentru încălzirea edificiilor unde au activat angajații întreprinderii a crescut în anul 2023 cu circa 12 % față de anul precedent.

În ceea ce privește consumul de energie electrică, s-a constatat o reducere atât a consumului total cu circa 17 % în edificiile administrative, cât și a consumului tehnologic în infrastructura rețelei de distribuție a energiei electrice. Reducerea s-a datorat înlocuirii lămpilor fluorescente din edificii cu cele economice de tip LED (de exemplu, în centrul de muncă din Chișinău), instalării senzorilor de mișcare, a lămpilor solare și a iluminatoarelor fotovoltaice (de exemplu, în centrele de muncă din Chișinău și Taraclia). De

asemenea, s-a insistat pe informarea periodică a angajaților privind importanța economisirii resurselor naturale. Au mai fost efectuate verificări periodice, după orele de lucru și în zile de odihnă, cu scopul identificării receptoarele electrice, funcționarea cărora nu era necesară în absența angajaților întreprinderii, de exemplu, iluminarea încăperilor, funcționarea calculatoarelor, a climatizoarelor și încălzitoarelor electrice.

Datele despre consumul de energie au fost obținute prin intermediul măsurărilor, facturilor emise sau a datelor înregistrate de contoarele instalate. Suplimentar, pentru acele centre de muncă unde întreprinderea a avut dislocați angajați în edificii gestionate de terți, iar datele referitoare la consumuri nu au putut fi separate prin aparate de evidență, pentru a raporta și consumurile inclusiv a acestui personal propriu, au fost efectuate calcule estimative ale consumurilor, astfel încât obiectul raportării a cuprins tot personalul întreprinderii. Calculele finale a energiei au fost efectuate în baza datelor anuale privind cantitățile de combustibil și energie consumate. La fel, au fost realizate conversiile necesare efectuării acestei calculări, cu utilizarea factorilor de conversie prestabiliți (exemplu de surse de factori de conversie utilizați: IEA - International Energy Agency, IPCC - Intergovernmental Panel on Climate Change).

Consum total de energie, GJ

Nota: Valori utilizate: densitate gaz natural 0,808 kg/m³, densitate benzină 0,7475 kg/l, densitate motorină 0,8325 kg/l, PCI gaz natural 47,585 MJ/kg, PCI benzină 44,3 MJ/kg, PCI motorină 43 MJ/kg.

Atenuarea și adaptarea la schimbările climatice

Emisii în atmosferă

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este preocupată de problema privind schimbarea climei și în acest sens și-a propus întreprinderea mai multor acțiuni, ce ar contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Utilizarea rațională și eficientă a energiei este unul din pilonii fundamentali în politica întreprinderii. Angajamentul privind utilizarea eficientă a energiei nu este doar un angajament intern, acesta este promovat intens și în rândul antreprenorilor și furnizorilor săi. În continuare și în anul 2023 întreprinderea a reușit să păstreze tendința obținută în anii precedenți privind reducerea nivelului de emisii atmosferice, în special, a gazelor cu efect de seră (GES). A se vedea reprezentarea grafică a emisiilor pentru anii 2023 și 2022. Principalele acțiuni realizate de întreprindere de-a lungul anilor și care au contribuit la această reducere sunt:

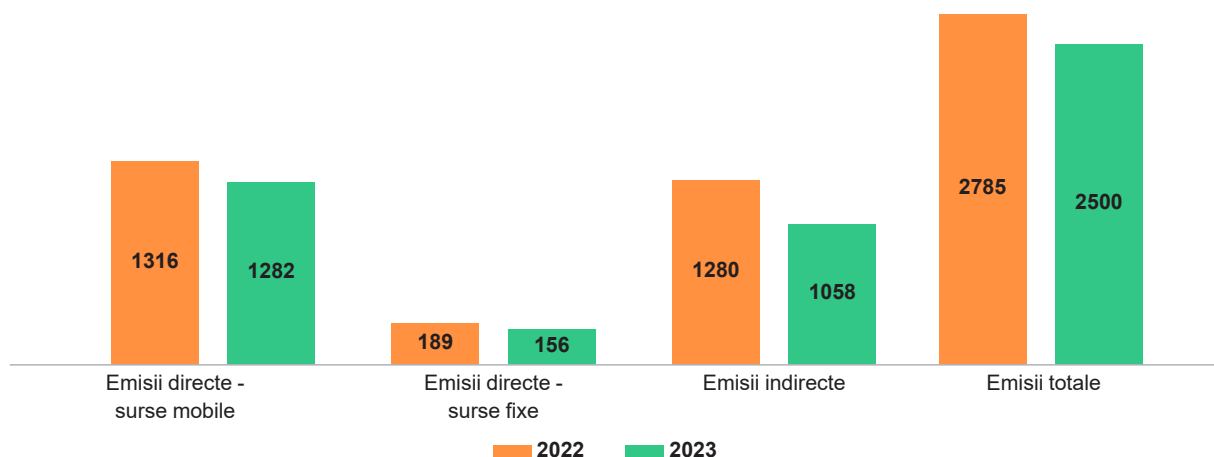
- consumul de combustibil: optimizarea proceselor în unitatea de transport și implicarea unităților operative în acțiuni de analiză și optimizare a rutelor parcurse; renovarea

parcului de automobile prin înlocuirea celor de tip vechi cu automobile care au un consum mai mic; dotarea cazanelor cu termostat pentru reglarea temperaturii;

- energie electrică: înlocuirea instalațiilor și echipamentelor electrice cu unele cu un consum mai redus de electricitate, instalarea senzorilor de mișcare, lămpilor solare și iluminatoarelor fotovoltaice;
- instruire și conștientizare a personalului propriu și a celui al antreprenorilor privind angajamentul întreprinderilor față de mediul ambiant și importanța unui consum eficient și responsabil.

În cantitatea emisiilor indirecte de gaze cu efect de seră întreprinderea a luat în considerație și alți factori care indirect conduc la aceste emisii. Printre acești factori sunt emisiile echivalente de CO₂ produse în urma necesității deplasării angajaților întreprinderii în interes de serviciu cu avionul sau trenul și emisiile normate și accidentale, dacă există; de gas SF₆ din instalațiile electrice montate în rețelele electrice de distribuție a energiei electrice.

Emisiile directe și indirecte de gaze cu efect de seră, tCO₂eq

Nota: Pentru calculul emisiilor directe de gaze cu efect de seră au fost incluse emisii de: CO₂, CH₄, și emisii de N₂O. Datele privind emisiile de gaze cu efect de seră provenite din surse fixe și surse mobile au fost calculate în baza datelor privind consumul de combustibil incluse în acest raport. Emisiile directe de gaze sunt generate de sursele mobile (parcul auto) și surse fixe din centrele de muncă ale întreprinderii. Metodologia de calcul a emisiilor provenite din surse mobile este produsul dintre consumul de combustibil, densitatea acestuia, puterea calorică superioară/inferioară și factorul de emisie. Emisiile de la sursele fixe pentru consumul de combustibil se calculează similar. Emisiile indirecte de gaze au fost calculate prin multiplicarea consumului de electricitate sau, respectiv, a consumului de agent termic la factorul de emisie pentru fiecare din aceste consumuri. Sursa factorilor de emisie utilizați: IEA (International Energy Agency- IEA_CO₂ Emissions from fuel combustion), IPCC - Intergovernmental Panel on Climate Change.

Integrarea criteriilor de mediu

Consumul responsabil de resurse

Cele mai importante consumuri, ce ar avea un impact semnificativ asupra mediului, sunt cele de ulei dielectric, energie electrică, apă, gaz, hârtie și combustibili.

În anul 2023, în cadrul întreprinderii s-a înregistrat creșterea consumului de următoarele materiale față de anul anterior, după cum urmează:

- consumul de vopsea și solvenți a crescut de circa 4 ori.
- consumul de toner și cartușe de vopsea în greutate s-a ridicat puțin cu circa 7 %;
- ulei auto cu circa 3 %;

Pe de altă parte, în anul de referință, au fost înregistrate următoarele reduceri ale consumului de materiale:

- consum de ulei dielectric - o reducere cu aproape 43 % față de anul 2022 și acest lucru a fost legat de volumul de lucrări realizate de întreprindere în rețele electrice de distribuție, unde se utilizează acest produs. Pentru convertirea din litri în tone a cantităților de ulei dielectric consumat în anul 2023

a fost utilizat coeficientul de conversie de 880,5 kg/m³, specificat în actele prezentate de furnizorul de ulei;

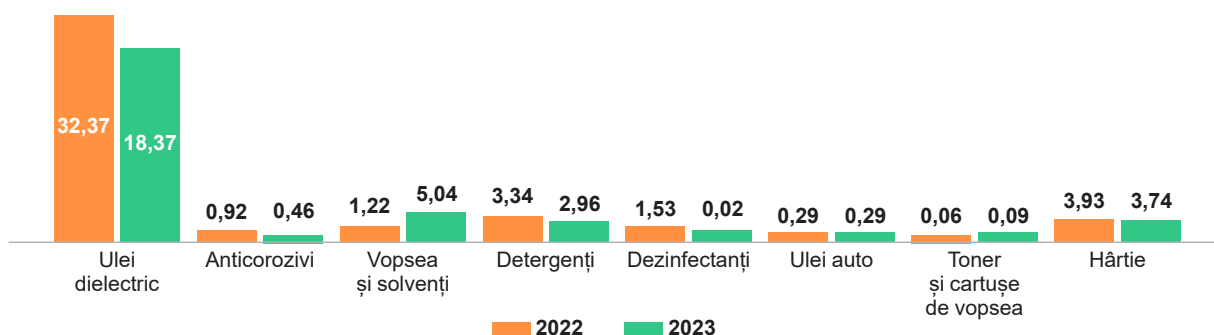
- consumul de anticorozivi s-a redus cu aproape 50 %;
- consumul de hârtie s-a redus cu circa 5 %, aceasta fiind hârtia utilizată pentru necesități în birouri, scrisori și comunicări expediate către clienți sau părțile interesate etc.

Ca rezultat, s-a constatat că în anul de referință consumul total de materiale cu un posibil impact asupra mediului ambiant s-a redus cu circa 29 %.

Materialele utilizate au fost procurate atât de la furnizorii externi, care activează pe piața națională, cât și de la unii furnizori din afara țării. Unele tipuri de materiale, precum sunt anticorozivii, vopseaua, diluanții și altele, au fost procurate de către antreprenorii, care au realizat lucrări specifice în instalațiile electrice ale ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, acestea fiind incluse ulterior în actele de îndeplinire a lucrărilor.

Datele privind consumul de materiale reflectă cantitățile indicate în facturile de procurare sau în actele de recepție a lucrărilor.

Consumul de materiale provenite din surse neregenerabile, t

Biodiversitate

În conformitate cu politica de responsabilitate social corporativă și cea cu privire la sustenabilitate de mediu, socială și de guvernanță, întreprinderea ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și-a asumat angajamentul privind minimizarea efectelor adverse asupra ecosistemelor și promovarea conservării biodiversității. Acest indi-

cator este unul important deoarece activitățile întreprinderii în Republica Moldova se desfășoară pe circa 2/3 din teritoriul țării. Este firesc că instalațiile electrice traversează inclusiv ecosistemele înregistrate sau trec prin apropierea ariilor naturale protejate. Atât analizele internaționale, cât și cele naționale privind starea bi-

odiversității în țara noastră confirmă că există loc de îmbunătățire la acest capitol. ÎCS „Premier Energy Distribution” SA acționează într-un mod responsabil în ceea ce privește utilizarea și conservarea resurselor naturale, adoptând măsurile necesare pentru a diminua influența sa asupra mediului înconjurător.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA depune eforturile necesare pentru a preveni și a reacționa la orice impact potențial al activităților sale asupra biodiversității și ecosistemelor locale. În calitate de distribuitor de energie electrică responsabil, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA își propune continuu să își minimizeze cât mai mult posibil impactul asupra mediului. Dacă nu este posibilă evitarea completă, compania va urmări întotdeauna să-și minimizeze impactul și va ajuta la refacerea zonelor afectate și a vegetației.

Angajamente privind conservarea biodiversității

- A nu se limita la respectarea legislației și la dispozițiile de reglementare pentru protecția naturii.
- A încuraja și a contribui la conservarea biodiversității în jurul propriilor instalații, acordând o atenție specială spațiilor protejate.
- A studia impactul activităților și proiectelor asupra mediului, efectele asupra ecosistemelor și a biodiversității biologice, ținând cont de grupurile de interes.
- A adopta măsuri necesare pentru evitarea și minimizarea posibilelor efecte secundare asupra biodiversității, restaurând zone și soluri degradate.
- A respecta stilurile de viață tradiționale a comunităților locale, care favorizează conservarea și utilizarea durabilă a mediului.

Pentru a identifica datele ce țin de instalațiile electrice, ce ar fi putut influența semnificativ biodiversitatea, s-a ținut cont de „Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat” nr.1538 din 25.02.1998, care stabilește bazele juridice ale creării și funcționării fondului ariilor naturale protejate de stat, principiile, mecanismul și modulul de conservare, precum și atribuțiile autorităților publice centrale și locale, ale organizațiilor neguvernamentale și ale cetățenilor în acest domeniu. La fel, a fost luată în considerare „Legea cu privire la rețeaua ecologică” nr. 94 din 05.04.2007, care prevede crearea unui cadru juridic pentru constituirea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale, ca parte integrantă a rețelei ecologice paneuropene, și rețelelor

ecologice locale, pentru stabilirea unui regim de gestiune și de protecție a rețelei ecologice naționale și a rețelelor ecologice locale.

În lista spațiilor de interes au fost definite următoarele arii:

- arie de protecție specială avifaunistică;
- arie naturală protejată;
- arie cu management multifuncțional;
- monument al naturii;
- parc național;
- rezervație peisajeră (de peisaj geografic);
- rezervație naturală;
- zonă umedă de importanță internațională;

- zone Emerald;
- altele.

Curățirea vegetației în zonele de trecere a instalațiilor electrice s-a efectuat prin metode ecologice, fără utilizarea pesticidelor sau a altor substanțe periculoase. Astfel, în interiorul stațiilor de transformare iarba a fost înlăturată prin metode mecanice. Tăierea sau retezarea arborilor care cresc în culoarele de trecere a liniilor electrice s-a realizat manual sau cu ajutorul motoferăstraielor, iar deșeurile de vegetație formate au fost transmise proprietarului terenului sau au fost evacuate la gunoșiile autorizate din localități.

Descrierea terenurilor în proprietate, închiriate, gestionate sau adiacente spațiilor naturale protejate sau zonelor de o biodiversitate numeroasă neprotejate

Domeniu de activitate	Locul de amplasare în raport cu zona protejată	Suprafața afectată, ha	Longitudinea afecțiunii, km	Valoarea biodiversității
Distribuție electricitate	Adiacent	0,00	259,54	rezervație naturală, peisaj protejat, monument natural, zone umede Ramsar, rezervație științifică

Datele cu privire la instalațiile electrice, care trec sau sunt amplasate pe lângă ariile naturale protejate din Republica Moldova sunt estimate deoarece, până la moment, în țară nu au fost stabilite printr-un document legislativ hotărârile clare ale ariilor naturale protejate.

Totodată, întreprinderea ÎCS „Premier Energy Distribution” SA îndeplinește cerințele dictate de autoritățile de mediu în ceea ce ține de minimizarea posibilelor efecte negative, ce ar putea fi provocate de instalațiile electrice asupra habitatelor prezente în apropierea acestora.

Activități ale ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, ce ar putea afecta biodiversitatea

Construcția și operarea infrastructurii de transport	Construcția infrastructurii de transport și distribuție a energiei electrice poate produce o afecțiune temporară asupra faunei prezente în mediu. Operarea rețelelor electrice poate genera o afecțiune permanentă asupra avifaunei și vegetației arborifere.	■
Contaminare atmosferică	Emisiile derivate de la combustie pot afecta mediul abiotic și biotic din jurul instalațiilor.	■
Conversia habitatului	Schimbările în uzul solului și prezența permanentă a instalațiilor în mediul natural pot fi cauza afecțiunilor populațiilor de specii prezente în mediu.	■
Schimbări în procesele ecologice în gama sa naturală de variație	Deșeurile pot produce o afecțiune mediului acvatic prin creșterea nivelului de salinizare, variația pH-ului, schimbări în nivelele de apă etc.	■

■ Afecțiune joasă ■ Afecțiune medie ■ Afecțiune semnificativă

Pentru reducerea acestui impact întreprinderea a aplicat proceduri de control operațional, iar pentru instalațiile ce ar fi putut prezenta un risc mai ridicat asupra mediului ambiant au fost definite planuri de acțiuni în caz de urgențe de mediu, acestea având ca scop prevenirea incidentelor sau minimizarea posibilelor daune în cazul declanșării lor. La fel, periodic au avut loc simulări privind urgențele de mediu pentru a verifica funcționarea procedurilor definite.

Adițional la identificarea posibilelor daune ale biodiversității, au fost identificate speciile de floră și faună specifice zonelor de amplasare a instalațiilor electrice în spațiile natural protejate sau în vecinătatea acestora. Informația prezentată în tabel reflectă numărul și clasificarea speciilor prezente în vecinătatea instalațiilor electrice în anul 2023, clasificate în corespundere cu gradul de protecție.

Numărul speciilor, habitatul cărora se găsește în zonele afectate de operațiuni*, 2023

Clasa	Nº specii critic periclitare, CR	Nº specii periclitare, EN	Nº speciilor vulnerabile, VU	Nº speciilor aproape amenințate, NT
Mamifere	10	5	15	-
Păsări	29	8	25	-
Reptile	3	6	-	-
Amfibiene	1	1	7	-
Pești	5	5	13	-

* Conform datelor incluse în „Cartea Roșie a Republicii Moldova”, ediția a treia, Știința, 2015
(nu există listă de specii în IUCN pentru Moldova)

[ESAP 6.3] [ESAP 6.4]

În scopul îmbunătățirii acțiunilor de reducere a impactului rețelelor electrice asupra păsărilor, întreprinderea a revizuit procedura existentă privind gestionarea interacțiunii cu păsările PS.830.DE „Control de mediu al avifaunei în instalațiile electrice”, luând în considerație cele mai bune practici din domeniu. Pentru informarea părților interesate, procedura respectivă a fost publicată pe pagina web <https://www.premiereenergydistribution.md/ro/proceduri-interne>. La fel, în scopul extinderii standardelor și procedurilor existente în gestionarea aspectelor legate de biodiversitate, aceasta a fost comunicată tuturor întreprinderilor colaboratoare pentru aplicarea corespunzătoare în timpul executării lucrărilor contractate de către ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

„Plantează-ți viitorul”- 2023

Vineri, 17 noiembrie, echipa întreprinderilor Premier Energy Moldova a participat la acțiunea de plantare din cadrul campaniei naționale de înverzire a plaiului. Cei 32 de voluntari și-au consacrat ziua de muncă plantării pe o suprafață de

Inițiative și acțiuni

În anul 2023 nu au fost realizate proiecte noi de dezvoltare a rețelelor electrice, ce ar fi putut afecta biodiversitatea nici în ariile naturale protejate, nici și în afara acestora, deoarece în cea mai mare parte întreprinderea ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a efectuat lucrări de renovare a instalațiilor deja existente. Drept factor de influență asupra biodiversității ar fost considerate lucrările de rețezare a crengilor și tăierea copacilor în zona culoarelor liniilor electrice aeriene existente, lucrări obligatorii pentru întreprindere în conformitate cu cerințele normativ tehnice.

În acest sens, ca măsură compensatorie întreprinderea și-a stabilit și în 2023 ca obiectiv plantarea arborilor în zonele destinate pentru acest scop din diferite localități ale țării.

1,5 hectare a unui număr de circa 7 mii de puiet de salcâm pe un teren pitoresc din vecinătatea satelor Hansca și Molești din raionul Ialoveni. Astfel an de an, în diferite locații geografice, cu diferite specii de puiet și semințe de copaci, pă-

durea viitorului se extinde. Plantăm nu doar copaci în natură, plantăm și dragoste de plai.

Acțiunile de educație și conștientizare a necesității acțiunilor compensatorii pe segmentul mediului ambiant au avut ca scop sensibilizarea angajaților întreprinderii, precum și a altor

părți interesate în acest sens, în special, clienți și copii. În 2023 la această temă au fost emise comunicate de mediu, au avut loc discuții cu clienții, au fost plasate postări periodice pe rețeaua de socializare Facebook și au fost publicate articole pe pagina web a întreprinderii.

Utilizarea eficientă și responsabilă a apei

Consumul de apă în cadrul întreprinderii

Pentru ÎCS „Premier Energy Distribution” SA consumul de apă este un indicator important raportat la performanța de mediu, acesta fiind inclus ca un aspect separat și important în compartimentul dedicat mediului înconjurător al politicii de responsabilitate social corporative. Managementul apei în cadrul întreprinderii se bazează pe utilizarea responsabilă a acesteia.

Conștientizând problema în acutizare continuă a reducerii resurselor de apă pe glob, întreprinderea ÎCS „Premier Energy Distribution” SA își stabilește anual acțiuni de reducere a consumului de apă.

Datorită educării și conștientizării importanței acesteia și a realizării unor măsuri de reducere a consumului de apă, renovării infrastructurii existente și înlocuirii echipamentelor vechi cu

unele noi mai eficiente deja de mai mulți ani se înregistrează reducerea volumului de apă consumată în cadrul întreprinderilor.

Datele referitoare la cantitățile de apă consumate în cadrul întreprinderii au fost preluate din facturile recepționate de la furnizorii de apă în baza contractelor de prestare a serviciului de alimentare cu apă și canalizare și în baza calculelor pentru personalul localizat în edificiile și clădirile aflate în gestiunea terților. Volumul de apă consumat raportat a inclus 4.775 m³ de apă captată din rețeaua de distribuție și circa 36 m³ de apă îmbuteliată. Deversarea apei în rețeaua publică de canalizare s-a realizat planificat și a fost gestionată de întreprinderi autorizate în baza contractelor pentru acest tip de serviciu.

Prevenirea contaminării

Gestionarea deșeurilor

În cadrul sistemului de management de mediu (ISO 14001:2015) implementat, întreprinderea ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a aprobat proceduri de control și gestiune a deșeurilor acumulate în urma activității sale, care definesc modul de separare, stocare și control asupra lor. Întreprinderea a considerat prioritară reciclarea deșeurilor prin intermediul operatorilor autorizați sau valorificarea energetică a lor, în locul depozitării acestora la gunoiștile autorizate.

În 2023 pentru realizarea activității de gestionare a deșeurilor întreprinderea a acționat în conformitate cu procedurile stabilite.

[ESAP 3.3]

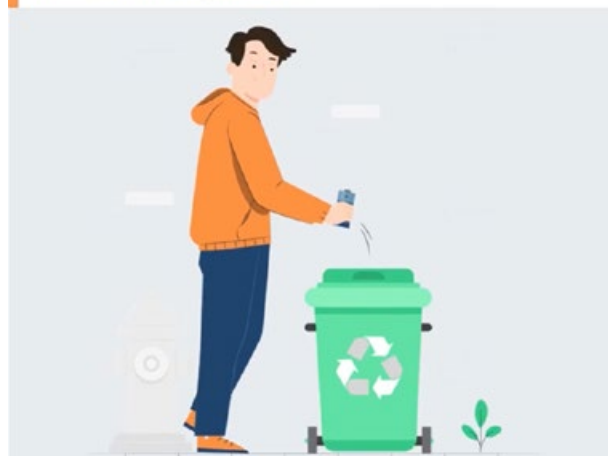
În același timp, atât în contextul armonizării legislației naționale cu legislația UE la nivel de țară, dar și pe intern, având înțelegerea necesității și angajamentului de îmbunătățire continuă a performanței sale de mediu întreprinderea a revizuit procedurile sale privind gestionarea deșeurilor. În acest sens au fost realizate îmbunătățiri ale aspectelor legate de:

- definirea identificării, clasificării, codificării și separării deșeurilor;
- furnizarea de detalii privind cerințele de depozitare și etichetare a deșeurilor;
- clarificarea responsabilităților privind manipularea deșeurilor, inclusiv depozitarea, transportul și eliminarea acestora;
- cerințele de urmărire a deșeurilor și documentația asociată/formularele de urmărire a deșeurilor și înregistrarea;
- raportarea deșeurilor.

Toate modificările au fost aliniate la noile cerințe naționale de reglementare și la bunele practici din industrie. Acestea au permis întreprinderii să definească un plan îmbunătățit de gestionare a deșeurilor și să asigure controlul corespunzător în gestionarea deșeurilor generate în urma activității de distribuție a energiei electrice.

Datele acumulate au confirmat o creștere cu cir-

Reciclează bateriile uzate și protejează mediul înconjurător!

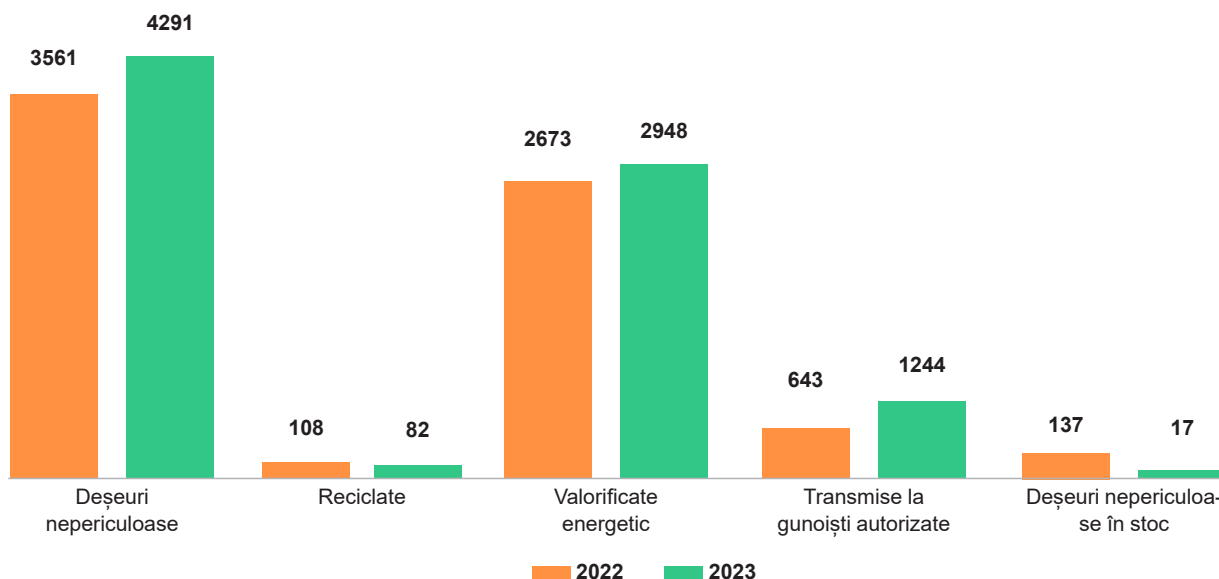

ca 20 % a cantității totale de deșuri generate și gestionate corespunzător prin reciclare, valorificare energetică sau transmitere la gunoiști autorizate. Această creștere a fost cauzată de sporirea acumulării deșeurilor de construcție, în urma lucrărilor de reconstrucție a încăperilor centrului de muncă din Chișinău, și a deșeurilor vegetale legate lucrărilor de defrișare, realizate în perimetrul zonelor de protecție a liniilor electrice aeriene.

În anul 2023 au fost transmise spre eliminare sau valorificare de către un operator autorizat următoarele deșuri nepericuloase:

- deșuri de metal uzat,
- deșuri din construcții,
- deșuri de anvelope uzate,
- deșuri de izolatoare porțelan,
- deșuri vegetale (o parte din crengi și arbori acumulate în urma lucrărilor de întreținere a LEA),
- deșuri de echipamente electrice și electronice,
- deșuri de hârtie,
- deșuri medicale,
- deșuri din plastic,
- deșuri menajere,
- deșuri de sticlă,
- etc.

Gestionarea deșeurilor nepericuloase în anii 2022 – 2023, tone

Gestionarea deșeurilor periculoase

Printre deșeurile periculoase, acumulate și transmise la un operator autorizat pe parcursul anului 2023, au fost gestionate:

- cârpe îmbibate cu ulei, acumulate în procese cu utilizarea de ulei dielectric sau alte uleiuri;
- baterii și pile acumulate în cadrul întreprinderii, dar și cele colectate de la angajați și de la clienții ce vizitează sediile și oficiile comerciale;
- deșeuri de tuburi fluorescente utilizate la iluminarea clădirilor și a încăperilor întreprinderii;
- deșeuri de toner și, respectiv, de cartușe de toner;
- deșeuri de ulei dielectric, material folosit frecvent la asigurarea funcționării instalațiilor electrice ale întreprinderii etc.;
- deșeuri de produse petroliere (ulei) amestecate cu apă.

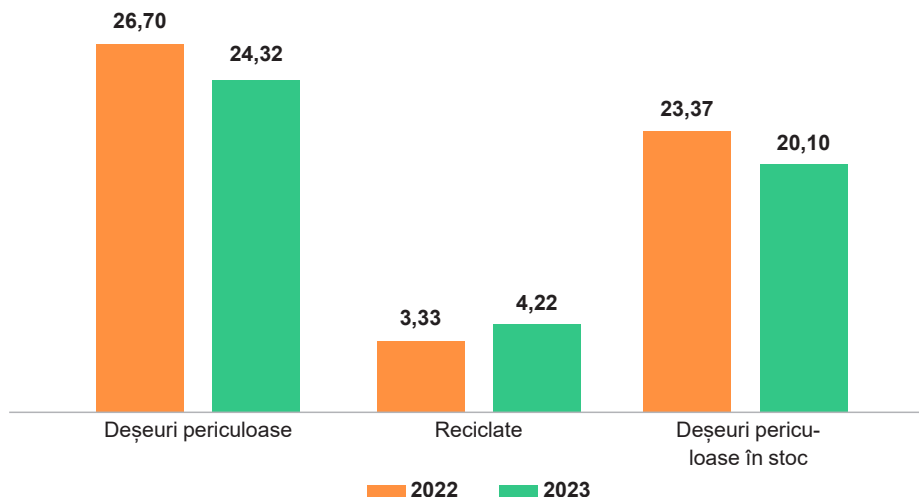
În general, în anul 2023 ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a înregistrat o creștere cu circa 26 % față de anul 2022 a cantității de deșeuri periculoase gestionate. În ceea ce privește modul de tratare a deșeurilor periculoase, prioritar, s-a pus accentul pe reciclare ori de câte ori acest lucru a fost posibil.

În conformitate cu legislația Republicii Moldova gestionarea deșeurilor toxice și periculoase a fost realizată în baza contractelor încheiate cu întreprinderi special autorizate în acest sens de către autoritățile de mediu, care, la fel, au stabilit în fiecare caz modul de tratare a deșeurilor preluate. În 2023, în baza listelor oferite de către autoritatea de mediu, întreprinderea a identificat agenții economici autorizați, care au preluat deșeurile în baza contractelor semnate pentru gestionarea acestora prin reciclare, valorificare energetică sau depozitare la o gunoiște autorizată.

[ESAP 3.1] [ESAP 3.2]

În scopul realizării controlului operațional de mediu, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a planificat pentru anul de raportare efectuarea de investigații privind contaminarea mediului în zona rezervoarelor de depozitare a uleiului de transformator și în vecinătatea acestora. Investigațiile de mediu au constatat în prelevarea de probe și analiza solului și a apelor subterane de mică adâncime. Realizarea acțiunilor este efectuată în conformitate cu cerințele punctelor ESAP 3.1, 3.2, programul de prelevare a probelor, programul analitic al laboratorului și raportul de investigații fiind transmise către creditori.

Gestionarea deșeurilor periculoase, anii 2022 – 2023, tone

Gestionarea instalațiilor contaminate cu bifenili policlorurați

Tema instalațiilor contaminate cu bifenili policlorurați a fost una dintre cele mai importante la ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și problema a fost discutată periodic la cel mai înalt nivel în cadrul întreprinderii.

Cu scopul de a preveni orice riscuri asupra mediului ambiant și de a îmbunătăți controlul asupra acestui aspect și în 2023 au fost realizate mai multe inspectări la locul depozitării instalațiilor contaminate cu PCB.

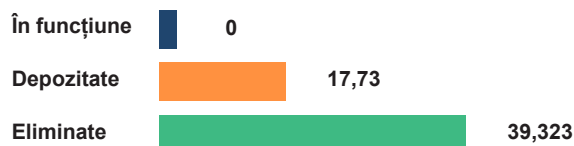
De menționat că ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a reușit scoaterea din funcțiune a tuturor instalațiilor contaminate cu PCB. Acestea au fost depozitate într-un loc sigur, unde sunt păstrate și menținute în mod corespunzător, în consecință fiind eliminat riscul unei posibile contaminări a mediului înconjurător.

[ESAP 3.4]

Totodată, pe parcursul anului 2023 întreprinderea a organizat încă un concurs cu scopul de a transmite spre eliminare și/sau valorificare a instalațiilor electrice ce conțin ulei dielectric contaminat cu PCB. La aceste concursuri au fost invitați mai mulți operatori locali și internaționali autorizați în gestionarea acestui tip deșeu. Astfel, la mijlocul anului de referință întreprinderea a semnat un contract pentru gestionarea deșeurilor de PCB cu o întreprindere specializată din una din țările Uniunii Europene. Din motivul

unor schimbări legislative și reținerilor în eliberarea permiselor de transport din partea autorităților competente din țările tranzitate, pe parcursul anului 2023 s-a reușit doar perfectarea documentației pentru exportul de deșeuri către un incinerator amplasat în Uniunea Europeană, iar exportul însăși al instalațiilor contaminate cu PCB a fost replanificat pentru primul trimestrul al anului următor.

Instalații electrice contaminate cu PCB la 31.12.2023, tone

Emisii de gaze cu efect de seră, tCO_{2eq}

		2023	2022
Emisiile directe și indirecte de gaze cu efect de seră	Emisii directe - surse mobile	1.286,00	1.316,00
	Emisii directe - surse fixe	156,00	189,00
	Emisii indirecte	1.058,00	1.280,00
	Emisii totale	2.500,00	2.785,00

Gestionare deșuri periculoase și nepericuloase, tone

		2023	2022
Greutatea totală a deșeurilor gestionate, conform tipului și metodei de tratare	deșuri nepericuloase	4.291,00	3.561,00
	reciclate	82,00	108,00
	valorificate energetic	2.948,00	2.673,00
	transmise la gunoiști autorizate	1.244,00	643,00
	deșuri nepericuloase în stoc	17,00	137,00
	deșuri periculoase	24,32	26,70
	reciclate	4,22	3,33
	valorificate energetic	0,00	0,00
	transmise la gunoiști autorizate	0,00	0,00
	deșuri periculoase în stoc	20,10	23,37

Consum de apă și modul de deversare, m³

		2023	2022
Consumul de apă pe surse	Consumul de apă în edificii	4.811,00	4.740,00
	Consumul total de apă	4.811,00	4.740,00
Cantitatea totală de apă uzată deversată pe calitate și destinație	Apă vărsată în rețeaua publică	4.548,00	4.486,00
	Apă vărsată în fosa septică	227,00	223,00
	Volumul total vărsat	4.775,00	4.709,00

Materiale cu un posibil impact ambiental, tone

		2023	2022
Materiale utilizate (hârtie, hârtie reciclată, toner, cartușe, etc.)	Materiale provenite din surse neregenerabile		
	Ulei dielectric	18,37	32,37
	Anticorozivi	0,46	0,92
	Vopsea și solvenți	5,04	1,22
	Detergenți	2,96	3,34
	Dezinfectanți	0,02	1,53
	Ulei auto	0,29	0,29
	Toner și cartușe de vopsea	0,09	0,08
	Materiale provenite din surse regenerabile		
	Hârtie	3,74	3,93
	Total materiale utilizate	30,96	43,67

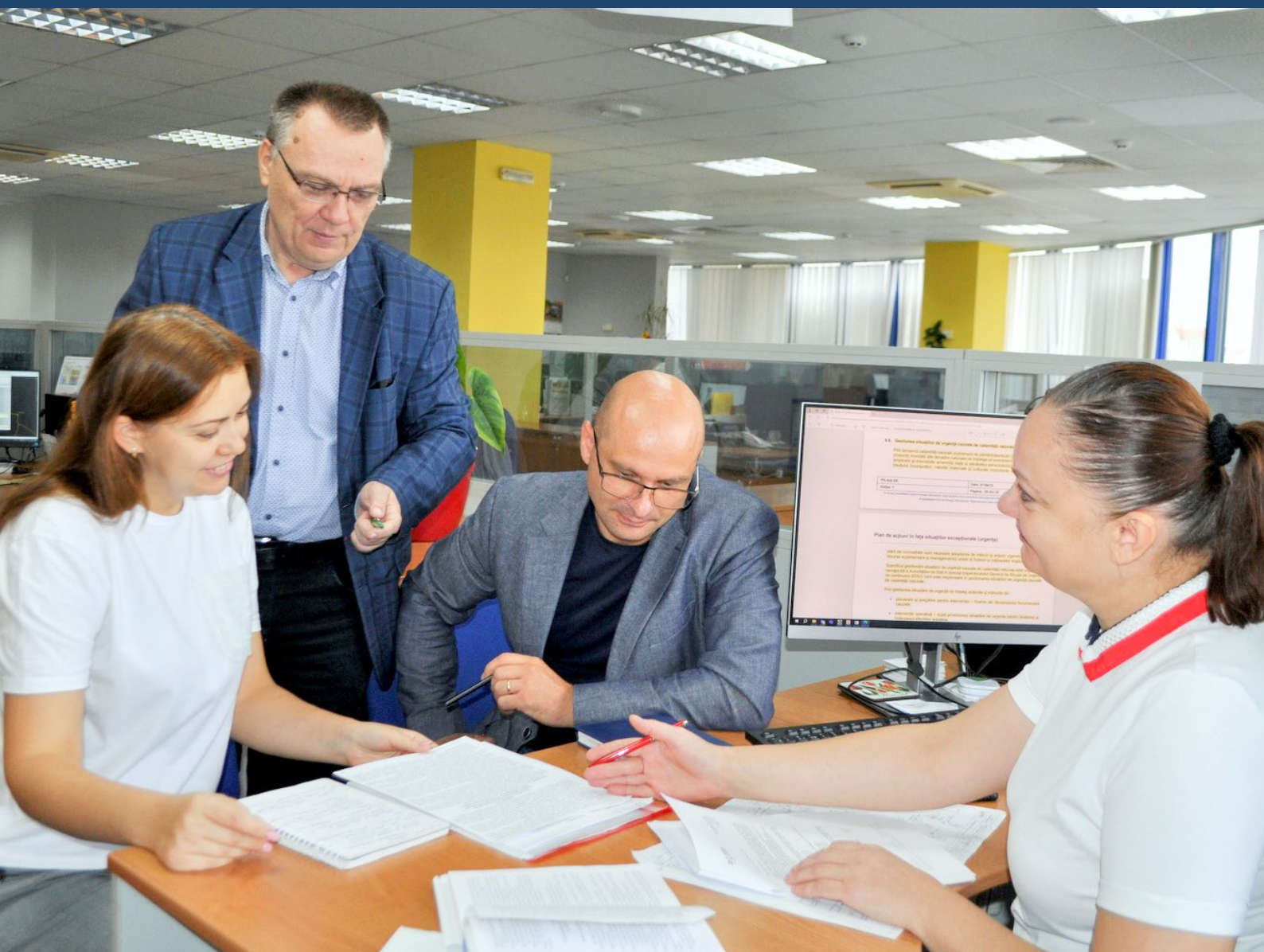
Consumul de energie în cadrul organizației, GJ

		2023	2022
Consumul de energie în organizație	Consum total de energie provenită din surse neregenerabile,	17.665,27	18.167,20
	<i>Consum gaz flotă proprie (metan / propan)</i>	95,01	207,32
	<i>Consum benzină</i>	7.850,66	7.936,19
	<i>Consum motorină</i>	9.719,59	10.023,69
	Consum de energie	10.751,20	12.398,02
	<i>Consum de energie electrică</i>	6.077,10	7.366,03
	<i>Consum agent termic</i>	1.892,43	1.691,47
	<i>Consum gaz încălzire clădiri</i>	2.781,66	3.340,52
	Consum total de energie	28.416,47	30.565,23

INTERES PENTRU PERSOANE

Pentru ÎCS „Premier Energy Distribution SA este esențială promovarea unui mediu de lucru de calitate, bazat pe respect, diversitate și dezvoltarea personală și profesională. De asemenea, Codul etic al întreprinderii stabilește normele ce trebuie să dicteze comportamentul etic al tuturor angajaților în activitatea lor de zi cu zi și, în special, în ceea ce privește relația și interacțiunea acestora cu toate grupurile de interes.

ANGAJAMENTE

- Aplicarea celor mai bune practici privind identificarea, captarea și fidelizarea talentelor necesare pentru dezvoltarea afacerilor, respectându-se principiul echității și a non-discriminării, indiferent de cauză (dizabilitate, vârstă, sex, parcurs profesional anterior, etc.).
- Încurajarea dezvoltării profesionale a persoanelor prin modelul de gestionare a talentelor, cu asigurarea ca toți specialiștii să dispună de mijloacele, programele și instrumentele necesare pentru îmbunătățirea abilităților și competențelor lor.
- Promovarea unui mediu de muncă motivant, care să asigure recunoașterea pe plan intern a culturii efortului, a autonomiei necesare pentru a putea crea, dezvolta și a se dedica inovației, precum și asigurarea unui sistem de compensații corespunzător.
- Asigurarea implementării eficiente a mecanismelor de flexibilitate, care să faciliteze echilibrul dintre viața profesională și cea personală și care să favorizeze dezvoltarea umană și socială a persoanelor.
- Încurajarea diversității și egalității de șanse într-un mediu respectuos, de ascultare și dialog permanent, cu acordarea unei atenții speciale incluziunii persoanelor cu dizabilități și extinderea acestui angajament și la nivelul furnizorilor și al antreprenorilor.
- Promovarea dialogului constant cu reprezentanții sociali, care să asigure feedback-ul în procesul de luare a deciziilor.

Referințe cu privire la numărul de angajați

Numărul total de angajați în funcție de tipul de contract și gen

	2023	2022
Numărul total de angajați în funcție de tipul de contract și gen	653	654
Contract pe termen determinat	16	18
Femei	7	10
Bărbați	9	8
Contract pe termen nedeterminat	637	636
Femei	116	118
Bărbați	521	518

Numărul total de angajați în funcție de norma de lucru

	2023	2022
Numărul total de angajați în funcție de norma de lucru	653	654
Norma întreagă	649	650
Femei	121	125
Bărbați	528	525
Norma redusă	4	4
Femei	2	3
Bărbați	2	1

Favorizarea continuă a echilibrului dintre viața personală și cea profesională

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA acordă o atenție deosebită dezvoltării continue a angajaților și favorizării echilibrului dintre viața personală și cea profesională. Pornind de la ideea că lucrul este ca o „a doua casă”, de-a lungul anilor compania are grijă să ofere un mediu de lucru plăcut, să îmbunătățească condițiile de muncă pentru angajații săi și să le ofere un orar de muncă flexibil. Acționând mereu în conformitate cu legislația în vigoare, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a implementat mai multe politici, care să reglementeze relația cu angajații săi. Preocuparea pentru persoane face parte din angajamentele de bază asumate în politica de responsabilitate socială corporativă, prin care este asigurată respectarea principiului echității și a nondiscriminării, menținerea unui dialog permanent cu angajații, incluziunea persoanelor cu dizabilități și extinderea acestui angajament și la nivelul antreprenorilor întreprinderii.

Studiu de evaluare a riscurilor psihosociale

Cu scopul de a îmbunătăți continuu condițiile de lucru și de a reduce stresul la locul de muncă, începând cu anul 2023, pentru o perioadă de 3 ani, întreprinderea și-a propus să identifice factorii de risc ce pot provoca stresul legat de muncă. În acest sens în luna martie 2023 a fost realizat un chestionar anonim în rândul angajaților, iar răspunsurile primite au fost analizate și incluse într-un plan de acțiuni ce a fost pus în aplicare în următoarele luni.

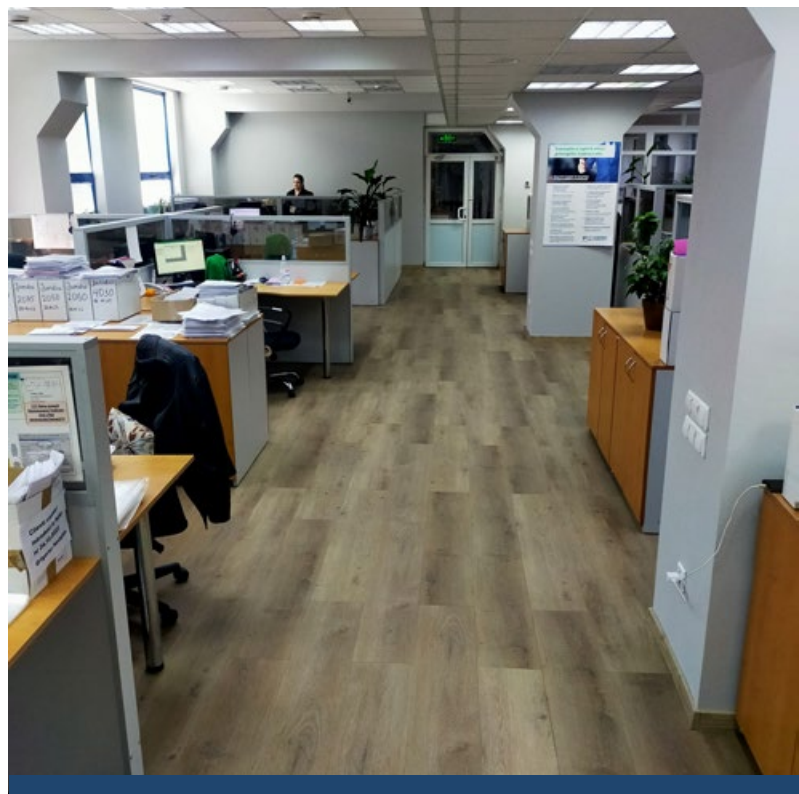
Îmbunătățirea condițiilor de muncă

Cu scopul îmbunătățirii condițiilor de muncă și asigurarea unui mediu de lucru optim, sigur și plăcut pentru angajați, precum și asigurarea eficienței energetice a edificiilor, pe parcursul anului 2023 au avut loc o serie de reparații capitale și cosmetice pe interior și exterior, inclusiv amenajări pe teritoriu în centrele de muncă Chișinău și Orhei. Printre lucrările efectuate se numără renovări în spațiile comune și îmbunătățiri ale infrastructurii tehnologice, întreținerea

echipamentelor și a mobilierului, astfel oferind un mediu de lucru confortabil și funcțional pentru angajați și contribuind, fără îndoială, la extinderea duratei de exploatare a edificiilor și la creșterea eficienței energetice a clădirilor, fapt care va permite economisirea resurselor.

[ESAP 1.2]

Pe parcursul anului de referință a fost efectuată o analiză a necesităților și capacităților în vederea determinării oportunității de ajustare a structurii organizaționale prin plasarea personalului de management al mediului și al sănătății și securității în cadrul aceleiași unități organizaționale a companiei. S-a decis menținerea structurii actuale cu suplینirea resurselor de personal pentru a aborda problemele de mediu, sănătate și siguranță, sociale și de securitate asociate cu operațiunile companiei. În același timp, pentru a îmbunătăți colaborarea personalului de management al mediului și al securității și sănătății din cadrul diferitor subdiviziuni pe parcursul anului au fost organizate cursuri de comunicare eficientă, această practică urmând a fi menținută și pe viitor.

[ESAP 2.1]

În 2023 a fost aprobată Procedura specifică privind mecanismul de soluționare a plângerilor angajaților. Aceasta vizează problemele cu privire la activitatea de bază a angajaților, relațiile interpersonale la locul de muncă, probleme de aspect etic, de discriminare, inclusiv cele de violență de gen sau a hărțuirii personale din partea colegilor sau terțelor persoane și alte probleme din domeniul relațiilor de muncă sau celor contractuale. Totodată, în acest sens a fost implementat un mecanism de soluționare a plângerilor prin care angajații au posibilitatea să depună cererea/sesizarea în cauză la adresa sesizare@premierenergy.md

Contractul colectiv de muncă

În februarie 2023 administrația Premier Energy Distribution și reprezentanții sindicatelor au semnat acordul protocol cu privire la remunerarea angajaților pentru anul 2023.

Drept urmare, a fost aplicată retroactiv, cu începere de la 1 ianuarie 2023, o majorare de 27% asupra tabelului remunerativ, a componentei salariale de omologare și asupra suplimentului de transformare a retribuirii variabile.

De asemenea, angajații au beneficiat de o plată unică de stimulare pentru productivitate pentru anul 2023, în mărime de 2 %, aplicată la salariul fix și calculată în funcție de procentul îndeplinirii obiectivelor incluse în planificarea operativă.

La începutul anului 2023 au fost aprobate promovări salariale pentru 100 de angajați ai ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

Beneficii sociale

Angajații ÎCS „Premier Energy Distribution” SA beneficiază de un șir de garanții specifi care în Contractul Colectiv de muncă pentru anii 2023-2027.

Astfel, întreprinderea oferă burse copiilor angajaților și angajaților, ce îmbină serviciul cu studiile de profil. Bursele respective se acordă în baza concursului de note. De asemenea, se aplică criteriul social bazat pe numărul copiilor în familie și pe informații cu privire la performanța angajatului.

Angajații beneficiază de poliță de asigurare contra accidentelor precum și de asistență me-

dicală facultativă. În acest scop întreprinderea a semnat un contract cu un centru medical, ce asigură consultarea angajaților de către medicul clinicii în baza bonului de trimitere, semnat de medicul întreprinderii.

Conform Contractului Colectiv de muncă pentru anii 2023- 2027, angajatul care pleacă în concediu beneficiază de un ajutor material unic.

De asemenea, întreprinderea compensează parțial costul foii de odihnă pentru angajat și membrii familiei sale, la prezentarea de către acesta a actelor justificative corespunzătoare.

Angajații mai beneficiază de ajutor material unic la nașterea copilului, la înregistrarea primei căsătorii, în cazul intervențiilor chirurgicale sau unor boli grave. În plus, li se acordă zile suplimentare la concediu, adițional celor stabilite de legislație, la căsătoria angajatului, nașterea sau înfierea copilului.

În cazul rezilierii contractului individual de muncă din motive de sănătate sau pensionare, angajatul beneficiază de ajutor material unic, cuantumul căruia fiind calculat în funcție de vechimea în muncă la întreprindere. Cu ocazia Zilei Internaționale a copilului și a sărbătorilor de Crăciun copiii angajaților primesc cadouri, iar angajații beneficiază de prime unice cu ocazia Zilei Energeticianului și Zilei Internaționale a Femeii. Sărbătoarea profesională „Ziua Energeticianului” și ziua de 31 decembrie sunt declarate la întreprindere ca fiind zile de muncă cu orar redus de 6 și, respectiv, de 4 ore. Contractul Colectiv de muncă pentru anii 2023-2027 mai prevede acordarea unor ajutoare unice familiilor angajaților în caz de deces a angajatului, precum și în caz de declarare a acestora victime ale calamităților naturale.

Program de muncă flexibil

Angajaii continuă să beneficieze de un program de muncă flexibil, de luni până joi angajații au o zi de muncă de 8 ore și 15 minute, începerea activității are loc în intervalul dintre ora 07:45 min și 08:30, iar finalizarea ei - în intervalul dintre ora 17:00 și 17:45, cu o pauză de masă cu o durată de o oră, între orele 12:00 și 14:00. Ziua de vineri este de 6 ore de muncă efectivă continuă fără pauză de masă, cu începerea activității în intervalul dintre ora 07:45 min și 08:30 și în finalizarea ei în intervalul dintre ora 13:45 și 14:30.

Obiective pentru 2023 și 2024

Obiective realizate în 2023		Obiective propuse pentru 2024
Realizarea studiului cu privire la evaluarea riscurilor psiho-sociale	■	Continuarea studiului privind evaluarea riscurilor psiho-sociale
Negocierea și semnarea Contractului colectiv de muncă pentru anii 2023-2027.	■	Negocierea și semnarea Acordului protocol pentru 2024 la Contractul colectiv de muncă.
Continuarea proiectului STAR	■	Continuarea proiectului STAR
Realizarea formărilor profesionale cu privire la securitatea și sănătatea în muncă	■	Realizarea formărilor profesionale cu privire la securitatea și sănătatea în muncă
Realizarea formărilor profesionale cu privire la angajamentele față de mediu	■	Realizarea formărilor profesionale cu privire la angajamentele față de mediu
Desfășurarea evenimentelor formative în cadrul proiectului de Politici prietenoase familiei la locul de muncă	■	Desfășurarea evenimentelor formative în cadrul proiectului de Politici prietenoase familiei la locul de muncă
Realizarea programului de învățământ dual în primul an de studii	■	Realizarea programelor de învățământ dual la meseriile de Tehnician electrician și Electromontor la repararea și întreținerea utilajelor electrice
		Formarea angajaților cu privire la acordarea primului ajutor
		Formarea psihologică a angajaților cu privire la reducerea stresului, gestionarea echilibrului emoțional și comunicarea eficientă

Activități de formare personală și profesională

Învățământ dual

În luna februarie, în cadrul Acordului de cooperare cu I.P. Centrul de Excelență în Energetică și Electronică (CEEE), au fost semnate contractele cu 6 elevi ai CEEE de formare profesională în învățământul dual pentru perioada 2022-2024 la specialitatea „Rețele electrice”, calificarea *Tehnician electrician*. În semestrul II al anului 2023 aceștia au parcurs instruirea teoretică și practică la întreprindere în serviciile „Operarea și exploatarea evidenței”, „Operarea și întreținerea rețelelor” din sectorul de distribuție Chișinău, „Protecție prin relee și telecontrol”, „Strategia de teleproces”, „Stații de transformare” și „Linii de tensiune înaltă” din direcția „Operarea rețelelor de tensiune înaltă”.

Pentru anii de studii 2023-2025 a fost semnat un Acord de cooperare nou cu CEEE pentru instruirea practică a încă 8 elevi la specialitatea „Rețele electrice”, calificarea *tehnician electrician*, iar în contextul extinderii dezvoltării proiectului de învățământ dual și în alte sectoare de operare, decât cel din Chișinău, a fost lansată propunerea de cooperare cu Școala profesională nr. 2 din Cahul pentru pregătirea specialiștilor cu calificarea „*Electromontor la repararea și întreținerea utilajelor electrice*”, specialitatea Electricitate și energie. În consecință, a fost semnat acordul, care a prevăzut formarea profesională în învățământul dual a 2 elevi înscriși la instituția dată.

În luna iulie la centrul de instruire al întreprinderii a avut loc vizita vice-ministrului de coope-

rare al Guvernului German și reprezentanților Ambasadei Germaniei în Republica Moldova. Vizita s-a înscris în contextul negocierilor guvernamentale dintre Guvernul Germaniei și al Moldovei și vizitei planificate în luna iulie de vice-ministrul german în țară, dar și la Premier Energy Distribution, pentru a lua cunoștință de procesul de implementare a învățământului dual la întreprindere și a purta discuții cu elevii și actorii implicați în sistemul dual. În cadrul vizitei au avut loc discuții cu elevii și partenerii implicați în sistemul dual. Premier Energy Distribution a împărtășit experiența sa cu privire

la organizarea și desfășurarea învățământului dual și a organizat o lecție practică demonstrativă pe poligonul centrului de instruire.

Precizăm că ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este pioner în implementarea proiectului de învățământ dual în Republica Moldova. În 2016 întreprinderea a lansat în colaborare cu Ministerul Educației, GIZ Moldova și Școala Profesională nr. 9 din Chișinău proiectul pilot de învățământ dual în vederea pregătirii profesionale a electricienilor. Până în prezent compania a instruit 62 de tineri.

	Instituția de învățământ	Elevi instruiți	Elevi angajați
Promoția 2016-2017	Școala Profesională Nr. 9	15	2
Promoția 2017-2018	Școala Profesională Nr. 9	12	0
Promoția 2018-2020	Centrul de Excelență în Energetică și Electronică	13	3
Promoția 2020-2022	Centrul de Excelență în Energetică și Electronică	6	5
Promoția 2022-2024	Centrul de Excelență în Energetică și Electronică	6	În desfășurare Conform condițiilor contractului, toți elevii vor fi angajați.
Promoția 2023-2025	Centrul de Excelență în Energetică și Electronică	8	În desfășurare.
Promoția 2023-2025	Școala profesională Nr.2 Cahul	2	În desfășurare.

Cariere

În anul 2023 a fost lansată următoarea etapă a proiectului „Cariere”, în cadrul căruia 18 participanți, angajați ai întreprinderii din direcțiile „Gestiunea energiei” și „Operarea rețelelor”, au început activitatea în cadrul echipelor ghidate de câte un mentor pentru identificarea soluțiilor de îmbunătățire și creștere a productivității, a indicatorilor de performanță a întreprinderii, de eficientizare a activităților, îmbunătățire a proceselor, optimizare a costurilor, resurselor și personalului etc.

În data de 19 octombrie a avut loc ședința de prezentare a cercetărilor efectuate și a lucrărilor de studiu elaborate pentru identificarea soluțiilor de îmbunătățire pe aspecte actuale din activitatea întreprinderii, cum ar fi îmbunătățirea gestiunii operative a întreruperilor programate, îmbunătățirea nivelului de securitate valabil pentru personalul propriu, precum și cel al antreprenorilor, optimizarea procesului de emiterie a avizelor de racordare, digitalizarea rețelelor de distribuție de joasă tensiune cu implementarea sistemului *Advanced Distribution Management System (ADMS)*, gestiunea prescripțiilor emise de Departamentul supraveghere energetică al ANRE. Cea mai bună idee și tematică a fost valorificată și apreciată, iar cele mai bune practici au fost înregistrate pentru implementare în activitatea operațională a întreprinderii. Astfel, două lucrări au fost desemnate ca fiind cele mai bune și au fost premiate cu cupele de aur și argint pentru a servi în continuare drept surse de inspirație pentru aplicare și implementare în gestionarea proceselor companiei.

Gestionarea lucrărilor în sisteme

În martie au fost derulate două acțiuni formative cu privire la gestionarea corectă a lucrărilor prin aplicația Open SGM cu aplicarea unităților constructive, la care au participat angajați ai direcției „Operarea rețelelor”, din sectorul de distribuție Anenii Noi și „Operarea rețelelor de tensiune înaltă”.

Utilizatorii de sistem au beneficiat de explicații adiționale și demonstrații practice despre gestionarea lucrărilor de întreținere sau de investiții, generarea acestor lucrări prin depunerea solicitării, etapele de gestionare a lucrărilor, extragerea contractului de aprovizionare din sistem și aplicarea corectă a unităților constructive. La activitățile de formare respective au participat 25 de persoane.

Formarea electromontorilor în formație de întreținere operativă a instalațiilor electrice

În anul 2023 au fost realizate 4 formări profesionale ale electromontorilor în formație de întreținere operativă a instalațiilor electrice. Instruirile au fost primare și periodice pentru electromontorii noi angajați și cei cu experiență, pentru ultimii fiind obligatorii o dată la trei ani. Au fost instruiți 40 de electromontori din toate sectoarele de distribuție.

Supravegherea lucrărilor

În luna aprilie au fost desfășurate două sesiuni de formare a angajaților cu privire la calitatea supravegherii lucrărilor realizate în instalațiile

electrice de TÎ/TM/TJ. Obiectivul de bază l-a constituit îndeplinirea calitativă a lucrărilor prin sistemul de supraveghere, analiza neconformităților, a cauzelor ce au condus la erori și identificarea soluțiilor pentru neadmiterea acestora. Un alt obiectiv important a avut în vizor stabilirea unui model de gestiune și supraveghere adaptat fiecărei tipologii de lucrări, asigurarea calității și trasabilității lucrărilor realizate, implementarea unei platforme informatice de suport, stabilirea criteriilor pentru elaborarea rapoartelor aferente modelului, monitorizarea calității supravegherii lucrărilor în baza rapoartelor generate de către sistem. La instruire au participat 61 de persoane din direcția „Operarea rețelelor”.

Securitate și sănătate în muncă

În contextul marcării pe 28 aprilie a „Zilei mondiale a Securității și Sănătății la locul de Muncă”, la Premier Energy Distribution s-a desfășurat campania internă „Săptămâna securității și sănătății”. La centrul de instruire al întreprinderii a avut loc un curs specific de o zi pentru angajații cu cele mai multe încălcări în domeniul securității muncii. Aceștia au beneficiat de instruire teoretică și practică cu privire la îndeplinirea măsurilor tehnice la PT, IDP, ITC, montarea scurtcircuitoarelor cu prăjina telescopică, urcarea pe pilon cu linia de viață. De asemenea, le-au fost reamintite măsurile de protecție personală, li s-au explicat consecințele nerespectării normelor de securitate în instalațiile electrice. Instruirea a fost oferită de angajații din serviciul de securitate instalații, securitate și sănătate în muncă, direcția „Gestiunea energiei” și de șeful secției de chirurgie plastică și arsuri a Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie din Chișinău. La instruire au participat 25 de angajați din direcțiile „Operarea rețelelor” (sectoarele de distribuție Chișinău, Orhei, Anenii Noi și Sud) și „Operarea rețelelor de tensiune înaltă”.

În șirul de activități dedicate securității și sănătății în muncă, a avut loc un seminar on-line pentru toți angajații interesați de prevenția bolilor cardiovasculare, prezentat de medicul șef al serviciului „Sănătate în muncă”, cardiolog de specialitate. La seminar au participat 79 de angajați.

În același context 42 de angajați au beneficiat de formare cu privire la normele de securitate și

sănătate în muncă de nivel I (obligatorie, conform legislației în vigoare, o dată la 3 ani pentru angajatori, conducători ai unităților și conducătorii locurilor de muncă), iar 2 angajați au fost instruiți pentru calificarea de nivel II.

Pentru noii angajați a fost organizat un curs de acordare a primului ajutor, la care au participat 17 persoane. De asemenea, în cadrul instruirilor primare și periodice organizate la centrul de instruire, de cursul de acordare a primului ajutor au beneficiat și 40 de electromotori din formațiile de întreținere operativă a instalațiilor electrice.

În luna decembrie a avut loc o instruire cu privire la siguranța în traficul rutier a conducătorilor auto ai întreprinderii, implicați în accidente rutiere. La cele 15 ore de curs au fost discutate bazele legislației, au fost analizate tipare de comportament și recomandări de siguranță în traficul rutier. La instruire au participat 22 de conducători auto.

Securitate industrială

În 2023 au avut loc instruirile obligatorii de securitate industrială pentru 83 de persoane la specialitățile „Conducător auto la automobile reutilate pe combustibil gazos GPL”, „Agățător de sarcină”, „Mașinist al instalațiilor de ridicat autoturle”, „Persoane responsabile de exploatarea instalațiilor de ridicat (turlor)”, „Exploatarea macaralelor”, „Inspector control trezie”, „Atestarea periodică a sudorilor”, „Competența profesională a conducătorului auto în transport național de mărfuri și persoane”, „Specialist pentru activități de proiectare”, „Exploatarea inofensivă a recipientelor sub presiune (CORM 006-14) 214432”.

Calitate și mediu ambiant

Conform planului de formare profesională a angajaților aprobat, a avut loc sesiunea de formare a angajaților cu privire la elaborarea documentației interne, focusat pe setarea criteriilor de redactare a documentației, definirea liniilor directe generale pentru utilizarea diferitelor tipuri de documente și formate aplicabile, asigurarea conformității acestora, promovarea distribuției corecte și controlul documentației, efectuarea managementului funcțional al aplicației pentru gestionarea documentației și colaborarea cu sistemele de informare pentru soluționarea incidentelor raportate de utilizatori în legătură cu gestionarea documentelor din aplicația pentru gestionarea documentației.

În conformitate cu angajamentele companiei față de mediul înconjurător, pentru un angajat din departamentul de calitate a fost organizată instruirea ca inspector conformare ecologică, care a vizat formarea competențelor și a abilităților de gestionare și diminuare a efectelor negative ale activităților desfășurate de companie asupra mediului înconjurător, în strictă conformitate cu prevederile cadrului legal național în domeniu.

Un alt curs important pentru angajați a fost cel despre optimizarea proceselor și concentrarea asupra performanțelor ce influențează nemijlocit îmbunătățirea costurilor, a calității și respectarea termenelor de livrare, cursul Lean Six Sigma Yellow Belt fiind o metodologie, principalele instrumente ale căreia identifică oportunitățile de ameliorare a proceselor în cadrul organizației, reduce durata proceselor și minimizează risipa de resurse, timp și bani. La acest curs au participat 3 angajați din serviciul „Calitate și mediu ambiant”.

În contextul în care problemele legate de deșeurile și impactul lor asupra mediului devin din ce în ce mai presante, a fost realizat un curs extern de importanță pentru responsabil/responsabilă de gestionarea deșeurilor, care și-a propus să ofere o perspectivă clară asupra metodelor și tehnicilor eficiente de gestionare a deșeurilor.

De asemenea, au avut loc 4 cursuri interne cu formatorii din rândul angajaților pentru colegii lor din direcția „Operarea rețelelor” cu privire la

bunele practici de protecție a mediului ambiant și gestionare a deșeurilor. La acestea au participat 53 de angajați.

Un curs obligatoriu a fost și cel de auditare internă a sistemului integrat de management conform ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018 și ISO 19011:2018, la care au participat 2 angajați.

Gestiunea energiei

În luna iulie a demarat cursul de formare a specialiștilor în instalații fotovoltaice, destinat specialiștilor, profesioniștilor, dezvoltatorilor și investitorilor pentru sisteme și instalații fotovoltaice. Acesta a avut 3 module cu privire la cunoștințele de bază despre tehnologia sistemelor fotovoltaice, legislația în vigoare în domeniul construcției, costurile și analiza eficienței economice, implementarea și evaluarea proiectelor. De formare au beneficiat 5 angajați.

Training de abilități transferabile (soft skills)

Cu scopul dezvoltării abilităților de comunicare eficientă între angajați, a conștientizării importanței utilizării unui limbaj pozitiv și impactului unei comunicări constructive, precum și a rolului acesteia în succesul personal și profesional, pentru 19 angajați a avut loc un training de dezvoltare a comunicării eficiente cu clienții externi și interni.

Servicii client

În contextul optimizărilor efectuate în sistemele de gestiune a activității comerciale, a fost organizat un curs destinat angajaților implicați în procesele comerciale cu privire la îmbunătățirea proceselor de deservire a clienților, cu 8 ore de curs, la care au participat 20 de persoane.

Limbi străine

În vederea dezvoltării abilităților de comunicare fluentă în limba engleză pentru personalul ingineresc din direcțiile „Operarea rețelelor” și „Gestiunea energiei”, în colaborare cu o școală de limbă engleză, a fost lansat un curs de studiere a acestei limbi străine, pentru nivelul *beginner*, la care au fost înscriși 15 angajați din rândul personalului tehnic ingineresc.

Domenii de instruire, ore

	2023	2022
Achiziții și logistică	31	16
Calitate și mediu ambiant	277,5	8
Control și audit	72	16
Dezvoltare personală	322,5	5314
Economico-financiar	90,5	106,5
Gestiunea energiei	560,5	223
Limbi străine	1.062	426
Operarea rețelelor	1.260	2623,68
Securitate industrială	862	1720
Protecție civilă	130	812,5
Resurse umane	307	1325,5
Servicii client	215,5	1006
Sisteme informatice	228,5	373,5
SSM	23.338	22430
	28.757	36.400,68

Politici prietenoase familiei la locul de muncă

În cadrul proiectului de implementare a politicilor prietenoase familiei la locul de muncă în anul 2023, în studioul de artă al Premier Energy Distribution s-au desfășurat 34 de ateliere de creație la specialitățile de grafică, desen stilizat în creion, acuarelă, guașă, desen pe sticlă, ceramică, modelare de lut, pictură în plastilină, confecții din biseric etc.

De asemenea, au avut 5 training-uri cu privire la bunele practici de management al resurselor umane, livrate de un expert HR pe teme de *Work&Life Balance*, motivarea personalului, adaptare și mentoring, comunicare și retenția angajaților. La traininguri au participat din toate direcțiile companiei pentru preluarea bunelor practici în materie de gestiune a personalului din subordine. În mediu, au beneficiat de formare 11 oameni.

Numărul mediu de ore de instruire

	2023	2022
■ în funcție de gen		
femei	22	43
bărbați	46	54
■ per categorie de angajați		
directori	64	61
management intermediar	39	64
funcții operative	48	53
tehnicieni specializați	31	40

Campania de informare globale „16 zile de activism împotriva violenței față de femei și fete”

În cadrul campaniei globale „16 zile de activism împotriva violenței față de femei și fete”, desfășurată anual în perioada 25 noiembrie – 10 decembrie cu scopul de a spori gradul de conștientizare a gravității acestui fenomen vicios și a contribui la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, Premier Energy Distribution s-a aliniat campaniei prin desfășurarea unui webinar informativ cu un psiholog despre violența împotriva femeilor și fetelor cu sloganul ediției „Să investim în prevenirea violenței împotriva femeilor și a fetelor”. La webinar au participat 33 de angajați și angajate.

SECURITATE ȘI SĂNĂTATE

ÎCS „Premier Energy Distribution SA își planifică și își derulează activitățile, considerând că nimic nu este mai important decât securitatea, sănătatea și bunăstarea persoanelor. În acest sens, performanța întreprinderii depășește simpla îndeplinire a obligațiilor sale legale și a altor cerințe adoptate în mod voluntar. Astfel, se promovează îmbunătățirea continuă a condițiilor de muncă și de gestionare a securității, sănătății și bunăstării, care implică nu doar angajații ÎCS „Premier Energy Distribution SA, ci și personalul furnizorilor, pe cel al antreprenorilor, clienții, la fel, alte grupuri de interes, cu scopul evitării și prevenirii accidentelor și problemelor de sănătate, prin asigurarea unui mediu sigur și sănătos, precum și promovând sănătatea și bunăstarea acestora.

ANGAJAMENT

- Garantarea faptului că securitatea și sănătatea reprezintă o responsabilitate individuală ne-delegabilă, care, prin intermediul unui angajament colectiv vizibil, este asumată de pe poziția de lider de către conducere. Totodată, este asumată în mod proactiv și integrat de către întreaga organizație, precum și de către furnizori și antreprenori.
- Recunoașterea securității și sănătății drept responsabilitate individuală, care este o condiție de muncă pentru personalul ÎCS „Premier Energy Distribution SA, precum și a activității antreprenorilor. Monitorizarea permanentă a sarcinii de a notifica, evalua și gestiona în mod corespunzător orice situații cu risc potențial, ce ar putea să afecteze lucrătorii, furnizorii, clienții, publicul și securitatea instalațiilor.
- Promovarea continuă a necesității menținerii unui mediu de lucru liber de riscuri integrând în managementul antreprenorial prevenția riscurilor la locul de muncă și acțiunile destinate protejării și promovării sănătății și bunăstării.
- Stabilirea instruirii în calitate de motor al cultivării securității, prin intermediul formării continue, al analizării incidentelor și accidentelor, al difuzării lecțiilor învățate, al educării și promovării sănătății.
- Integrarea criteriilor existente cu privire la securitatea muncii și sănătate în cadrul proceselor aferente afacerilor, în noile proiecte, activități, instalații, și servicii, precum și în selectarea și evaluarea furnizorilor și al întreprinderilor colaboratoare, care, dacă nu sunt îndeplinite, condiționează începerea sau continuarea activității.
- Investirea în strategii noi de educație sanitară și promovare a sănătății, care să permită ca locul de muncă să se transforme într-un vector de comunicare a conduitelor sănătoase pentru angajat și mediul său.
- Implementarea acțiunilor de îmbunătățire a calității vieții, a bunăstării și sănătății comunităților în care societatea își desfășoară activitatea. Asigurarea resurselor și mijloacelor necesare care să permită permanent respectarea standardelor de securitate.

Principiile de Securitate și Sănătate

01

Nimic nu este mai important decât securitatea și sănătatea

02

Orice accident poate fi evitat

04

Securitatea este o responsabilitate individuală

03

Securitatea este o responsabilitate a conducerii

05

Toți angajații trebuie să planifice și să execute lucrările ținând cont de securitate

Angajament pentru Securitate și Sănătate: 5 principii de prevenire a riscurilor ocupaționale

Securitatea și sănătatea în muncă - obiectiv prioritar în 2023

Securitatea și sănătatea în muncă a constituit și în 2023 o prioritate pentru ÎCS „Premier Energy Distribution” SA. Păstrându-se obiectivul prioritar de a asigura securitatea și sănătatea în muncă a angajaților săi și a personalului antreprenorilor, pentru a obține obiectivul de zero accidente la locul de muncă, au continuat acțiunile în cadrul proiectului continuu „Angajament pentru securitate și sănătate în muncă”. În pofida faptului că acest deziderat nu a fost realizat în anul 2023 din cauza producerii a două accidente de muncă, soldate cu incapacitate temporară în muncă, rezultatele înregistrate obligă întreprinderea să depună un efort sporit și să-și asume securitatea la locul de muncă ca obiectiv prioritar prin implicarea constantă a fiecărui angajat.

Fiecare accident, incident sau situație de urgență a fost analizat în detalii, fiind elaborat un plan de acțiuni corective și preventive, îndeplinirea căruia a fost analizată în ședințele periodice dedicate securității și sănătății.

În afară de securitatea la locul de muncă în cadrul întreprinderii accentul a fost pus și pe sănătatea la locul de muncă prin implementarea măsurilor de reducere a bolilor profesionale, a celor legate de locul de muncă și a absenteismului pe caz de boală.

Indici de accidentare, 2023

Indice	2023	2022
de gravitate	0,01	0,01
de frecvență	1,42	0,81
de absenteism	1,85	2,5

Dinamica indicelui de absenteism în 2023 în comparație cu anul 2022 a fost pozitivă.

Indice de absenteism	2023	2022
Obiectiv, %	2,5	3,00
Realizat, %	1,85	2,19

Comitetul intern de securitate și sănătate în muncă

În scopul informării și implicării angajaților companiei în procesul decizional, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a desfășurat trimestrial ședințe ale Comitetului de securitate și sănătate în muncă, la care au participat și reprezentanții organului sindical. În cadrul acestor ședințe trimestriale au fost puse în discuție asigurarea securității și sănătății angajaților, accidentele și incidentele produse în perioadele de analiză, au fost prezentați indicatorii de securitate, frecvență și gravitate. Totodată, au fost analizate dotarea personalului cu echipamente de protecție individuală și condițiile de muncă pentru angajați, precum și alte teme de asigurare a activității angajaților în siguranță, după caz. La finele fiecărei ședințe a fost întocmit un proces verbal, executarea deciziilor căruia a fost monitorizată la următoarele întruniri ale comitetului.

Auditul de securitate și calitate

În scopul îmbunătățirii continue a nivelului de securitate și calitate a lucrărilor executate, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a realizat auditul de securitate și calitate a lucrărilor de întreținere și dezvoltare a rețelelor electrice executate de către personalul propriu sau de către cel al antreprenorilor (controlul operațional). Auditul a fost efectuat de către personal special abilitat să îndeplinească această activitate. Rezultatele auditului au fost definite în sistemul informațional de gestiune a neconformităților (SGNC), iar ulterior în baza acestor informații au fost stabiliți indicatori de securitate și de calitate pe categorii de antreprenori, supervizori, sectoare și întreprindere. Indicatorul de securitate (sau calitate) este măsurat în procente și este calculat prin proporția dintre numărul de lucrări conforme (cele, care nu au devieri de securitate sau calitate) și totalul lucrărilor auditate. În cazul detectării neconformităților la realizarea lucrărilor de către antreprenorii contractați au fost emise prescripții obligatorii pentru îndeplinire, cu scopul eliminării lor de către aceștia, și au

fost aplicate sancțiuni disciplinare și economice, conform prevederilor contractuale.

Pentru a preveni încălcările de securitate și sănătate în muncă pe parcursul anului 2023 au fost planificate și realizate inspectări în ture nocturne și în zile de odihnă, care au avut ca scop eliminarea încălcărilor, ce ar fi putut pro-

voca direct un accident de muncă. Ca urmare, s-a constatat că printre acestea se numără cele de pregătire neadecvată a locului de muncă (pregătirea presupune verificarea deconectării preventive a instalațiilor, verificarea lipsei de tensiune, instalarea scurtcircuitoarelor mobile ș.a.) și lucrul la înălțime fără utilizarea sistemului de prevenire a căderii în gol.

Inspectări de securitate

Subdiviziune	Total lucrări securitate	Lucrări conforme securitate	Lucrări neconforme securitate		Indice de securitate T1			Indice de securitate, T1+T2		
			T1	T2	Real,%	Obiectiv,%	Deviere,%	Real,%	Obiectiv,%	Deviere,%
RED TÎ	70	68	2	0	97,14	98,20	-1,06	97,14	93,00	4,14
Anenii Noi	117	113	1	3	99,15	97,90	1,25	96,58	93,00	3,58
Chișinău	55	52	1	2	98,18	97,90	0,28	94,55	93,00	1,55
Orhei	133	128	1	4	99,25	97,90	1,35	96,24	93,00	3,24
Sud	159	149	1	9	99,37	97,90	1,47	93,71	93,00	0,71
Total	534	510	6	18	98,88	98,00	0,88	95,51	93,00	2,51

*T1 – neîndeplinirea procedurii sau comportament care, prin el însuși, presupune un risc imediat pentru producerea unui accident/incident cu consecințe potențial grave și care presupune luarea unor măsuri imediate.

*T2 – neîndeplinirea procedurii sau comportament care, prin el însuși, nu presupune un risc imediat pentru producerea unui accident/incident cu consecințe potențial grave și care presupune luarea unor măsuri imediate. (Instrucțiunea IL.572.DE „Criterii pentru asigurarea securității și calității lucrărilor la sistemele de distribuție a energiei electrice”)

Pentru realizarea unei analize detaliate a acestor indicatori și a neconformităților detectate, în fiecare semestru au fost organizate „mese de securitate și calitate” cu participarea personalului propriu și al antreprenorilor. În cadrul acestor reuniuni a fost prezentat raportul privind neconformitățile depistate, iar responsabilii de înlăturarea cauzelor producerii acestor neconformități au raportat cu privire la măsurile preventive întreprinse pentru îmbunătățirea aspectului de securitate și sănătate la lucrările executate în instalațiile electrice.

Pe lângă auditul de securitate, efectuat de inspectorii serviciului de prevenire a riscurilor, de asemenea, au fost realizate așa-numitele inspectări documentate de securitate (IDS) de către responsabilii din ariile operative, inclusiv, de supervizorii de lucrări.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA are implementat standardul internațional privind Sistemul de Management al Sănătății și Securității Ocupaționale ISO 45001:2018. Anual sunt

realizate audituri interne și externe pentru urmărirea respectării întocmai a cerințelor standardului și a normelor de securitate și sănătate în muncă. Abaterile detectate sunt definite ca constatări (neconformități, observații, oportunități de îmbunătățire), care sunt investigate, și pentru care sunt elaborate planuri de acțiuni corective/preventive. Urmând cerințele standardului ISO 45001:2018, întreprinderea stabilește anual obiective pentru securitate și sănătate în muncă.

[ESAP 1.4]

Pe pagina web a companiei la rubrica Furnizori ▶ Norme tehnice ale angajamentului de securitate și sănătate au fost actualizate instrucțiunile de securitate. La fel, a fost aprobată și publicată instrucțiunea internă de lucru IL.569.DE „Evaluarea performanței antreprenorilor privind securitatea și sănătatea muncii”.

În domeniul securității și sănătății cu toții suntem responsabili la maximum.

Securitatea și sănătatea constituie o prioritate de bază în compania noastră. De aceea, trebuie să ne implicăm cu toții, respectând și asigurând aplicarea tuturor protocoalelor în acest domeniu.

Dotarea personalului cu mijloace de protecție

În 2023 tot personalul întreprinderii din aria operativă, circa 353 de persoane, a fost dotat cu salopete de lucru și încălțăminte de protecție de vară și încălțăminte de protecție de iarnă. În perioada rece a anului, pentru asigurarea activității în siguranță și confort pe timpul intemperțiilor, personalul echipelor operative a fost dotat cu pantaloni vătuiți.

Pe parcursul anului, în cadrul ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și-au desfășurat activitatea elevii din învățământul dual, care, la rândul lor, au fost dotați cu tot echipamentul de protecție necesar pentru lucrări în aria operativă. În 2023 în învățământul dual au fost antre-

nați 8 elevi.

Echipamentul de protecție individuală uzat înainte de termen a fost înlocuit cu echipamentul din stocul de rezervă.

Angajații întreprinderilor terțe, care au avut de întreprins vizite la instalațiile electrice, pe perioada vizitelor respective au fost asigurați cu echipament de protecție de către ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

În perioada caniculară personalul din aria operativă a fost asigurat cu apă minerală, iar personalul, care a activat în condiții speciale stabilite de legislație, a primit săptămânal lapte.

Implicarea constantă a fiecărui angajat

Ațiuni de sensibilizare și conștientizare a securității muncii de către angajați

Obținerea unui indicator înalt de securitate în muncă în rândul angajaților este posibilă nu doar prin dotarea personalului cu echipamente de protecție individuală și colective, proceduri de lucru și instrucțiuni de securitate, ci și prin sensibilizarea continuă a personalului cu privire la respectarea normelor de securitate și sănătate în muncă. Un factor important l-a constituit conștientizarea importanței majore, atât de către angajații proprii, cât și ai antreprenorilor, de a adopta un comportament sigur în orice activitate. În acest context, activitatea de sensibilizare și conștientizare în rândul angajaților

săi sau a companiilor colaboratoare a necesității de respectare a normelor de securitate a fost reluată în cadrul zilelor tehnicii securității, a ședințelor de securitate și calitate cu companiile colaboratoare, a întâlnirilor periodice de securitate. În formatul pauzelor și meselor de securitate, au fost puse în discuție încălcările depistate la inspectarea lucrărilor în teren, potențialul pericol ce putea fi provocat de comiterea acestor încălcări și lecțiile învățate în urma accidentelor și incidentelor înregistrate.

În acest context, pe parcursul anului 2023 au fost difuzate constant comunicate interne privind securitatea și sănătatea în muncă, siguranța rutieră, diverse recomandări pentru prevenirea

diferitor maladii, au fost publicate articole în revista internă a întreprinderii și mesaje tematice pe desktopul calculatorului și au fost distribuite afișe informaționale în toate centrele de muncă. Totodată, întreprinderea a continuat procesul de instruire a personalului din aria operativă în cadrul Centrului de instruire Melestiu. În special pentru angajații, care au comis încălcări ale cerințelor de securitate și sănătate în muncă, a avut loc un curs practic, ce a avut în vizor respectarea măsurilor de securitate și consecințele cauzate de nerespectarea normelor și recomandărilor de securitate în instalațiile electrice.

	2022	2023
Zile ale tehnicii securității, <i>ediție</i> .	240	240
Centre de muncă, unde au avut loc zilele tehnicii securității, <i>nr.</i>	20	20
Mese de securitate, ședințe	2	2
Comitete de SSM, <i>nr.</i>	4	4

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA evaluează și reevaluează riscurile profesionale cu o periodicitate determinată de necesitățile depistate. La apariția noilor riscuri, acestea sunt înregistrate pentru ca ulterior să fie evaluate și elaborate măsurile corective și preventive. În anul 2023 a demarat procesul de evaluare a riscurilor profesionale la locul de muncă pentru

determinarea tuturor efectelor psihologice, fizice și sociale negative ca urmare a unei slabe gestionari la locul de muncă sau a climatului social nefavorabil. Scopul evaluării riscurilor psihosociale a fost crearea unui climat psihosocial calitativ, îmbunătățirea performanței de dezvoltare personală, a stării de bine fizice și psihice a lucrătorilor, precum și creșterea performanței companiei.

Pentru a trasa principalele directive în domeniul securității și sănătății în muncă, întreprinderea elaborează anual un **Plan de securitate**, care prevede acțiuni adiționale de promovare a importanței securității și sănătății ocupaționale.

[ESAP 4.1]

Totodată, a fost definit un program de măsuri pentru a reduce incidentele care implică personalul companiei și părțile terțe. Acesta a fost realizat, conform calendarului stabilit, iar la sfârșitul anului 2023 s-a efectuat o analiză a incidentelor și accidentelor în rândul populației și s-a constatat că numărul accidentelor și incidentelor s-a diminuat.

Pornind de la ideea că numai prin informare și instruire este posibilă modelarea unui comportament conștient și corect în raport cu securitatea și sănătatea, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a continuat în anul 2023 desfășurarea mai multor campanii interne cu privire la promovarea modului sănătos de viață și prevenirea maladiilor.

Sănătatea la ordinea zilei

Activități cu caracter medical, realizate în 2023:

- Organizarea examenelor medicale periodice obligatorii pentru angajații expuși acțiunii factorilor profesionali de risc, în corespundere cu Hotărârea de Guvern Nr.1025 din 07.09.2016 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea sănătății persoanelor expuse factorilor profesionali de risc.
- În 2023 examenul medical obligatoriu l-au trecut 871 de persoane, inclusiv 52 la angajare, reîncadrare în câmpul muncii și examenele medicale periodice, trecute de 2 ori pe an de către angajații BOL și dispecerat.
- Acordarea asistenței medicale terapeutice curativ-profilactice ambulatorie, inclusiv ajutorul medical de urgență.
- Organizarea activităților contractuale cu centrele medicale prestatoare de servicii medicale.
- Organizarea și realizarea procesului de completare (colectarea informației, procurarea medicamentelor și repartizarea lor) a truselor medicale pentru servicii și unitățile de transport, procurarea medicamentelor pentru acordarea asistenței medicale de urgență.
- Organizarea procesului de transmitere la Agenția Medicamentului a medicamentelor cu termenul de valabilitate expirat, pentru distrugerea lor inofensivă.

Campanii interne de sănătate prin comunicare

ÎCS „Premier Energy” SRL a continuat și în anul 2023 desfășurarea mai multor campanii interne cu privire la promovarea modului sănătos și prevenirea accidentelor de muncă. În acest context, pe parcursul anului 2023 au fost difuzate constant comunicate interne privind securitatea și sănătatea în muncă, siguranța rutieră, diverse recomandări pentru prevenirea diferitor maladii, au fost publicate articole în revista internă a întreprinderii și mesaje tematice pe desktopul calculatorului și au fost distribuite afișe informaționale în toate centrele de muncă.

- Prevenirea tuberculozei, în contextul zilei mondiale de combatere a tuberculozei (24.03.23).
- „Un măr pe zi ține doctorul departe”: au fost oferite mere angajaților companiei și

clienților din oficiile comerciale, cu scopul promovării modului sănătos de viață în cadrul Săptămânii Securității și Sănătății, marcată în aprilie, acțiunea fiind reluată și în luna septembrie.

- În contextul Săptămânii Securității și Sănătății a fost organizat un seminar online cu privire la prevenirea bolilor cardiovasculare.
- Pe 30 mai în incinta punctului medical al întreprinderii a fost organizată campania de donare voluntară și neremunerată a sângelui, la care au participat benevol 6 angajați și angajate.
- Alte informații comunicate angajaților prin canalele interne, referitor la prevenirea bolilor cardiovasculare, ale aparatului respirator, a diabetului zaharat.

Promovarea securității electrice pe plan extern

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA acordă o deosebită atenție asigurării securității populației, în special a copiilor, în raport cu instalațiile electrice, activitate ce este detaliată în capitolul

dedicat proiecte sociale.

Cu scopul de a informa populația asupra recomandărilor de securitate electrică și de a reduce numărul de accidente cu implicarea acestora

au fost desfășurate campanii tematice la unele posturi de Radio, TV și media online. Totodată, în anul 2023 ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a elaborat un ghid de securitate electrică pentru comunitate, în care au fost descrise succint pericolele și riscurile în raport cu instalațiile electrice, consecințele electrocutării și recomandări pentru comunitate. Prin intermediul canalelor de comunicare ale companiei (pagina web, profilul de Facebook și Telegram), precum și a scrisorilor informative către autoritățile publice locale și consumatori, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a atras atenția populației asupra pericolelor invadării zonelor de protecție a liniilor electrice, riscurile la recoltarea nucilor în apropierea rețelelor electrice, importanța respectării continue a regulilor de securitate și în special în timpul intemperiilor.

Gestiunea securității în situații de calamități naturale

[ESAP 4.3]

Premier Energy Distribution dispune de un plan de acțiuni în fața situațiilor excepționale. În anul 2023 acesta a fost completat cu un compartiment ce se referă la Gestiunea securității în situații de calamități naturale și personalul a fost informat despre actualizarea acesteia.

Prin gestiunea situațiilor de urgență se înțeleg acțiunile și **măsurile de prevenire și pregătire** pentru intervenție înainte de declanșarea fenomenelor cauzate, **intervenție operativă** după

[ESAP 4.2]

Ghidul de securitate electrică pentru comunitate a fost publicat pe site-ul companiei și difuzat în postările periodice de pe profilul de Facebook și Telegram.

În anul 2023 a continuat proiectul ALTAIR, în cadrul căruia au fost instruiți circa 1000 de copii în taberele de odihnă din Bulgaria. La fel, a avut loc ediția a treia a proiectului „Ludobus”.

La fel, au avut loc excursii la întreprindere și au fost organizate ore tematice la instituțiile de învățământ. Astfel, în 2023, peste 2.500 de copii au beneficiat de activități, în cadrul cărora au înșușit recomandări de securitate electrică în viața de zi cu zi.

producerea situațiilor de urgență pentru limitarea și înlăturarea efectelor acesteia, **intervenție ulterioară** pentru restabilire, recuperare și reabilitare.

În plan au fost definite sarcinile, responsabilitățile și aspectele de colaborare cu autoritățile de stat responsabile pentru gestiunea situațiilor de urgență, precum și comunicarea continuă și informarea populației, planificarea operativă (estimarea daunelor), acțiuni de salvare, evacuare și lichidarea consecințelor calamităților naturale.

LANȚ DE DISTRIBUȚIE RESPONSABIL

Promovarea unei culturi bazate pe comunicare, consecvență și schimb de cunoștințe, consolidează parteneriatele de lungă durată motiv pentru care colaborăm îndeaproape cu furnizorii și partenerii noștri.

Furnizorii și antreprenorii sunt factori cheie în funcționarea optimă a lanțului valoric al companiei, de aceea promovăm menținerea relațiilor de încredere pe termen lung, stabile, solide și reciproc avantajoase, bazate pe principii de eficacitate și management a riscurilor.

ANGAJAMENT

- Angajamentul de a asigura diversitatea furnizorilor și a dezvoltării continue a unui lanț responsabil de aprovizionare în conformitate cu cele mai bune practici de sustenabilitate;
- Cooperarea și susținerea furnizorilor din comunitatea locală, sprijinind astfel generarea unui impact social pozitiv;
- Garantarea echității, independenței și transparenței în procesul de contractare;
- Promovarea dezvoltării furnizorilor identificând oportunități de colaborare și inovare asigurând un mediu de comunicare transparent;
- Includerea clauzelor contractuale pentru respectarea legislației naționale și angajamentelor companiei în domeniul protecției mediului înconjurător, în toate contractele încheiate;
- Aderarea neechivocă a furnizorilor la Politica Drepturilor Omului și la angajamentul de Securitate și Sănătatea la Locul de Muncă al companiei, de asemenea să dispună de un Cod Etic și angajamentul de a promova practici conform normelor de conduită incluse în Codul Etic a companiei.

Acest angajament combină responsabilitatea socială și de protecție a mediului cu preocuparea constantă pentru performanța operațională, călăuzind compania și furnizorii săi în căutarea unei soluții optime privind succesul economic, calitatea serviciilor și securitatea aprovizionărilor. Politicile, procedurile și procesele interne ale companiei vizează promovarea unei culturi organizaționale care pune accent pe comportamentul etic și pe respectarea prevederilor legale, generând în același timp oportunități de creștere și beneficii reciproce, operând în conformitate cu valorile companiei noastre și cu legislația națională și internațională în ceea ce privește protecția mediului, sănătatea și securitatea în muncă, managementul calității, etica și combaterea corupției, responsabilitatea socială, drepturile omului și standardele de muncă. Întreprinderea încurajează furnizorii săi să dezvolte și să implementeze procese interne pentru derularea activităților în vederea asigurării conformității cu cerințele și exigențele companiei.

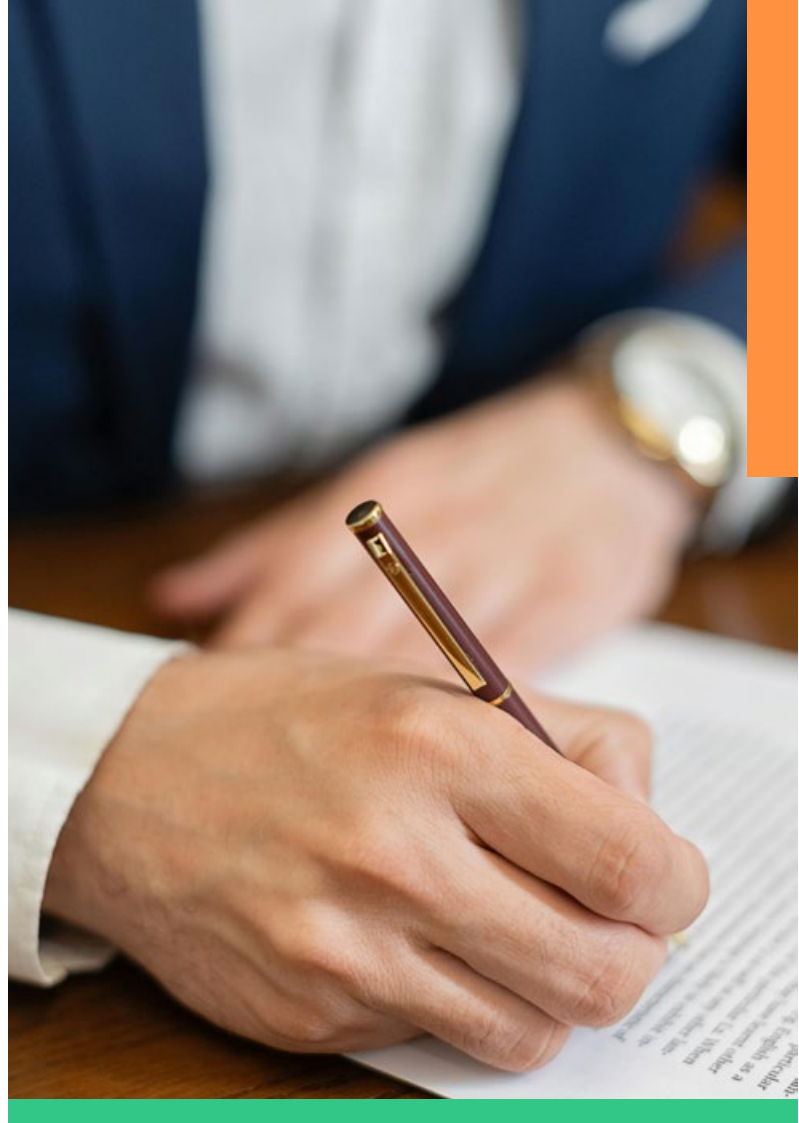
Integritatea, corectitudinea și încrederea sunt piloni esențiali ai ÎCS „Premier Energy Distribution” SA. Politicile, procedurile și controalele interne ale întreprinderii au menirea de a preveni și de a gestiona posibile conflicte de interese la toate nivelurile operaționale. ÎCS „Premier Energy Distribution” SA încurajează angajații să acționeze urmărind interesele companiei, luând decizii obiective, fără a lăsa interesul personal să le influențeze în vreun fel activitatea în cadrul companiei.

Pentru a asigura întreprinderea cu bunurile, serviciile și lucrările necesare unei funcționări eficiente, activitatea de achiziții se desfășoară în conformitate cu prevederile legale în vigoare: Legea privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, nr. 74 din 21.05.2020, publicată în Monitorul Oficial nr. 153-158 din 26.06.2020, în vigoare începând cu 26.06.2021. Această lege transpune parțial Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale. De asemenea, procedurile aprobate în cadrul întreprinderii asigură o abordare coerentă, clară și eficientă pentru ca procedurile de achiziții să se desfășoare într-un mod transparent și eficient, sprijinind activitățile întreprinderii. Principiile care reglementează desfășurarea procedurilor de achiziții, și ulterior executarea contractelor de achiziții, asigură respectarea obligațiilor aplicabile în domeniul mediului, social și al muncii, instituite prin actele normative naționale sau prin dispozițiile internaționale de drept în domeniul mediului, social și al muncii la care Republica Moldova este parte. În acest scop, întreprinderea organizează proceduri de achiziții transparente, cu posibilitatea participării tuturor potențialilor furnizori de bunuri, lucrări, și servicii. Pentru realizarea acestor principii se elaborează planul anual de achiziții, se publică anunțuri privind lansarea procedurilor de achiziții, atât în Buletinul Achizițiilor Publice,

cât și pe pagina electronică a companiei. Totodată, sunt create comisii structurale responsabile de achiziții, se elaborează documentația de atribuire pentru desfășurarea procedurilor de achiziții, se asigură participarea vastă a operatorilor economici la procesul de achiziții, se examinează și se evaluează ofertele primite de la operatorii economici, sunt încheiate contracte de achiziții cu operatorii economici, câștigători în cadrul procedurilor de achiziții și ulterior se asigură evidența și păstrarea tuturor documentelor întocmite, aplicate și primite în cadrul procedurilor de achiziții.

Achizițiile de bunuri și servicii, a căror valoare estimată este egală sau mai mare cu 800 mii lei, fără TVA, și achizițiile de lucrări, a căror valoare estimată este egală sau mai mare cu 2.000 mii lei, fără TVA, se desfășoară în conformitate cu prevederile Legii privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, nr. 74 din 21.05.2020. Toate aceste activități se desfășoară prin intermediul sistemului de gestiune informatică Bravo Solution, care permite prezentarea și clasificarea ofertelor în format electronic. Contractele de achiziții a căror valoare estimată nu depășește pragurile menționate mai sus se desfășoară în conformitate cu normele și procedurile aprobate în cadrul întreprinderii, de asemenea prin intermediul sistemului de gestiune informatică Bravo Solution. Utilizarea sistemului de gestiune informatică exclude necesitatea de a recepționa ofertele în plic din partea participanților la concursuri, la fel exclude elaborarea și gestionarea documentelor pe hârtie. De asemenea, platforma oferă o evidență strictă a sincronizării deschiderii automate a ofertelor tuturor participanților la concurs, în ziua și ora indicată la crearea procesului, înainte de lansarea concursului, ceea ce permite maximizarea transparenței tuturor proceselor.

În scopul omogenizării și simplificării procesului de coordonare a contractelor se utilizează contracte-model, ce conțin anexe cu privire la Politica Drepturilor Omului, la angajamentul pentru Securitate și sănătate la locul de muncă al companiei, precum și la angajamentul de a

respecta Codul Etic al companiei.

La începutul fiecărui an de gestiune se elaborează planul de achiziții, care se coordonează cu subdiviziunile interne în ceea ce privește tipul și cantitatea bunurilor, lucrărilor sau serviciilor necesare pentru desfășurarea activității continue în anul calendaristic următor, având în vedere planurile de întreținere și de investiții aprobate.

Pe parcursul anului 2023 a fost realizată achiziția bunurilor, serviciilor și lucrărilor în valoare totală de 380.021 mii lei. Printre achizițiile cu cea mai mare pondere în planul anului 2023 se numără contractarea companiilor specializate în prestarea serviciilor de implementare a soluțiilor Advanced Distribution Management System (ADMS), Geographic Information System (GIS) și Work Management System (WMS) (10,73%), a lucrărilor integrate în instalațiile electrice (39,40%), a lucrărilor de citire și colectare a indicațiilor echipamentelor de măsurare (7,86%), achiziția cablurilor și conductoarelor (6,45%), achiziția pilonilor (5,94%).

Pentru bunurile, serviciile și lucrările strategice pentru activitatea companiei sunt stabilite cerințe de omologare și acreditare a căror principii sunt reglementate în normele și procedurile interne de calitate a furnizorilor. Omologarea poate cuprinde doar evaluarea documentară sau, după caz, și auditul la adresa furnizorului și centrul de producere, iar în cazul bunurilor sunt realizate și încercări în laborator. Necesitatea de desfășurare a omologării documentare sau/și a auditului este stabilită de oficiul tehnic al ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, indicându-se corespunzător în specificațiile tehnice de omologare.

Secția Calitatea Furnizorilor monitorizează calitatea serviciilor, lucrărilor și a bunurilor omologabile, precum și omologarea furnizorilor. Conceptul de produs omologabil este definit în anexele procedurilor în vigoare. Etapa inițială de înregistrare a furnizorilor este cea de evaluare inițială, la care furnizorul completează chestionarul de evaluare inițială și declarația de eligibilitate. Următoarea etapă se referă la analiza calificării sale pentru a furniza bunuri, servicii sau lucrări, la fel, elementele economico-financiare, resursele tehnice și umane, capacitatea tehnică, precum și aspectele legale și de reputație corporativă.

O altă sarcină a secției Calitatea furnizorilor este de a efectua verificarea mărfii livrate la depozitul central al companiei în cadrul recepției tehnice pentru bunurile omologabile. Responsabilitatea pentru recepția tehnică a bunurilor neomologabile îi revine unității utilizatoare a acestora. Recepția tehnică a bunurilor la depozit se efectuează conform procedurii interne PS.821.DE. Pe parcursul anului 2023 au fost realizate 69 de recepții tehnice, iar 11 dintre acestea s-au finalizat cu neacceptarea mărfii, furnizorii fiind responsabili de ridicarea și înlocuirea mărfii în corespundere cu prevederile contractuale. De asemenea, în anul 2023 au fost realizate 8 inspectări ale bunurilor în sediile fabricilor.

La fel, printre responsabilitățile secției Calitatea furnizorilor se numără și evaluările documentare ale furnizorilor de servicii și lucrări. Pe parcursul anului 2023 au fost inițiate 22 de procese de omologare ale furnizorilor de bunuri și 19 procese de evaluare pentru furnizorii de servicii. În 2023 nu a avut loc nici o suspendare de omologare a furnizorilor.

Secția Calitatea furnizorilor este responsabilă, de asemenea, de evaluarea performanțelor furnizorilor de servicii și lucrări. Aceasta are loc prin măsurarea satisfacției clientului intern față de furnizorii de servicii și lucrări, realizându-se prin participarea la un sondaj realizat prin intermediul platformelor electronice specializate. Sondajul reprezintă un chestionar cu întrebări și variante de răspuns prestabilite. Rezultatele sondajului permite analiza a 5 aspecte: satisfacția generală, calitatea, prevenirea riscurilor, operativitatea și mediul înconjurător, social și de management. Pentru furnizorii evaluați cu punctaj mic, se identifică cauzele și se aplică acțiuni corective și preventive.

ANGAJAMENT PENTRU SOCIETATE

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este antrenată activ în dezvoltarea economică și socială a țării, contribuind cu cunoștințe, capacitate de gestionare și creativitate, precum și alocând o parte a beneficiilor pentru investiții sociale. Dialogul fluid, permanent și bidirecțional cu societatea permite companiei să cunoască așteptările și interesele comunității în care operează, ceea ce îi permite să se implice în dezvoltarea acesteia și să ofere cel mai adecvat răspuns nevoilor sale.

ANGAJAMENT

- Asigurarea unui dialog fluid și bidirecțional, promovarea implicării sale în comunitățile locale, respectând mentalitățile, normele și mediul, astfel încât preocupările acestora să primească răspunsuri adecvate și prompte.
- Efectuarea evaluării impactului social produs de activitatea companiei pentru a evita sau atenua posibile efecte adverse și pentru a spori efectele pozitive.
- Dezvoltarea inițiativelor de filantropie pentru a crea valori colective și a obține impact social pozitiv în proiectele energetice.
- Promovarea educației, bogăției culturale, sănătății, cercetării și incluziunea colectivelor defavorizate prin investiții responsabile social.
- Transferul de cunoștințe și valori către societate prin acorduri de colaborare cu comunitatea științifică și utilizarea mecanismelor necesare și/sau existente ca vehicul de transmitere a nivelurilor de calitate a serviciului către antreprenori și furnizori.

Servicii bazate pe dialog și încredere prin îndeplinirea angajamentelor de responsabilitate social corporativă

Dialog, deschidere și susținere

Dialogul constant cu societatea a fost în 2023 unul din aspectele prioritare pentru ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și din acest considerent eforturile au fost concentrate pe asigurarea canalelor optime de comunicare pentru a identifica așteptările și interesele comunității și a răspunde acestor nevoi.

În 2023, în corespundere cu direcțiile inspirate din angajamentele asumate în documentul „Politica de responsabilitate social corporativă”, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a continuat să investească în proiecte pentru comunitate și cu implicarea comunității, asigurând atât continuarea celor inițiate în 2022 sau în anii anteriori, cât și oferind undă verde unor proiecte sau acțiuni noi. Tradițional, acestea eforturile sale au fost concentrate, în principal, pe încurajarea și sprijinirea inițiativelor de securitate și siguranță, sănătate și eficiență energetică, mod sănătos de viață, promovarea tradițiilor, a valorilor culturale și artistice și, fără îndoială, protecția mediului înconjurător. Totodată, întreprinderea a fost deschisă la solicitările unor reprezentanți ale diverselor entități de stat, internaționale și obștești, ce activează în țara noastră. Astfel, această abordare i-a permis să mențină dialogul activ pentru a corespunde nevoilor tuturor

grupurilor de interes și pentru a respecta angajamentele asumate voluntar de către grup, ceea ce a presupus ajustarea continuă a activităților respective la bugetele aprobate în acest sens.

Derularea activităților și proiectelor aprobate a avut loc în concordanță cu prioritățile identificate prin prisma angajamentelor, a valorilor companiei și a angajamentelor politicii de RSC. La fel, acțiunile desfășurate în comun cu alte entități au armonizat cu valorile și angajamentele de responsabilitate socială ale ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

Concentrată pe implementarea proiectelor de investiții, eficiență și îmbunătățire continuă a calității furnizării serviciului, de asemenea, pe îndeplinirea angajamentelor asumate de responsabilitate social corporativă, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a obținut în cadrul Galei Businessului Moldovenesc confirmarea rezultatelor remarcabile obținute în 2022, primind două premii importante: Premiul Mare la categoria „Locuri de munca prietenoase familiei” și Mercuriul de Aur la categoria „Marca Responsabila Social”. Acesta fost al 12-lea Mercuriu de Aur obținut la categoria „Marca comercială a anului”, de șapte ori fiindu-i acordat pentru manifestarea responsabilității sociale.

Al doilea summit al Comunității Politice Europene, derulat în Moldova

Echipa ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a asigurat alimentarea fiabilă cu energie electrică a celui de-al doilea summit al Comunității Politice Europene, ce a avut loc în Republica Moldova în perioada 31 mai – 2 iunie. Evenimentul dat a avut loc fără incidente în domeniul de activitate al întreprinderii, reprezentând un succes remarcabil pentru întreaga companie. Acest lucru s-a datorat profesionalismului de care a dat dovadă echipa implicată în organizarea, monitorizarea și asigurarea serviciului, responsabilității, atitudinii și efortului individual și colectiv depus.

Efortul depus în acest sens a fost apreciat la cel mai înalt nivel. În calitate de structură de stat, implicată în organizarea evenimentului, Serviciul de Protecție și Pază de Stat a adresat administrației o scrisoare de mulțumire pentru aportul ÎCS „Premier Energy Distribution” SA adus la desfășurarea summit-ului. Totodată, managera pentru gestiunea tehnică a sistemului de distribuție, în calitate sa de responsabilă nemijlocită pentru activitățile organizatorice și practice derulate în acest sens, a fost menționată cu Diploma de Onoare a Președintei Republicii Moldova.

Ateliere privind integrarea surselor de energie regenerabilă la nivel de operator al sistemului de distribuție din RM

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA susține și participă activ în procesul de tranziție energetică, promovând energia regenerabilă și alte proiecte importante care permit dezvoltarea energiei verzi, diversificarea surselor de furni-

zare a energiei electrice, precum și consolidarea securității energetice a Republicii Moldova. În acest context, în 2023 compania a găzduit două ateliere de discuții moderate de Agenția Germană pentru Energie (DENA) în cadrul proiectului privind transformarea sectorului energetic din Moldova.

Primul atelier a fost organizat în luna februarie fiind consacrat temei integrării surselor de energie regenerabilă la nivel de operator al sistemului de distribuție (OSD). Activitatea a fost realizată de Agenția Germană pentru Energie (DENA) și a întrunit următorii participanți din Republica Moldova: ANRE, Agenția pentru Eficiență în Energetică, Ministerul Energiei, ÎS Moldelectrica, de asemenea, cei doi operatori ai sistemului național de distribuție – ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”.

Cel de-al doilea atelier s-a desfășurat în luna iunie și a întrunit actorii pieței energetice din țara noastră pentru a aborda tema promovării și creșterii capacității de absorbție a energiei regenerabile ca mijloc de diversificare și securitate energetică în Republica Moldova. În cadrul atelierelor au fost discutate aspectele de reglementare și politicile din domeniu, inclusiv stimulentele, gestionarea activă a rețelilor, gestionarea surselor de energie distribuită, recuperarea și socializarea costurilor. Prin găzduirea și participarea la aceste ateliere de discuții compania își manifestă preocupările pentru asimilarea celor mai bune practici existente în domeniu și adaptarea acestora la realitățile socio-economice din Republica Moldova.

Investim în tineri – investim în viitor

Sponsor al echipei naționale de robotică la olimpiada mondială First Global Challenge

În 2023 ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a susținut pentru a doua oară participarea echipei naționale de robotică la olimpiada mondială First Global Challenge. Ediția din 2023 s-a desfășurat la Singapore în perioada 6-10 octombrie 2023, tematica fiind legată de energetică: „Hydrogen Horizons”. Echipele participante au acut ca obiectiv să-și imagineze viitorul energiei și să creeze soluții, care ar fi asigurat un viitor ener-

getic mai curat și mai echitabil la nivel global.

Echipa de Robotică a Republicii Moldova a obținut Medalia Aur pentru Inovație și inginerie și Medalia de argint pentru proiectul de inovare la Olimpiada Mondială First Global Challenge 2023.

Partener al FIRST LEGO League Moldova 2023

În anul 2023 compania a acceptat invitația organizatorilor de a susține ediția FIRST LEGO League Moldova 2023, cu genericul SuperPowered, iar patru angajați ai operatorului de distribuție au fost incluși în componența juriului, apreciind prestația echipelor participante. Tema ediției, SuperPowered, a abordat o tematică extrem de actuală – energia, și a explorat progresele tehnologice și provocările globale cu care se confruntă omenirea, solicitând comunității să identifice și să implementeze soluții creative, care să revoluționeze viitorul. La ediția evenimentului FIRST LEGO League Moldova 2023 au participat 58 de echipe din toată țara, întrunind peste 500 de elevi și 90 de profesori.

Mentori pentru Techstars Startup Weekend EnergyTech

Doi angajați ai ÎCS „Premier Energy Distribution” SA au făcut parte din echipa de mentori a evenimentului Techstars Startup Weekend EnergyTech, care a avut loc în perioada 28-30 aprilie 2023 în Chișinău. Evenimentul a reunit 50 de tineri pasionați, din medii diferite, pentru a crea soluții inovatoare la provocările stringente de energie. Angajații ÎCS „Premier Energy Distribution” SA au ghidat echipele în dezvoltarea ideilor din domeniul tehnologiilor energetice.

Securitatea electrică

Trăiește în siguranță în fiecare zi

Deși mai puțin frecvent decât în anii ce au precedat pandemia, în 2023 au fost reluate excursiile la întreprinderile Premier Energy în Moldova, în cadrul cărora elevilor li s-a vorbit despre proprietățile energiei electrice, beneficiile, dar și pericolele pe care le prezintă. Au fost analizate mai multe situații ipotetice în viața de zi cu zi, precum și li s-au dat recomandări de siguranță pentru a le evita și preveni.

Startup Weekend reprezintă o platformă globală pentru inovare și antreprenariat, care își propune să aducă împreună oameni din diferite domenii și să îi provoace să-și dezvolte ideile într-un interval de timp limitat.

Techstars Startup Weekend Energy Tech este doar un exemplu al evenimentelor organizate de Techstars la nivel global. Premier Energy în Moldova promovează educația și dezvoltarea tinerilor și a susținut deja pentru al doilea an consecutiv proiectele Startup Moldova.

La fel, echipa de voluntari, ambasadori ai securității electrice de la ÎCS „Premier Energy Distribution” SA s-a deplasat la diverse instituții de învățământ primar și gimnazial din țară pentru a petrece ore de securitate electrică în cadrul proiectului național „Școala altfel”.

În vacanța de vară întâlnirile cu elevii aflați în vacanță au continuat la biblioteci sau în cadrul taberelor cu sejur de zi.

Ediția din vara anului 2023 a fost a 12-a la număr în cadrul colaborării între ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și AO ICAR. La pregătirea și realizarea activităților asumate au participat 7 angajați, iar în tabăra respectivă la ele au asistat peste 800 de participanți.

Pe durata vacanței de vară a fost reluată și colaborarea cu voluntarii Young Diaconia Chișinău pentru a treia ediție a proiectului „Ludobus”, la bordul căreia se deplasează în comunitățile rurale din Moldova, unde organizează jocuri în aer liber pentru copii. Pe durata activităților copii nu doar că se joacă în aer liber, ci, cu ajutorul mascotei Energică, mai și învață reguli importante despre securitatea electrică, parte a parteneriatului de responsabilitate socială corporativă dintre părti.

În total, în anul 2023 la activitățile dedicate securității electrice au participat peste 2.500 de elevi și copii din Republica Moldova.

Securitatea electrică prin campanii sociale radio și TV

Pe parcursul anului 2023 ÎCS Premier Energy Distribution SA a desfășurat 2 campanii radio și 1 campanie TV de promovare a regulilor de securitate electrică în mediul social, cu accent pe protecția copiilor.

Prima campanie radio s-a derulat în perioada 1 iulie – 15 august, pe durata vacanței de vară, și a inclus perioade succesive la 3 posturi de radio cu audiență largă națională și regională: Radio Plai, Jurnal FM și Pro100radio. A doua campanie a fost desfășurată în perioada toamnă-iarnă, în lunile noiembrie și decembrie, și a fost difuzată, la fel, de posturile Radio Plai, Jurnal FM și Pro100radio. În total, la aceste posturi de radio pe parcursul anului 2023 spoturile de securitate în limbile română și rusă au fost difuzate de 927 de ori.

Totodată, în perioada 16 noiembrie – 22 decembrie spotul video cu subiectul campaniei a fost reluat de 86 de ori la 3 posturi TV de top al audienței: Pro TV, Jurnal TV și TV-8.

Numărul total de difuzări a spoturilor radio și TV de 1013 a rezultat din disponibilitatea bugetară pentru anul 2023 raportată la costurile înalte a publicității, în special la TV. În Republica Mol-

dova acest gen de publicitate socială continuă să fie catalogat de mediile audiovizualului drept promovare a imaginii companiei, făcându-se referință la prezența în text și imagine a denumirii companiei Premier Energy Distribution și a mărcii sale, care au fost introduse pentru a identifica întreprinderea și ca dovadă că aceasta și-a asumat responsabilitatea socială pentru mesajele difuzate. Spotul video a fost conceput pentru a transmite consumatorilor un set de reguli de conduită, în special copiilor, în raport cu instalațiile electrice în viața cotidiană și cu ac-

cent pe durata intemperiilor pentru evitarea situațiilor de pericol, cât și pe canalele de comunicare cu operatorul sistemului de distribuție, fiind incluse numărul de telefon pentru relații cu consumatorii și adresa site-ului companiei.

Aceste campanii au servit pentru a pune în valoare angajamentul social al ÎCS „Premier Energy Distribution” SA de a educa un comportament sigur a persoanelor în raport cu instalațiile electrice pentru evitarea posibilelor riscuri, ce pot surveni atunci când regulile de securitate electrică nu sunt respectate.

Prin ochii copiilor. Pentru copii

Pacea are cele mai frumoase culori!

Cu ocazia Zilei internaționale a Ocrotirii Copilului întreprinderile Premier Energy în Moldova au organizat un concurs intern de desen cu tema „Pacea în culori”, la care au participat 150 de copii ai angajaților, cu vârsta de la 3 la 14 ani. Juriul desemnat de comitetul organizatoric a selectat 9 câștigători, cărora le-au fost înmânate premii speciale pentru lucrările prezentate, dar conform tradiției, de asemenea toți ceilalți participanți au primit câte un cadou în semn de apreciere pentru participare și implicare creativă.

Bucuria de a dăru

În 2023 au continuat două proiecte deosebite: s-a derulat a treia ediție a proiectului „Pregătește un copil nevoiaș pentru școală” și cea de-a patra ediție a proiectului „Bucuria din cutie”. Datorită efortului comun, contribuțiilor din cadrul Fondului intern de Caritate, colaborării cu CCF Moldova și, mai nou, cu Fundația Premier Energy Moldova, echipele Premier Energy în Moldova au oferit suport la 15 familii nevoiaș, unde cresc 45 de copii. Cu fiecare contribuție în plus echipele Premier Energy în Moldova reușesc să ajute tot mai multe persoane nevoiaș și să bucure tot mai mulți copii.

„Hora Binelui”, ediția I-a

„Hora Binelui” este un eveniment caritabil, organizat în premieră la Chișinău în 2023. Scopul evenimentului a fost de a aduna fonduri pentru

renovarea capitală a secției „Chirurgie pentru nou-născuți” a Centrului Mamei și Copilului, care nu a mai fost renovată din 1986. Costul lucrărilor de renovare și reutilare a secției a fost estimat la 175.000 de euro. În ultimii 35 de ani la Centrul Mamei și Copilului au fost tratați 25.000 de nou-născuți, au fost efectuate anual circa 700 de operații și anual au fost reabilitați în jur de 2.000 de copii cu diverse patologii. Renovarea secției va permite prestarea serviciilor medicale conform standardelor internaționale, cu un regim sanitar-epidemiologic la cel mai înalt nivel.

Sănătate, securitate și caritate

Un măr pe zi ține medicul departe: pentru angajați și consumatori în oficiile comerciale

În contextul zilei internaționale a securității și sănătății la locul de muncă, marcată anual la 28 aprilie, la întreprindere a fost derulat un program de activități, care au avut ca scop prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale. Una din activitățile programate a fost cea, în cadrul căreia înainte de începerea programului de muncă tuturor angajaților din centrul de muncă și oficiul comercial Chișinău li s-a oferit câte un măr însoțit de îndemnul de a consuma cât mai des produse sănătoase, în special, fructe și legume bogate în vitamine și nutrienți importanți pentru organism. La fel, au fost pregătite și transmise mere pentru angajații din toate centrele de muncă.

Distribuirea merelor cu mesaj clar de sănătate a fost reluată în contextul Zilei mondiale a inimii, marcată anual la 29 septembrie 2023, în sprijinul campaniei internaționale de sensibilizare cu privire la prevenirea bolilor cardiovasculare (BCV) și a accidentelor vasculare cerebrale.

Mileștii Mici Wine Maraton – 20 de angajați

Mileștii Mici Winerun 2023 a avut loc pe 11 martie și la competiție s-au înscris 20 de angajați. Traseul cursei a trecut prin faimoasele galerii subterane ale vinăriei Mileștii Mici, iar participanții au parcurs 10 km prin acestea, la o adâncime de 80 m, și au participat la un program special de documentare referitor la istoria vinăriei Mileștii Mici.

Mileștii Mici Winerun nu e o doar competiție de alergare, ci mai este o oportunitate de a petrece weekend-ul într-un loc istoric, de a cunoaște oameni noi, de a afla detalii despre colecțiile de vinuri și multe informații utile despre viticultură, care este una dintre cele mai importante industrii din Republica Moldova.

„Big Hearts Marathon” 2023

Maratonul Internațional Chișinău este cea mai mare și mai spectaculoasă competiție sportivă de alergare din Moldova în susținerea unor cauze caritabile. De mai bine de șase ani echipa Premier Energy Moldova participă cu drag la Chișinău Big Hearts Marathon. O echipă de sportivi entuziaști, angajați ai celor două întreprinderi din cadrul Premier Energy Moldova au participat pe 24 septembrie la ediția din 2023, parcurgând cursele de 5, 10 și 21 km. La linia de finish tuturor le-au fost înmânate diplome de confirmare a propriilor realizări.

Întreprinderea promovează pasiunea pentru un mod sănătos de viață și oferă echipei toată susținerea pentru înscriere în competiție, apreciind efortul personal al angajaților care reușesc să-și confirme rezultatele în diferite domenii. Iar

evenimentele cu un scop caritabil au conotație aparte pentru fiecare dintre participanți. La ediția din 2023 au participat 23 angajați.

Cursa caritabilă HospiceBikeTour 2023

„ÎCS Premier Energy Distribution SA” a susținut organizarea de către entitatea „Hospices of Hope Moldova”, a cursei caritabile HospiceBikeTour 2023, ce a avut ca scop colectarea de fonduri pentru serviciile medicale și de îngrijire paliativă în Republica Moldova.

Cicliștii înscriși la cursă au avut parte de o călătorie incredibilă, parcurgând un traseu de peste 800 de km, ce a început la Chișinău și s-a încheiat la HOSPICE Casa Speranței din Adu-nații Copăcenii, București. „Hospices of Hope Moldova” este parte a rețelei internaționale Hospices of Hope, care a dedicat mai bine de 30 de ani dezvoltării eficiente și active a Serviciilor de Îngrijire Paliativă în Sud-Estul Europei. La cursă a participat angajatul întreprinderii, ciclist cu experiență, Alexandru Danilov, care are la activ individual mai multe curse lungi, atât caritabile, cât și competitive, și care a participat pentru al doilea an la BikeTour. El a parcurs cu succes distanța până la București pentru a sprijini eforturile de îngrijire paliativă a persoanelor aflate în perioade dificile ale vieții lor.

Echipamente pentru sportivii naționali

„ÎCS Premier Energy Distribution SA” a susținut dotarea parțială a unei săli din cadrul școlii sport din orașul Iargara cu 50 de saltele pentru lupte. În acest scop a fost semnat un acord cu administrația publică locală, echipamentele fiind destinate pentru desfășurarea antrenamentelor și competițiilor sportive naționale.

Congresul național al SARRM

În perioada 7-9 septembrie 2023 la Chișinău a avut loc Congresul național al Societății de Anesteziologie și Reanimatologie din Republica Moldova. ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a susținut evenimentul, care a fost unul cu participare internațională și a pus în discuție probleme actuale de practică și siguranță în anesteziologie, terapie intensivă, tratamentul durerii, urgențe medicale. Programul științific a adunat

58 de vorbitori din 8 țări. Pe parcursul a 3 zile au avut loc 26 de sesiuni științifice, conferințe magistrale, comunicări orale scurte, 4 simpozioane satelit, 4 ateliere practice și alte activități. Evenimentul a fost însoțit de o expoziție de tehnică și aparatură medicală, soluții și medicamente unice pe piața RM. La Congres au participat peste 300 de participanți, care au beneficiat de comunicări în diferite domenii ale anesteziei și terapiei intensive, cât și în alte domenii medicale, ce interferează cu acestea. În cadrul congresului a fost lansat manualul „Anestezie și terapie intensivă” a profesorului Gabriel Gurman, destinat studenților și rezidenților.

Asigurarea securității transfuzionale

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a făcut o donație pentru susținerea Centrului Național de Tranfuzie a Sângelui în scopul asigurării securității transfuzionale a țării.

Alături de „Bătrânii noștri”

În cadrul campaniei sociale „Bătrânii noștri”, reluată în 2023 în ajunul sărbătorilor pascale, TV8 a spus poveștile a cinci vârstnici. Singuratici și uitați de apropiații lor, bătrânii și-au destăinuit istoriile de viață cu un mesaj puternic despre cum își trăiesc senectutea la marginea societății. ÎCS „Premier Energy Distribution” SA manifestă o preocupare aparte pentru bătrâni, copii și persoanele vulnerabile, de aceea s-a alăturat campaniei, donând mijloacele necesare pentru achiziția unei mașini de spălat și a unui cărucior cu roțile pentru unul din beneficiarii campaniei.

Promovarea valorilor culturale

Mărțișoare pentru clienți, sprijin pentru parteneri

Pentru al 12-lea an în prima zi a primăverii au fost dăruite mărțișoare angajaților și clienților conform tradiției populare, mărțișorul simbolizând venirea primăverii și perpetuarea bunății.

Proiectul a ajuns în 2023 la cea de-a unsprezecea ediție de colaborare cu Asociația obștească MOTIVAȚIE și constă în confecționarea manuală a acestor bijuterii a creației populare de către meșterile beneficiare ale proiectului și achiziționarea cu scopul cunoscut deja de a fi dăruite. Asociația MOTIVAȚIE întrunește persoane cu diferite grade de dizabilitate, dar care și-au găsit domeniul unde pot să-și demonstreze talentul și utilitatea publică.

În 2023 la concursul de selectare a podoabelor primăverii au fost prezentate modele de mărțișoare confecționate de șapte persoane cu dizabilitate. Tradițional, a avut loc comună o șezătoare de împachetare a mărțișoarelor, la care au participat atât meșterile vizate, cât și angajate ale Premier Energy.

Parteneriatul dintre Premier Energy și AO MOTIVAȚIE nu doar că asigură continuitate unei tradiții înscrise în zestrea de valori a neamului nostru, dar permite și angajarea în acest scop pentru o perioadă determinată a unor persoane cu dizabilități, oferindu-li-se astfel posibilitatea integrării binemeritate în societate.

Purtăm IE cu mândrie

De Ziua națională a portului popular mai mulți angajați au purtat la birou piese vestimentare din portul tradițional pentru a aduce un omagiu valorilor etnice naționale și a promova în continuare tradiția.

Vernisajul expoziției „Ex Tempore”

Cu suportul Premier Energy Distribution la Muzeul Național de Artă al Moldovei a avut loc vernisajul expoziției „Ex Tempore”, care a oferit publicului posibilitatea de a vedea lucrările a trei artiști plastici contemporani Teodor Buzu, Vít Pavlík și Pavel Klíma.

Conform experților, evenimentul a fost „o șansă rară de care s-a bucurat privitorul din Republica Moldova și România, dar și o provocare pentru mediile de artă, la contactul cu un trend din spațiul cultural european, comun”.

12 ani de colaborare cu Moldovan National Youth Orchestra

Moldova National Youth Orchestra (MNYO) a fost înființată în 2011 din dorința de a crea o platformă competitivă pentru tinerii muzicieni ambițioși să cânte și reprezintă o platformă artistică culturală unică pentru Republica Moldova.

MNYO a găzduit peste 500 de tineri din 12 țări, poziționându-se ca un proiect internațional care a menținut o legătură strânsă între muzicienii din Moldova și din străinătate. Cele mai importante programe derulate de orchestra sunt: resedintele de vara ale orchestrei, expediția muzicală La La

Play, Pop Symphonic, Rock Symphonic, Muzica de la Oscar Films, precum și proiectul de incluziune socială prin muzică — Voices Moldova.

Colaborarea din 2023 a avut în vizor organizarea celei de-a XII-a ediții a concertelor de vară — un șir de evenimente cultural-educative de anvergură, proiectul Voices și alte evenimente, realizate în perioada 1 iunie — 31 decembrie 2023, la care au participat peste 350 de tineri muzicieni din Moldova, România, Ucraina, UE și copii talentați din toate raioanele țării.

Hora Primăverii-2023

Ediția a VIII-a concursului național de muzică corală „Hora Primăverii” a avut loc la 26 mai 2023 în incinta Muzeului Național de Istorie a Moldovei. La această o competiție muzicală de excepție, consacrată marelui dirijor și compozitor Victor Creangă, au participat 15 coruri din Republica Moldova. Sprijinul acordat culturii constituie cea mai eficientă investiție a ÎCS „Premier Energy Distribution” SA în promovarea artei, a valorilor neamului și a patrimoniului cultural al Moldovei.

Fundația Premier Energy în Moldova

Lansată în 2022 de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, fundația Premier Energy în Moldova este un proiect caritabil important pentru Republica Moldova, care are scopul

„A ruginit frunza din vii”

Prima ediție a Festivalului-Concurs Internațional de Muzică Corală „A ruginit frunza din vii” a avut loc în anul 2007. An de an evenimentul a continuat să bucure publicul local cu o participare tot mai numeroasă, iar geografia acestuia s-a tot lărgit. În 2023, la cea de-a XVI-a ediție s-au înscris peste 30 de formații corale din Republica Moldova, Africa de Sud, Argentina, Filipine, Macedonia, România, Spania și Ucraina au evoluat în cadrul celei de-a XVI-a ediții a Festivalului Internațional de Muzică Corală „A ruginit frunza din vii”.

„Radiant Ray of music”, 2023

În 2023 concursul internațional de artă vocală „Radiant Ray of music” a fost organizat pentru a doua oară. Prima ediție a avut loc în 2022 și a fost și s-a derulat online. Ediția a doua a adunat participanți din 10 țări, care au evoluat la categoriile de concurs pentru adulți și copii.

de a susține și proteja interesele copiilor și tinerilor până la 18 ani din întreaga țară, acoperind necesitățile acestora pe domeniile social, medical și educație.

În anul 2023 grație susținerii financiare integrale a fondatorului său, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, fundația a oferit suport pentru peste 5 300 de copii-beneficiari defavorizați din țara noastră, împlinind visuri și aducând bucurie celor aflați în nevoie.

Proiectele și acțiunile au avut o amploare diferită, în funcție de suportul necesar identificat sau solicitat.

Campanii

De Paște

400 de copii din 150 de familii social vulnerabile au primit pachete cu ajutor social.

De 1 iunie

În contextul zilei de 1 iunie, care este o zi semnificativă pentru toți copiii din Republica Moldova, Fundația Premier Energy în Moldova a organizat activități cu echipe de animatori pentru 150 de copii, repartizați în 3 grupuri. Timp de câteva ore, copiii s-au jucat, au experimentat diverse activități noi pentru ei, și-au făcut prieteni și, pe final, au primit mici cadouri.

„Hai la școală”

Campanie realizată în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care a asigurat ghiordanul plin cu rechizitele necesare pentru 2 500 de copii din familii social vulnerabile din Moldova.

De Crăciun

Pe durata acesteia 1 600 de copii au primit cadouri și pachete cu produse alimentare și de igienă.

„Dăruiește o carte pentru un copil aflat în nevoie”

O campanie despre dragoste, bunățate și grijă. Printr-un efort comun al angajaților Premier Energy Distribution și a donatorilor din rândul publicului au fost colectate 371 de cărți, seturi de creioane, carioci, pixuri, puzzle-uri și alte materiale de birotică pentru copiii din cele 3 centre de plasament din țară.

Instruire și burse de studii

Utilizarea platformei Fundației Premier Energy

La data de 21 iulie 2023 a avut loc instruirea specialiștilor în protecția drepturilor copilului din teritoriu cu privire la utilizarea platformei Fundației Premier Energy.

În cadrul acestei instruirii, colegii din echipa noastră au explicat pas cu pas cum se depune o solicitare pe platformă, cine poate fi persoana garantă a cazului, dar și alte detalii importante care contribuie la finalizarea acestui proces.

Burse de studii

- Pentru 7 elevi cu rezultate academice excelente, din familii social vulnerabile, înscriși la LT „Orizontul”.
- Pentru 20 de copii ai Academiei de Fotbal „Radu Rebeja”, din familii social vulnerabile.

Participări naționale și internaționale

„World Scholar’s Cup”

„World Scholar’s Cup” este o entitate ce motivează tinerii studiosi din toate mediile să descopere noi puncte forte și să exerseze noi abilități pentru a inspira o comunitate globală de viitori savanți și lideri. Fundația Premier Energy a acoperit costurile de participare a trei elevi și a unui profesor la Runda Globală a Concursului Mondial de Cunoștințe „World Scholar’s Cup”, desfășurat în Coreea de Sud.

„European Kids Athletic Games”

Participarea a 97 de copii sportivi, care au reprezentat Moldova la cea de-a 18-a ediție a competiției internaționale de atletism „European Kids Athletic Games”, derulată în orașul Brno din Republica Cehă și în cadrul căreia au concurat circa 2 200 de copii din șaptesprezece țări.

„Taur de Aur”

În luna octombrie 2023 fundația Premier Energy a susținut organizarea ediției a 9-a a festivalului „Taur de Aur” pentru persoane cu dizabilități, ce se deplasează în scaun cu roțile și cu afecțiuni locomotorii.

Timp de o zi peste cei peste 120 de participanți din Republica Moldova, Ucraina și România au fost antrenați în probe sportive diverse: alergare, aruncarea mingii, șah, dame, dar și în activități de comunicare și socializare.

Odihnă plus suport medical și de reabilitare

Odihnă în taberele de vară pentru copii defavorizați

Fundația și-a asumat acoperirea costurilor pentru odihna a 150 de copii în taberele de vară din țară și organizarea unor activități și tabără de vară pentru un grup de copii cu sindromul Down, însoțiți de mame.

Suport medical și de reabilitare

- Achiziționarea pompelor de insulină pentru 3 copii din aceeași familie.
- Acoperirea costurilor de reabilitare și kinetoterapie pentru 7 copii cu probleme de sănătate
- Achiziționarea de accesorii la aparatul respirator necesar unui copil cu dizabilități.

Balul incluziv al îngerilor

În cadrul acestui eveniment organizat de către fundația „Plaiul Soarelui”, la care au participat 70 de copii și tineri cu necesități speciale, fiecare beneficiar a primit un pachet cu produse alimentare și de igienă, iar pentru a încuraja cititul în rândul copiilor și a tinerilor, le-a fost oferită și cartea „Abecedarul egalității” de Ludmila Adamciuc.

Luptăm cu scolioza

Achiziția unui pat specific pentru o tânără de 14 ani diagnosticată cu scolioză și ghidarea familiei pe durata procesului preoperatoriu. La începutul lunii mai 2023 tânăra a fost operată cu succes, apoi a parcurs o cură de reabilitare, cheltuielile fiind asumate de fundația Premier Energy.

INTEGRITATE ȘI TRANSPARENTĂ

Încrederea clienților deserviți, a specialiștilor, furnizorilor și antreprenorilor, a acționarilor, investitorilor și finanțatorilor, a autorităților de reglementare și a altor agenți ai pieței și ai grupurilor sociale, se bazează pe integritate, înțeleasă ca mod de acțiune etic, onest, responsabil și cu bună credință al fiecărei persoane, care lucrează în cadrul și pentru grup.

ANGAJAMENT

- Respingerea actelor de corupție, fraudă și mită în desfășurarea activității companiei și stabilirea măsurilor pentru evitarea și combaterea acestora, dezvoltând canale interioare, care să permită comunicarea neregulilor, cu respectarea și protejarea anonimatului comunicării.
- Respectarea legislației, a normelor naționale și internaționale în vigoare în mod special, a principiilor menționate în Declarația Universală a Drepturilor Omului a Organizației Națiunilor Unite și pe cele ale Declarației Organizației Internaționale a Muncii (OIM), principiile Pactului Mondial al Națiunilor Unite, precum și Principiile Directoare ale Națiunilor Unite privind Întreprinderile și Drepturile Omului.
- Acționarea cu responsabilitate în gestionarea afacerilor și respectarea obligațiilor fiscale, prin asumarea angajamentului de transparență și colaborare cu administrațiile fiscale abilitate.
- Respectarea unei concurențe loiale pe piață, neadmiterea unui comportament înșelător, fraudulos sau rău intenționat, care ar permite companiei să obțină avantaje necuvenite.
- Promovarea transparenței informaționale și a comunicării responsabile, veridice, eficiente, complete și la obiect prin publicarea periodică a informațiilor financiare și nefinanciare, de natură să evidențieze acțiunile societății și să ofere un răspuns specific nevoilor de informare ale grupurilor de interes ale companiei.
- Menținerea dialogului permanent cu grupurile de interes prin intermediul canalelor de comunicare cele mai adecvate și accesibile.

Auditul intern

Serviciul de audit intern este parte a direcției „Control și audit” și este responsabil de revizuirea continuă și îmbunătățirea sistemului de control intern al întreprinderii, precum și de asigurarea îndeplinirii normativei și a modelelor de control, stabilite cu scopul de a asigura eficiența și eficacitatea operațiilor și de a diminua principalele riscuri din fiecare domeniu, în mod special riscurile operaționale, legale, de corupție și fraudă.

Serviciul de audit intern optează pentru o abordare metodică și riguroasă la monitorizarea și îmbunătățirea proceselor și pentru evaluarea riscurilor și controalelor operaționale asociate acestora.

În desfășurarea activității sale, auditul intern realizează revizuirea metodică a sistemului de control intern al proceselor, precum și evaluarea controalelor și riscurilor operaționale asociate acestor procese, prin intermediul definirii și executării planului anual de audit intern, cu scopul de a îmbunătăți eficiența și eficacitatea acestora. Astfel, sprijină direcțiile generale la îndeplinirea obiectivelor lor. Planul anual de audit intern se elaborează, ținând cont, în mod special, de domeniile de risc, rezultatele proce-

selor de audit din anii precedenți și propunerile primului nivel al conducerii.

Metodologia de evaluare a riscurilor operaționale se aliniază la practicile cele mai bune de guvernare corporativă și este bazată pe cadrul conceptual al raportului COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission), având ca punct de plecare tipologia riscurilor inerente proceselor.

Riscurile operaționale sunt ierarhizate evaluând incidența, importanța relativă și gradul de control ale lor și, în funcție de rezultatele obținute, se aprobă un plan de acțiuni cu măsurile corective care vor permite diminuarea riscurilor reziduale identificate, cu un impact potențial superior riscului tolerabil sau acceptat stabilit.

Pe parcursul anului 2023 au fost realizate 7 proiecte de audit intern, 1 dintre acestea fiind pentru revizuirea proceselor legate de principalele riscuri operaționale, de corupție, fraudă și legale ale direcțiilor de afaceri și corporative ale întreprinderii. În proiectele executate pe parcursul anului 2023 nu au fost detectate riscuri semnificative relaționate cu fraudă sau corupție.

Integritatea este baza succesului companiei

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA are convingerea absolută că integritatea și transparența contribuie direct la atingerea obiectivelor și la gestionarea afacerilor într-un mod sustenabil.

Etica și onestitatea, definite clar în angajamentele conducerii companiei, constituie fundamentul declarației misiunii, viziunii și valorilor, a planurilor sale strategice, precum și a politicii de responsabilitate socială corporativă.

Criza încrederii în sectorul energetic din ultimii ani necesită toată atenția companiei pentru a contribui la îmbunătățirea percepției grupurilor de interes în piețele în care operează. Acest lucru este posibil pe baza principiilor etice ale Premier Energy, precum și a angajamentului de a consolida cele mai bune comportamente și practici în mediile de activitate, în așa fel încât eforturile depuse pe acest segment să contribuie la dezvoltare și progresul social.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA face față provocărilor în materie de integritate prin inter-

mediul unei abordări a gestiunii bazată pe diverse proceduri, politici și instrumente specifice, încadrate în Codul etic.

Aceste elemente au menirea să asigure respectarea de către angajați și furnizori a legislației și a standardelor aplicabile în toate activitățile companiei. De asemenea, acestea își propun, să genereze în toate subdiviziunile un comportament impecabil, bazat pe valorile etice și angajamentele formale de conduită, la fel, să prevină și să detecteze orice formă de abateri în viitor.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a stabilit câteva programe de integritate corporativă care garantează îndeplinirea obiectivelor anterioare. Aceste programe sunt:

- Model de gestiune a Codului etic;
- Politici și planuri antifraudă și anticorupție;
- Politici fiscale;
- Politica Drepturilor Omului.

Modelul de gestiune a codului etic

Codul etic este documentul ce stabilește regulile care trebuie să ghideze comportamentul etic al administratorilor și angajaților companiei în lucrul lor zilnic în ceea ce privește relațiile și interacțiunile pe care le întrețin cu toate grupurile lor de interes. Liniile directoare de acțiune derivă din următoarele fenomene și noțiuni: corupție și mită, respectul față de alte persoane, dezvoltarea profesională, egalitatea de șansă/în oportunități, relațiile cu companiile cu care colaborează, siguranța și sănătatea la locul de muncă, respectul față de mediul ambiant și altele.

În acesta sunt stipulate angajamentele asumate de către companie în privința unei bune guvernări, a responsabilității corporative și a problemelor legate de etică și respectarea normelor.

De asemenea, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA dispune de o Politică anticorupție, care este o extensie a capitolului 4.7 privind „Corupția și mita” a Codului etic, care stabilește principiile ce trebuie să ghideze comportamentul tu-

Cunoaște și aplică zilnic principiile Codului etic

Respectă cerințele de integritate și responsabilitate profesională.

1. Respectarea legalității, a drepturilor omului și a valorilor etice
„Integritatea îi călăuzește pe cei drepti.”
2. Respectul față de persoane
„Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face.”
3. Dezvoltarea profesională și egalitatea șanselor
„Trăim cu toții sub același cer.”
4. Cooperarea și dedicația
„Când faci ceva fă-o bine, cu dăruire și angajament, și cel mai important, cu inimă.”
5. Securitatea și sănătatea la locul de muncă
„Sănătatea e cel mai de preț bun al omului.”
„Mai ușor e a preveni decât a lecu.”
6. Utilizarea și protejarea activelor
„Nu sculpta în fântâna că vei bea apă din ea.”
7. Corupția și mita
„Nimic nu te sărăcește mai mult decât lăcomia.”
„Nu te întinde mai mult decât plapuma.”
8. Plățile ilegale și spălarea de bani
„Decât să mănânc pâine cu unt și să mă uit în pământ, mai bine mănânc pâine cu sare și mă uit la soare.”
9. Imaginea și reputația corporativă
„O imagine valorează cât o mie de cuvinte.”
10. Loialitatea față de întreprindere și conflictul de interese
„Bunăvoința și loialitatea sunt întotdeauna drepte.”
11. Tratarea informațiilor și a cunoștințelor
„Informațiile sunt cheia succesului nostru, nu le lăsa să cadă în mâini cu proastă reputație.”
12. Relațiile cu clienții
„Cine vorbește seamănă, cine ascultă culege.”
„Vorbele cele dulci deschid ușa cea de fier.”
13. Relațiile cu întreprinderile colaboratoare și furnizorii
„Nu poți să primești mai multă încredere decât ești în stare să dai.”
14. Respectarea mediului înconjurător
„Pământul nu aparține omului.
Omul aparține pământului.”

P PREMIER
ENERGY
MOLDOVA

turor angajaților și administratorilor companiilor grupului în ceea ce privește prevenirea, depistarea, cercetarea și remedierea oricăror practici de corupție în cadrul organizației.

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA mai dispune de un model de gestiune a Codului etic și a Politicii anticorupție, aplicarea căruia cade în responsabilitatea Administratorului companiei și a Comisiei Codului etic, scopul comisiei fiind să asigure înțelegerea documentelor respective, să asigure implementarea și aplicarea întocmai a acestora.

Componentele modelului de gestiune:

- Codul etic și Politica anticorupție constituie instrumente fundamentale pentru a acționa integru, responsabil și transparent.
- Comisia Codului etic este responsabilă de difuzarea și respectarea codului prin intermediul supravegherii și controlului sistemelor de protecție.
- Comisia Codului etic, creată în 2011, a fost modificată la 13 martie 2023. În noua componență este condusă de către administrator și include membri din domenii diferite ale întreprinderii: Resurse, Control și audit, Direcția juridică și Resurse umane.
- Sistemele de protecție constituie mecanismele companiei pentru supravegherea îndeplinirii codului etic. Acestea constau în următoarele:
 - Canal de reclamații, prin intermediul căruia toți angajații și furnizorii pot realiza consultări sau pot denunța neîndeplinirea codului, cu bună credință, confidențial și fără temeri de represalii.
 - Procedură de declarație recurentă, prin intermediul căreia toți angajații declară că au citit, înțeleg și îndeplinesc codul.

Gestiunea consultărilor și denunțurilor

Modul de gestiune permite ca fiecare notificare de la oricare angajat, antreprenor ori colaboratori externi ai ÎCS „Premier Energy Distribution” SA referitoare la consultări și denunțuri ale codului etic, să fie formulată și comunicată în mod sigur și confidențial, respectând legislația în vi-

- Cursuri online, formare despre aspectele incluse în codul etic și politica anticorupție, obligatorii pentru toți angajații.

Modelul de gestiune ac etic și a politicii anticorupție stabilește faptul că Comisia Codului etic ar trebui să informeze periodic administratorul companiei referitor la cele mai relevante teme ce țin de difuzarea și respectarea acestor documente.

Consultări și denunțuri ale codului etic

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA așteaptă de la toți angajații săi un nivel înalt de responsabilitate în respectarea codului etic și a politicii anticorupție. Pentru aceasta, se pune accentul pe transmiterea culturii de integritate a companiei. Nerespectarea acesteia se analizează în conformitate cu procedurile interne, normativa legală și convențiile în vigoare.

Comisia nu a primit denunțuri ce ar fi dezvăluit incidente legate de problemele de muncă sau exploatarea copiilor, sau de relația cu drepturile comunităților locale și drepturile omului. Pe durata anului 2023 Comisia Codului etic nu a primit notificări ori consultări.

goare. Acestea asigură abordarea sistematică pentru stabilirea tuturor procedurilor necesare, ce ar permite o analiză și investigare eficientă a consultărilor și denunțurilor ale codului etic notificate către Premier Energy.

Canalul de denunțuri a ÎCS „Premier Energy Distribution” SA permite tuturor angajaților și antreprenorilor să se adreseze la Comisia Codului etic pentru a efectua consultări ori notificări ale neîndeplinirii codului, cu bună voință, în mod confidențial și fără temeri de represalii.

Politica privind atențiile în cadrul companiei

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA dispune de un mecanism documentat în privința politicii privind atențiile în cadrul companiei - NM.010. DE Politica privind atențiile în cadrul companiei. Conform acesteia, este stabilit un mecanism de aprobare și informare ținând cont de mulți factori: tipul atenției (primite/ acordate) valo-

Președintele Comisiei Codului etic, odată ce va primi notificarea prin intermediul canalului codului etic, o va înregistra în baza de date. Înregistrarea va conține detaliile fiecărei notificări ce permit înțelegerea inițială a acesteia, analiza și soluționarea.

rea acesteia, modul de raportare etc, detalii în p.6.7 al politicii. De asemenea, procedura include un formular spre aplicare în scopul declarării acestor cazuri atunci când corespunde cerințelor politicii. Pentru anul 2023 nu au fost înregistrate astfel de cazuri.

Politici și planuri antifraude și anticorupție

În timp ce frauda și corupția sunt menționate în sistemul de prevenire penală, compania a pus accent pe îmbunătățirea și actualizarea normelor interne și pe definirea protocoalelor și mecanismelor specifice acestei materii.

Politica anticorupție a ÎCS „Premier Energy Distribution” SA respectă legislația națională și internațională în ceea ce ține de corupție și mită.

Obiectivul acestei politici este de a stabili principiile ce trebuie să ghideze conduita tuturor angajaților și administratorilor ÎCS „Premier Energy Distribution” SA cu privire la prevenirea, detectarea, investigarea și remedierea oricărei practici corupte în incinta organizației. Astfel, sunt adunate într-un singur instrument toate acțiunile realizate în acest sens pentru a evita comportamente frauduloase sau acte de corupție, care ar putea provoca situații periculoase pentru ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, administratorilor și angajaților acesteia, din punct de vedere legal sau reputațional.

Politica anticorupție stabilește paisprezece principii de acțiune, referitoare la promovarea integrității și transparenței în aspecte ce țin de tratarea informației, spălarea de bani, conflictele de interese și relațiile cu terții.

Comisioane, plăți sau beneficii în relația cu terții

Programul anticorupție a ÎCS „Premier Energy Distribution” SA pune accent pe trei domenii principale:

- stabilirea unei culturi antifraudă și anticorupție prin formare și conștientizare;
- implementarea mijloacelor proactive pentru evaluarea riscului de fraudă și corupție, monitorizare și controale;
- dezvoltarea măsurilor și planurilor de reacție în fața unor situații ce ar constitui un act de fraudă și corupție. Aceste planuri și măsuri cuprind investigarea cazurilor, definirea soluțiilor și stabilirea măsurilor disciplinare.

Anexe

Anexa 1 PLANUL DE ACȚIUNE SOCIAL ȘI DE MEDIU

Decizia privind resursele necesare pentru implementarea PLANULUI DE ACȚIUNE SOCIAL ȘI DE MEDIU și împărțirea între resursele interne și externe constituie o decizie relevantă pentru Premier Energy Distribution. Toate angajamentele asumate conform PLANULUI DE ACȚIUNE SOCIAL ȘI DE MEDIU sunt aferente principalelor cerințe ale activității companiei, fără întreruperi ale procesului de distribuție la costuri reduse și cu o eficiență ridicată pentru consumatori. În cazul în care contravine acestor principii, orice acțiune ar trebui revizuită și ajustată.

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
0	Raportarea către creditori a rezultatelor Proiectului din domeniul mediului, sănătății, siguranței și protecției sociale (EHSS) monitorizarea și performanța, inclusiv a gradului de implementare a fiecărui element al acestui ESAP.	EBRD PR1, EIB Standard 1, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Anual, până la sfârșitul trim. I pentru anul precedent, începând cu 2023.	Rapoarte sociale și de mediu privind rezultatele monitorizării și stadiul de implementare a fiecărei cerințe din cadrul ESAP de mai jos, care pot fi acoperite prin raportul RSC existent, incorporând ESAP/SEP ca Anexe la acesta.	Finalizat	Raportul RSC se publică anual pe pagina web a întreprinderii, de regulă, până la 30 aprilie. Pentru anul 2022 Raportul RSC a fost publicat, acesta incluzând ca anexe planurile ESAP și SEP stabilite. Așa cum acțiunile definite în planurile ESAP și SEP se referă la perioada începând cu anul 2023, detaliile privind rezultatele acestora vor fi publicate în raportul RSC pentru anul 2023. Totodată, prin prezentul raport se aduce la cunoștință evoluția acțiunilor conform termenilor de implementare stabilite. A se vedea Raportul RSC publicat pe pagina web.
Evaluarea și gestionarea riscurilor și impacturilor de mediu și sociale – EBRD PR1 / EIB Standard 1							
	Definirea și punerea în aplicare a evaluării din punct de vedere a mediului ambiental și social pentru proiectele implementate de companie, care trebuie efectuată pentru fiecare proiect înainte de inițierea lucrărilor de execuție. Acest lucru se aplică numai pentru lucrările noi (extinderea rețelei): această evaluare nu este necesară în cazul în care lucrările nu implică o suprafață de acoperire suplimentară.	EBRD PR1 / EIB Standard 1, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Evaluarea din punct de vedere a mediului ambiental și social în vigoare în trim. I, 2023.	Evaluarea din punct de vedere a mediului ambiental și social în vigoare și disponibil pentru examinare de către creditori. Înregistrări documentate privind implementarea evaluării din punct de vedere a mediului ambiental și social, disponibile la cererea creditorilor.	Finalizat	A fost definit și transmis spre aplicare documentul de Screening de mediu și social pentru lucrările noi (extinderea rețelei). Evaluare este necesară în cazul în care lucrările implică o suprafață de acoperire suplimentară. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criterii de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
1.1	<p>Rezultatele evaluării din punct de vedere a mediului ambiental și social ar trebui să fie adecvate pentru a informa cu privire la măsurile de atenuare/remediere/precauție necesare și la necesitățile de supraveghere a antreprenorilor în timpul execuției lucrărilor.</p> <p><i>Evaluarea din punct de vedere a mediului ambiental și social trebuie să includă revizuirea riscurilor și a impactului potențial în legătură cu locația proiectului și cu condițiile locale specifice de mediu și sociale (impacturi/restricții legate de terenuri, inclusiv patrimoniul cultural corporal și necorporal), precum și revizuirea evaluării efectuate pentru proiect în etapa de autorizare. În plus față de examinarea impactului de mediu asociat, evaluarea din punct de vedere a mediului ambiental și social trebuie să abordeze aspectele sociale, inclusiv grupurile vulnerabile și aspectele legate de terenuri, precum și riscurile legate de impactul asupra patrimoniului cultural.</i></p> <p><i>Evaluarea din punct de vedere a mediului ambiental și social ar putea fi implementat prin extinderea procesului de revizuire a riscurilor SSM ale proiectelor existente (în conformitate cu Controlul Prealabil, Inspecțiile Documentate și Procedura de Coordonare). Implementarea unei abordări similare bazate pe liste de control pentru proiectele evaluării din punct de vedere a mediului ambiental și social este considerată adecvată.</i></p>			Implementarea evaluării din punct de vedere a mediului ambiental și social: pe durată nedeterminată începând cu trim. II, 2023	<p>Evaluarea din punct de vedere a mediului ambiental și social în vigoare și disponibil pentru examinare de către creditorii.</p> <p>Înregistrări documentate privind implementarea evaluării din punct de vedere a mediului ambiental și social, disponibile la cererea creditorilor.</p>	Finalizat	<p>A fost definit și transmis spre aplicare documentul de Screening de mediu și social pentru lucrările noi (extinderea rețelei). Evaluare este necesară în cazul în care lucrările implică o suprafață de acoperire suplimentară. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i>.</p>

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
1.2	<p>Efectuarea unei analize a necesităților și capacităților în vederea determinării oportunității de ajustare a structurii organizaționale prin plasarea personalului de management al mediului și al sănătății și securității în cadrul aceleiași unități organizaționale a companiei. Exercițiul de analiză a necesităților și capacităților are ca scop, de asemenea, să confirme caracterul adecvat al resurselor de personal pentru a aborda problemele de mediu, sănătate și siguranță, sociale și de securitate asociate cu operațiunile companiei, inclusiv punerea în aplicare a prezentului ESAP.</p> <p>Implementarea modificărilor organizatorice (de exemplu, furnizarea de resurse suplimentare sau realocarea funcțiilor și responsabilităților în cadrul companiei) în cazul în care este necesar, în conformitate cu rezultatele analizei necesităților și capacităților.</p> <p><i>Scopul unei astfel de ajustări eventuale a structurii organizatorice, dacă se consideră justificată, ar fi optimizarea procesului de gestionare a mediului și a sănătății și securității, având în vedere cooperarea strânsă necesară între personalul indicat, în special în ceea ce privește supravegherea și raportarea pe teren/respectarea conformității. Analiza necesităților și a capacităților poate fi efectuată în cadrul procesului de revizuire a managementului declanșat de sistemul de management implementat și acreditat ISO.</i></p>	EBRD PR1 / EIB Standard 1, Bune practici	<p>Resurse: Resurse proprii</p> <p>Responsabilități: Premier Energy Distribution Management</p>	<p>Analiza necesităților și a capacităților în trim. I, 2023.</p> <p>Ajustarea organizațională (dacă este necesar) până în trim. II, 2023.</p>	Raportul final al analizei necesităților și capacităților disponibil pentru a fi examinat de către creditorii.	Finalizat	<p>A fost efectuată analiza necesităților și capacităților în vederea determinării oportunității de ajustare a structurii organizaționale prin plasarea personalului de management al mediului și al sănătății și securității în cadrul aceleiași unități organizaționale a companiei. S-a decis menținerea structurii actuale cu suplینirea resurselor de personal pentru a aborda problemele de mediu, sănătate și siguranță, sociale și de securitate asociate cu operațiunile companiei cu o persoană în postul de Inginer Calitate și Mediu Ambient. Totodată, pentru a îmbunătăți colaborarea personalului de management al mediului și al sănătății și securității plasați în cadrul diferitor subdiviziuni se propune organizarea de traininguri și proiecte comune.</p> <p>În acest sens, în data de 17.10.2023 și 24.10.2023 au fost organizate sesiuni ale cursului de comunicare eficientă prestat de compania AEGIS, prin trainerul Vitalie Popescu, Master in Psihologia Organizațională (Germania) și Formator certificat (Romania).</p> <p>La curs fiind prezent inclusiv personalul din serviciile de calitate și mediu ambiant, sănătate în muncă, securitate instalații, securitate și sănătate în muncă. Aceasta practica se va menține și pentru viitor.</p> <p>Detalii în compartimentul <i>Interes pentru persoane</i>.</p>

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
1.3	Extinderea standardelor și a procedurilor existente pentru ca antreprenorii să abordeze, pe lângă aspectele legate de sănătatea și securitatea la locul de muncă, și riscurile proiectelor de mediu ambiental și social în timpul execuției lucrărilor, inclusiv: mediu, sănătatea și siguranța comunității, muncă și condiții de muncă (inclusiv cerința ca antreprenorii să aibă o procedură dedicată de soluționare a plângerilor).	EBRD PR1 / EIB Standard 1, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution Implementarea procedurilor: Antreprenori	Proceduri actualizate pentru antreprenori și abordarea riscurilor proiectelor de mediu ambiental și social, în vigoare în trim. II, 2023.	Proceduri actualizate și disponibile pentru a fi examinate de creditorii. Înregistrări documentate ale cerințelor impuse antreprenorilor de a aplica procedurile actualizate, disponibile pentru a fi examinate de creditorii la cerere.	Finalizat	Implementat cu informarea antreprenorilor a ghidului de bune practici, instrucțiunea IL. 576 unde se menționează despre aspectele de screening și tabloul de mediu și social la executarea lucrărilor, inclusiv măsurile de precauție pentru protecția mediului. În plus, respectarea procedurilor de către antreprenori face parte din obligațiile contractuale. Referitor la procedura de soluționare a plângerilor a fost expediată scrisoare oficială antreprenorilor prin care s-a reiterat importanța revizuirii și actualizării, inclusiv necesitatea ca acestea să fie disponibile pentru a fi prezentate la cerere. <i>Detalii în compartimentul Angajament pentru rezultate.</i>
1.4	Actualizarea standardelor și procedurilor de sănătate și siguranță pentru antreprenori, disponibile pe site-ul web al companiei, pentru a reflecta practicile actuale, așa cum sunt puse în aplicare de Premier Energy Distribution.	EBRD PR1 / EIB Standard 1, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Proceduri actualizate disponibile pe site-ul web al companiei în trim. I, 2023.	Proceduri actualizate publicate pe site-ul web al companiei	Finalizat	Instrucțiunile de securitate de pe site-ul web al întreprinderii au fost înlocuite -- https://premierenergydistribution.md/ro/norme-tehnice-ale-angajamentului-de-securitate-si-sanatate . A fost aprobată și publicată pe situl web Instrucțiunea IL.569.DE <i>Evaluarea performanței antreprenorilor privind securitatea și sănătatea muncii</i> . Toate instrucțiunile de securitate specificate în contract au fost plasate în mapa de acces a antreprenorilor. <i>Detalii în compartimentul Securitate și sănătate.</i>
1.5	Menținerea acreditării și certificării sistemului de management în conformitate cu standardele ISO 9001:2015 (calitate), ISO 14001:2015 (mediu) și ISO 45001:2018 (sănătate și securitate la locul de muncă).	Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	În curs de desfășurare/cu final deschis	Certificarea în conformitate cu standardele indicate în vigoare.	Finalizat	La 16.02.2023 pe pagina web a companiei au fost publicate Certificatele noi privind standardele ISO 9001:2015 (calitate), ISO 14001:2015 (mediu) și ISO 45001:2018 (sănătate și securitate la locul de muncă). <i>Detalii în compartimentul Excelența în servicii.</i>

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
Muncă și condiții de muncă – EBRD PR2 / EIB Standard 8							
2.1	<p>Adoptarea și punerea în aplicare a unei proceduri operaționale de soluționare a plângerilor angajaților, accesibile tuturor angajaților companiei, inclusiv celor care nu sunt angajați (cum ar fi consilierii pe termen scurt sau persoanele care desfășoară activități independente angajate direct de către companie), pentru a asigura soluționarea în timp util a problemelor și plângerilor acestora. Acest mecanism de soluționare a plângerilor va fi comunicat tuturor angajaților și va fi inclus în activitățile de formare și de sensibilizare ale societății.</p> <p>Reiterarea comunicării către angajați că, în orice problemă de etică, inclusiv în cazul violenței de gen sau al hărțuirii, pot utiliza canalul Codului de etică pentru a se asigura că persoana care face sesizarea va fi tratată cu bună credință și fără teama de consecințe negative, în timp ce notificările vor fi tratate în mod confidențial, iar prin intermediul Comitetului pentru Codul de etică problema va fi abordată de persoane cu experiență în probleme de etică.</p>	EBRD PR2 / EIB Standard 8, Bune practici	<p>Resurse: Resurse proprii</p> <p>Responsabilități: Premier Energy Distribution</p>	<p>Mecanismul de soluționare a plângerilor angajaților definit și comunicat întregului personal în trim. I, 2023.</p> <p>Punerea în aplicare a mecanismului de soluționare a plângerilor angajaților: pe termen nelimitat.</p>	<p>Mecanism de soluționare a plângerilor lucrătorilor, disponibil pentru a fi analizat de creditori.</p> <p>Registrul de reclamații/înregistrările privind implementarea gestionării reclamațiilor păstrate și disponibile pentru a fi examinate de către creditori la cerere.</p>	Finalizat	<p>Angajații se pot adresa prin intermediul căsuței poștale a Direcției Resurse Umane, plângerile acestora fiind analizate în modul corespunzător. Totodată, în scopul îmbunătățirii procesului de gestiune a plângerilor, a fost elaborată o procedură dedicată acestui aspect.</p> <p>Detalii în compartimentul <i>Interes pentru persoane</i>.</p>
Eficiența resurselor și prevenirea și controlul poluării – EBRD PR3 / EIB Standard 3							
3.1	<p>Efectuarea de investigații privind contaminarea mediului în zona rezervoarelor de depozitare a uleiului de transformator și în vecinătatea acestora. Investigațiile de mediu vor consta în prelevarea de probe și analiza solului și a apelor subterane de mică adâncime și vor avea ca scop determinarea potențialului de contaminare cu hidrocarburi a solului și a apelor subterane.</p>	EBRD PR3 / EIB Standard 3, Bune practici	<p>Resurse: Antreprenor extern specializat și resurse proprii.</p> <p>Responsabilități: Premier Energy Distribution</p>	Investigație de mediu finalizată în trim. III, 2023	<p>Programul de prelevare a probelor și programul analitic de laborator propuse pentru a fi examinate și confirmate de către creditori înainte de începerea studiului.</p> <p>Raport de investigație de mediu în vigoare și disponibil pentru a fi analizat de creditori.</p>	Finalizat	<p>Faza 1 Programul de prelevare a probelor și programul analitic a laboratorului au fost transmise către creditori.</p> <p>Faza 2 Investigația de mediu finalizată. Raportul de investigații a fost prezentat.</p> <p>Detalii în compartimentul <i>Protecția mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor</i>.</p>

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
3.2	Punerea în aplicare a tuturor măsurilor necesare de decontaminare și monitorizare a solului și a apelor subterane ca răspuns la rezultatele investigațiilor efectuate în conformitate cu punctul 3.1.	EBRD PR3 / EIB Standard 3, Bune practici	Resurse: Antreprenor extern specializat și resurse proprii. Responsabilități: Premier Energy Distribution	Programul de decontaminare și monitorizare a mediului înconjurător al amplasamentului definit în trim. IV, 2024. Implementarea decontaminării și monitorizării mediului pe șantier, în conformitate cu calendarul de program definit.	Programul de decontaminare și monitorizare a mediului de pe amplasament în vigoare și disponibil pentru a fi analizat de creditori. Rapoarte privind decontaminarea și monitorizarea mediului pe amplasament, disponibile pentru a fi examinate de creditori.	În curs	În curs conform termenilor. Detalii în compartimentul <i>Protecția mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor</i> .
3.3	Actualizarea planului de gestionare a deșeurilor pentru a se alinia la cerințele naționale de reglementare și la bunele practici din industrie prin abordarea cel puțin a următoarelor aspecte: <ul style="list-style-type: none"> ■ Definirea identificării, clasificării, codificării și separării deșeurilor; ■ Furnizarea de detalii privind cerințele de depozitare și etichetare a deșeurilor; ■ Clarificarea responsabilităților privind manipularea deșeurilor, inclusiv depozitarea, transportul și eliminarea acestora; ■ Cerințele de urmărire a deșeurilor și documentația asociată/formularele de urmărire a deșeurilor și înregistrarea; ■ Raportarea deșeurilor. 	Cerințe naționale de reglementare, EBRD PR3 / EIB Standard 3, Bune practici	Resurse: Resurse proprii (sprijin extern de contractor specializat, dacă este necesar). Responsabilități: Premier Energy Distribution	Planul modificat de gestionare a deșeurilor în vigoare în trim. II, 2023. Punerea în aplicare a planului modificat de gestionare a deșeurilor: pe termen nelimitat.	Planul de gestionare a deșeurilor în vigoare și disponibil pentru a fi examinat de creditori. Înregistrările privind punerea în aplicare a planului de gestionare a deșeurilor sunt disponibile la cererea creditorilor.	Finalizat	Pe 20.01.2023 a fost publicat <i>Ghidul de bune practici pentru protecția mediului ambiant</i> : https://premierenergy.sharepoint.com/sim/browsernorme/PREMIER_ENERGY_DISTRIBUTION/001_Documente_Generale/Ghid%20de%20bune%20practici.pdf În scopul informării angajaților, pe data de 11.01.2023 a fost transmis un comunicat intern la tema separării deșeurilor: „Reciclăm azi pentru siguranța de mâine!” A fost revizuită și elaborată cea de-a 4-a ediție a procedurii PS.803.DE <i>Gestionarea deșeurilor</i> , inclusiv formatul Planului de gestionare a deșeurilor. Procedura a fost publicată în Browser Norme cu informarea corespunzătoare a personalului PE-DSO. A fost întocmit planul pentru anul 2023 în conformitate cu cerințele procedurii menționate. Monitorizare internă trimestrială. Raportare pe SIA MD anual. Detalii în compartimentul <i>Protecția mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor</i> .

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
3.4	Eliminarea tuturor echipamentelor care conțin PCB aflate în prezent în depozit prin intermediul unor furnizori de servicii specializați și autorizați în mod corespunzător.	EBRD PR3 / EIB Standard 3, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Până la sfârșitul anului 2023	Confirmarea oficială a eliminării echipamentului care conține PCB către creditori.	Finalizat	În baza contractului semnat au fost recepționate permisele necesare pentru exportul de deșeuri în Germania. Au fost obținute permisele pentru export de la autoritățile competente din țările de tranzit. Instalațiile electrice au fost exportate. Furnizorul de serviciu este în proces de îndeplinire a obligațiilor conform contractului. Detalii în compartimentul <i>Protecția mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor</i> .
Sănătate, siguranță și securitate – EBRD PR4 / EIB Standard 9							
4.1	Definirea și punerea în aplicare a unui program de măsuri pentru a reduce incidentele care implică personalul companiei și terților, în contextul statisticilor actuale privind accidentele și în special în ceea ce privește activitățile cu risc ridicat ale societății, inclusiv, dar fără a se limita la: <ul style="list-style-type: none"> ■ munca la înălțime și lucrările electrice, ■ instrucțiuni de lucru pentru fiecare tip de activități, ■ siguranța circulației vehiculelor. În caz de necesitate, compania să revizuiască procedurile în materie de sanătate și securitate existente pentru a pune în aplicare o planificare temeinică a managementului siguranței pe teren, inclusiv, dar fără a se limita la măsuri precum îmbunătățirea sesiunilor de instruire practică pentru lucrările cu risc ridicat, îmbunătățirea supravegherii lucrărilor în materie de sanătate și securitate pe teren, a rutelor de transport și a sensibilităților, furnizarea de cursuri de conducere în siguranță pentru toți angajații implicați. etc.	EBRD PR4/ EIB Standard 9, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Plan de acțiuni finalizat în trim. I, 2023. Punerea în aplicare a procedurilor/practicilor de lucru îmbunătățite: cu final deschis	Planul de acțiuni este disponibil pentru a fi analizat de creditori. Statisticile privind incidentele/accidentele arată o tendință de scădere; obiectiv: realizarea tuturor acțiunilor care ar putea depinde de companie pentru a evita producerea de accidente mortale și grave.	Finalizat	A fost definit un program de măsuri pentru a reduce incidentele care implică personalul companiei și părțile terțe. Acesta urmează să fie aplicat conform calendarului stabilit. Detalii în compartimentul <i>Securitate și sănătate</i> .

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
4.2	Compania să revizuiască procedurile existente în materie de sănătate și siguranță pentru a aborda riscurile comunitare în materie de sănătate și siguranță și să pună în aplicare orice măsuri necesare pentru a reduce incidentele care implică părți terțe. Complementar cu evaluarea riscurilor, ca parte a angajamentului companiei față de părțile interesate (a se vedea elementele ESAP 10.1 - 10.2), să pregătească și să comunice autorităților locale relevante și în comunități un ghid în materie de sanătate și securitate pentru comunitate. Ghidul ar trebui să includă, fără a se limita la acestea, pericolele și riscurile asociate cu activitățile companiei, responsabilitățile în materie de sănătate și securitate ale companiei și ale membrilor comunității, măsurile și planurile de prevenire a accidentelor.	EBRD PR4/ EIB Standard 9, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Plan de acțiuni finalizat în trim. I, 2023. Punerea în aplicare a măsurilor de reducere a incidentelor provocate de terți și a implicării comunității conform calendarului definit.	Planul de acțiune este disponibil pentru a fi analizat de creditori. Incidentele/accidentele în care sunt implicați membri ai comunității arată o tendință de scădere; obiectiv: realizarea tuturor acțiunilor care ar putea depinde de companie pentru a evita producerea de accidente mortale și grave.	Finalizat	Au fost revăzute procedurile existente din punct de vedere a necesității actualizării. Adicional, a fost elaborat și publicat pe pagina web a companiei <i>Ghidul de securitate electrică pentru comunitate</i> , cu difuzarea periodică a recomandărilor pe rețelele de socializare. Detalii în compartimentul <i>Securitate și sănătate</i> .
4.3	Revizuirea procedurilor interne legate de situațiile de urgență pentru a se asigura că există suficiente măsuri care vor fi luate pentru a proteja sănătatea și siguranța comunității în timpul unei calamități naturale, în funcție de zona respectivă.	EBRD PR4/ EIB Standard 9, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	În trim. II, 2023	Procedura cu măsurile care trebuie luate în caz de calamități naturale este în vigoare și disponibilă pentru a fi examinată de creditori	Finalizat	Procedura PS.535.DE p 6.6 a fost completată cu Planul de acțiuni pentru situații excepționale (urgențe), cu informarea personalului. Detalii în compartimentul <i>Securitate și sănătate</i> .
Achiziția de terenuri, restricțiile privind utilizarea terenurilor și reinstalarea involuntară – EBRD PR5 / EIB Standard 6							
5.1	Descrierea, într-o procedură internă de prevenire și compensare a daunelor, a măsurilor aplicate de companie pentru a preveni, atenua sau inclusiv compensa eventualele daune cauzate de lucrările realizate utilizatorilor terenurilor.	Cerințe naționale de reglementare, EBRD PR5/ EIB Standard 6, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Procedura definită în trim. I, 2023	Procedura este în vigoare și disponibilă pentru a fi examinată de creditori. Înregistrările privind punerea în aplicare a procedurii sunt disponibile la cererea creditorilor.	Finalizat	Procedura a fost coordonată/aprobată/publicată. PS.710.DE Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .
5.2	Publicarea online a Procedurii de compensare pe site-ul companiei	Cerințe naționale de reglementare, EBRD PR5/ EIB Standard 6, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Procedura de compensare este în vigoare și este publicată pe site-ul companiei în trim. I, 2023.	Procedura este publicată pe site-ul web al companiei.	Finalizat	Procedura a fost publicată. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bune practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
Conservarea biodiversității și gestionarea durabilă a resurselor naturale vii – EBRD PR6 / EIB Standard 4							
6.1	Pentru fiecare nou proiect de extindere a rețelei implementat de companie, se determină dacă acesta afectează zonele naturale protejate. În cazul acelor proiecte situate în zone protejate, notifică și consultă autoritățile de mediu cu privire la nivelul de evaluare de mediu necesar, în conformitate cu prevederile naționale de reglementare.	Cerințe naționale de reglementare, EBRD PR6 / EIB Standard 4, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Pentru fiecare nou proiect de extindere a rețelei, înainte de inițiere	Documente privind notificarea și consultarea autorităților. Evaluarea din punct de vedere a mediului ambiental și social a impactului proiectului în conformitate cu cerințele autorităților.	Finalizat	Implementat cu informarea antreprenorilor despre Ghidul de bune practici, instrucțiunea IL. 576 în care se menționează despre necesitatea completării documentului de screening și tabloul de mediu și social la executarea lucrărilor de extindere, inclusiv măsurile de precauție pentru protecția mediului. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .
6.2	Elaborarea unui instrument de cartografiere care să permită determinarea exactă a interacțiunii dintre infrastructura electrică existentă și planificată a companiei (inclusiv liniile de înaltă tensiune, medie și joasă tensiune) și ariile naturale protejate. Instrumentul de cartografiere va utiliza ca bază datele cartografice GIS ale rețelei Emerald[1] disponibile în domeniul public. <i>Instrumentul de cartografiere ar trebui să fie utilizat pentru:</i> <ul style="list-style-type: none">■ identificarea măsurilor specifice de atenuare a conservării biodiversității (în vederea includerii acestora în specificațiile de lucrări și în declarațiile metodologice) care urmează să fie implementate de personalul propriu și de antreprenori în timpul executării lucrărilor proiectului și în timpul activităților curente de operare și întreținere a infrastructurii■ împreună cu baza de date Emerald a speciilor de interes pentru conservare pentru fiecare arie protejată, compania poate utiliza instrumentul de cartografiere pentru a identifica zonele cu risc ridicat de electrocutare a păsărilor (de exemplu, zonele care găzduiesc populații relevante de specii protejate) în sprijinul programului de atenuare a electrocutării păsărilor (a se vedea linia 6.4 de mai jos).	EBRD PR6 / EIB Standard 4, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Instrumentul de cartografiere va fi implementat în trim. IV, 2024. Utilizarea instrumentului: deschisă	instrument de cartografiere operațional	Finalizat	In IGEE a fost adăugat stratul EMERALD (compartimentul: Limite geografice - Arii naturale protejate). De comentat modul de utilizare a stratului EMERALD integrat în IGEEA în planificarea lucrărilor IL.576.DE a fost completată, IGEEA – Geografic Interprice Application. La planificarea lucrărilor obligatoriu de consultat opțiunea IGEEA unde a fost plantat stratul EMERALD (compartimentul limite geografice -- arii naturale protejate. Pentru activarea stratului se bifează „arii naturale protejate” din grupa „limite geografice”, apoi se bifează butonul „redesenare fereastră” La p 6.3 este specificat ca în cazul zonei marcate în Emerald ca zona naturală protejată, se va precua ocolirea zonei. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
6.3	Efectuarea unei revizuii a procedurii companiei pentru gestionarea interacțiunilor cu pasările (PS.830.DE) și a practicilor de punere în aplicare asociate, în vederea actualizării și a luării în considerare a celor mai bune practici din domeniu.	EBRD PR6 / EIB Standard 4, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	Procedură aprobată și publicată pe site-ul web al companiei în trim. IV, 2024.	Procedura publicată pe site-ul companiei	Finalizat	Implementat cu informarea antreprenorilor a Ghidului de bune practici, Procedura PS.830.DE Control de mediu al avifaunei în instalațiile electrice și necesitatea planificării activităților în IE ținând cont de cele specificate în acest document. Procedura publicată pe site-ul companiei. <i>Detalii în compartimentul Protecția mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor.</i>
6.4	Extinderea standardelor și procedurilor existente pentru antreprenori pentru a aborda procedura revizuită a companiei pentru gestionarea aspectelor legate de biodiversitate în timpul execuției lucrărilor.	EBRD PR6 / EIB Standard 4, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution Punerea în aplicare a procedurilor: Antreprenori	Proceduri modificate în trim. III, 2023. Punerea în aplicare a procedurilor și îmbunătățirea practicilor: cu final deschis	Procedura aprobată și disponibilă pentru a fi examinată de creditorii. Înregistrări documentate ale cerințelor impuse antreprenorilor de a aplica procedurile actualizate, disponibile pentru a fi examinate de creditorii la cerere.	Finalizat	A fost publicat Ghidul de bune practici pentru protecția mediului ambient 20.01.2023 Au fost incluse standardele și procedurile de mediu elaborate și aprobate în cadrul organizației ca cerință spre îndeplinire în contractele cu antreprenorii ce realizează lucrările de investiții. La fiecare revizuire a acestora, acestea sunt comunicate antreprenorilor. <i>Detalii în compartimentul Protecția mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor.</i>
Patrimoniul cultural – EBRD PR8 / EIB Standard 10							
8.1	Modificarea procedurilor de mediu ambiental și social ale companiei și a specificațiilor pentru antreprenori pentru a include o procedură privind descoperirile întâmplătoare, care să fie pusă în aplicare de către antreprenori la toate proiectele care implică lucrări de excavare a șanțurilor.	EBRD PR8 / EIB Standard 10, Bune practici	Resurse: Sprijin extern și resurse proprii, după caz. Responsabilități: Premier Energy Distribution	Procedura de descoperiri întâmplătoare în vigoare în trim. II, 2023. Punerea în aplicare a procedurii privind descoperirile întâmplătoare: pe termen nelimitat	Procedura aprobată și disponibilă pentru a fi examinată de creditorii. Înregistrările privind punerea în aplicare sunt la dispoziția creditorilor, la cerere.	Finalizat	A fost publicată Procedura IL.576.DE - 6.3 ultimul paragraf din procedură: <i>În cazul unei descoperiri întâmplătoare a unui bun cu valoare arheologică, istorică, monetară, etc. se vor stopa imediat lucrările și se va informa în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 48 de ore: Administrația Publică Locală și Premier Energy Distribution. Canalele oficiale de comunicare 022 43 11 11.</i> <i>Detalii în compartimentul Angajament pentru rezultate.</i>

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
Dezvăluirea informațiilor și implicarea părților interesate – EBRD PR10 / EIB Standards 2 and 7							
10.1	Asumarea responsabilității asupra planului propus de implicare a părților interesate (SEP) (furnizat în urma verificării prealabile din punct de vedere a mediului ambiental și social), perfecționarea și detalierea programului de activități de implicare și punerea în aplicare a SEP.	EBRD PR10 / EIB Standard 2 & 7, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	SEP disponibil pe site-ul companiei în trim. I, 2023 și dezvăluit la nivel local începând cu trim. I, 2023	SEP disponibil pe site-ul web al companiei și publicat la nivel local alături de NTS. Înregistrările privind punerea în aplicare a SEP sunt la dispoziția creditorilor, la cerere.	Finalizat	SEP este disponibil pe site-ul companiei în trim. I, 2023 și este dezvăluit cu detalierea programului de activități de implicare și punerea în aplicare a SEP. Detalii în compartimentul <i>Angajamente de responsabilitate socială corporativă</i> .
10.2	Actualizarea SEP (ca document viu) pe măsură ce sunt identificate noi părți interesate și ca răspuns la consultări pentru a integra rezultatele obținute în urma implicării părților interesate.	EBRD PR10 / EIB Standard 2 & 7, Bune practici	Resurse: Resurse proprii Responsabilități: Premier Energy Distribution	SEP actualizat până la sfârșitul trim. I al fiecărui an, sau mai frecvent, dacă este necesar (primul în 2024, deoarece datele efective vor fi publicate în 2023 la punctul 10.1).	SEP actualizat, disponibil pe site-ul web al companiei și publicat la nivel local. Înregistrările privind punerea în aplicare a SEP actualizate sunt disponibile pentru creditorii la cerere.	Finalizat	SEP a fost actualizat și plasat pe pagina web la 29 martie 2024. Detalii în compartimentul <i>Angajamente de responsabilitate socială corporativă</i> .

Anexa 2 Tabelul 6-1 Planul de acțiune privind implicarea

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criterii de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
6.1.1.1	Implicarea părților interesate în elaborarea planului de investiții.		Părțile interesate vizate: Toate părțile interesate Responsabilități: Departamentul Relații externe și comunicare	În curs de desfășurare	Publicarea planului de investiții prin intermediul site-ului web al companiei și al altor canale de comunicare relevante și documentarea și feedback-ul primit de la public prin intermediul instrumentelor de monitorizare disponibile.	Finalizat	Implementată și distribuită spre respectare procedura internă PS 506 DE., ce include p 6. 5 <i>Consultarea proiectului planului anual de investiții cu părțile interesate.</i> Planul de investiții în dezvoltare se elaborează în baza solicitărilor recepționate de la consumatori. Centralizat la GE se acumulează toate adresările (SEC) pentru care se calculează indicatorii reglementați, apoi în baza criteriilor legale și de buget se includ în planurile 3 anuale de investiții în dezvoltare. Planul de investiții în renovare se elaborează ținând cont de adresările consumatorilor (SEC), prescripții emise de ANRE, Registrul Defecte, rezultate inspecții, indicatori de calitate și bugetul disponibil. Planul se aprobă de către ANRE și publică pe pagina web. Pe parcursul anului se realizează ajustări inclusiv în baza adresărilor clienților. <i>Detalii în compartimentul Angajament pentru rezultate.</i>
6.1.1.2	Publicarea SEP, NTS și a altor informații relevante despre proiect		Părțile interesate vizate: Toate părțile interesate Responsabilități: Departamentul Relații externe și comunicare	Înainte de inițierea lucrărilor de construcție	Asigurarea publicării pe internet a planului SEP	Finalizat	Publicat. <i>Detalii în compartimentul Angajamente de responsabilitate socială corporativă.</i>
6.1.1.3	Comunicarea despre formularele de reclamații care pot fi utilizate pe internet și pe alte canale.		Părțile interesate vizate: Toate părțile interesate Responsabilități: Managerul Sectorului Distribuție, cu sprijinul Departamentului Relații Externe și Comunicare	Cât mai devreme posibil în etapa de planificare a proiectului	Oferirea unui mecanism prin care părțile interesate să comunice plângerile, inclusiv în ceea ce privește impactul lucrărilor de construcție legate de lucrările de modernizare și extindere a rețelei	Finalizat	Aceste posibilități sunt reflectate în documentul SEP publicat pe pagina web a companiei. Inclusiv se vor comenta la ședințele cu CR/APL conform graficului prestabilit și a Ghidului de comunicare elaborat. <i>Detalii în compartimentul Politici.</i>

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
6.1.1.4	Comunicare regulată și întâlniri la necesitate între managerul sectorului de distribuție și APL.		Părțile interesate vizate: Administrații publice municipale și/sau locale Responsabilități: Managerul Sectorului Distribuție	Comunicare în timpul pre-construcției. Întâlniri suplimentare imediate, dacă este necesar	Coordonarea informațiilor privind activitățile proiectului, difuzarea informațiilor privind fluxurile de trafic preconizate și termenul de execuție. Asigurarea comunicării în timp util a specificațiilor tehnice și a traseelor (ținând cont de amplasarea infrastructurii, de cerințele privind protecția de siguranță și de restricțiile de acces la terenuri asociate), pentru a evita potențialele efecte asupra mediului de trai.	Finalizat	A fost elaborat Planul de realizare/participare la ședințele CR/APL în care vor fi puse în discuție Planurile investiționale și de dezvoltare. A fost elaborată Nota informativă cu privire la participarea la ședința CR și un fișier de monitorizare a Întrunirilor realizate de către Managerii sectoarelor cu CR/APL cu descriere succintă a subiectelor abordate / discutate în cadrul ședințelor, inclusiv compromisurile și acțiunile necesare a fi realizate de către companie. A fost elaborat Ghidul de comunicare ce va conține temele relevante enunțate la întruniri de către managerii sectoarelor. Detalii în compartimentul <i>Politici</i> .
6.1.1.5	Identificarea și implicarea proprietarilor și utilizatorilor de terenuri afectate		Părțile interesate vizate: Proprietarii de terenuri afectate de lucrările de construcție Responsabilități: Managerul Sectorului Distribuție	Înainte de a avea acces la terenuri	Identificarea proprietarilor și utilizatorilor de terenuri care ar putea fi afectați de lucrările de construcție pentru a obține autorizația de acces atunci când este necesar și pentru a preveni eventualele daune.	Finalizat	Implementata și distribuita spre respectare procedura PS.710.DE, ce stabilește și reglementează procesul de notificare, înștiințare și coordonare a lucrărilor pe terenurile private ale persoanelor terțe. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .
6.1.1.6	Comunicare periodică și întâlniri cu comunitățile afectate, la nevoie.		Părțile interesate vizate: Populația locală Responsabilități: Managerul Sectorului Distribuție, Antreprenorii de construcții	Comunicare în timpul pre-construcției. Întâlniri suplimentare imediate, dacă este necesar (de exemplu, pentru grupurile vulnerabile)	Identificarea grupurilor vulnerabile și definirea mijloacelor adecvate de a lua legătura cu acestea, de a le explica proiectul și de a le înțelege opiniile; Consolidarea încrederii; Ascultarea și colectarea doleanțelor; Schimbul de informații;	Finalizat	La inițierea lucrărilor investiționale, APL sunt informate în prealabil și se coordonează prin scrisori oficiale despre data inițierii și perioada derulării proiectelor investițional, inclusiv IE supusă renovării. Se notifică proprietarii de terenuri. Se identifică adresările prin web, verbal, telefonic, scrisori în SEC. Se montează panouri informative la locul de executare a lucrărilor. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
6.1.1.7	Reuniuni publice voluntare, dacă este necesar		Părțile interesate vizate: Toate părțile interesate Responsabilități: Managerul Sectorului Distribuție, Antreprenori de construcții	Înainte de începerea lucrărilor de construcție	Discutarea impactului social și de mediu asociat cu lucrările, inclusiv accesul la terenuri și compensarea daunelor accidentale, măsurile de atenuare a sănătății și siguranței comunității	Finalizat	La inițierea lucrărilor investiționale, APL sunt informate în prealabil și se coordonează prin scrisori oficiale despre data inițierii și perioada derulării proiectelor investiționale, inclusiv IE supusă renovării. Se notifică proprietarii de terenuri. Se identifică adresările prin web, verbal, telefonic, scrisori în SEC. Vezi detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .
Exemple de acțiuni în timpul construcției							
6.1.2.1	Publicarea informațiilor cheie despre activitățile Proiectului către APL-uri și solicitarea de informații/publicare, după caz, în primării/alte locuri publice din localitățile afectate, pentru a aduce informația dată localnicilor în limba locală.		Părțile interesate vizate: Populația locală Responsabilități: Managerul Sectorului Distribuție, Antreprenori de construcții, care va aborda barierele lingvistice specifice	Actualizat în mod corespunzător pe întreaga perioadă de construcție	Publicarea informațiilor cheie privind activitățile proiectului (de exemplu, programul de construcție, procedura și formularele de reclamații, detalii de contact).	Finalizat	La inițierea lucrărilor investiționale, APL sunt informate în prealabil și se coordonează prin scrisori oficiale despre data inițierii și perioada derulării proiectelor investiționale, inclusiv IE supusă renovării. Pe parcursul desfășurării lucrării la locul realizării acesteia se vor plasa placate informative elaborate conform cerințelor Instrucțiunii de semnalizare. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .
6.1.2.2	Comunicare periodică și întâlniri cu comunitățile afectate, la necesitate.		Părțile interesate vizate: Populația locală Responsabilități: Managerul Sectorului Distribuție, Antreprenori de construcții	Comunicarea în timpul construcției. Întâlniri suplimentare imediate, dacă este necesar (de exemplu, pentru grupurile vulnerabile, dacă apar probleme specifice sau dacă lucrările se desfășoară pe o proprietate privată).	Ascultarea și colectarea doleanțelor; Schimbul de informații;	Finalizat	Pe parcursul lucrărilor se comunică cu APL și se instalează panou informativ cu referința la detalii de contact. La necesitate se organizează întâlniri. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
Exemple de acțiuni în timpul exploataării							
6.1.3.1	Începerea activităților de către sectoarele rețelei de distribuție		Părțile interesate vizate: Primarii localităților afectate și membrii comunității Responsabilități: Managerul Sectorului Distribuție, Antreprenori de construcții	Înainte de începerea exploataării	Informarea părților interesate cu privire la începerea exploataării, la orice riscuri pentru sănătate și siguranță pentru comunități și la măsurile de atenuare a acestora	Finalizat	Se expediază scrisoare către APL de coordonare a realizării lucrărilor investiționale. Se atrage atenție la riscurile pentru securitate și sănătatea populației și necesitatea respectării zonelor de protecție. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .
6.1.3.2	Informații actualizate și complete cu privire la mecanismul de soluționare a plângerilor și la procedura de compensare		Părțile interesate vizate: Toate părțile interesate; Primarii localităților afectate și membrii comunității. Responsabilități: Departamentul Relații Externe și Comunicare, susținut de Managerul Sectorului Distribuție, Antreprenori de Construcții	În curs de desfășurare	Informarea părților interesate cu privire la lucrările programate de întreținere și de extindere a rețelei (durată, locație etc.) Publicarea online a Procedurii de compensare pe site-ul companiei și informarea APL-urilor;	Finalizat	Procedura publicată pe pagina web. Detalii în compartimentul <i>Angajament pentru rezultate</i> .
6.1.3.3	Informații permanente privind performanța socială și de mediu anuală a societății		Părțile interesate vizate: Toate părțile interesate; Primarii localităților afectate și membrii comunității. Responsabilități: Departamentul Relații Externe și Comunicare	Anual	Informarea părților interesate cu privire la performanțele anuale de mediu și sociale ale proiectului prin publicarea raportului anual RSC pe site-ul web al companiei.	Finalizat	Publicat. Vezi Raportul RSC publicat pe pagina web.

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
Raportarea către părțile interesate							
10.3.1.1	Red Flag Reports: mecanism de control real privind termenii de răspuns în sistemul de gestionare a corespondenței, raportarea imediată a elementelor urgente (de exemplu, preocupări critice sau plângeri) sau a incidentelor de natură semnificativă, pe cale verbală, prin poștă etc. Aceste raportări de semnalare a alertelor corespund fiecărui domeniu în funcție de responsabilitatea sa, cu implicarea Departamentului de relații externe și comunicare, atunci când este necesar, și sunt trimise echipei de conducere, care va lua măsuri și/sau le va redirecționa, dacă este cazul. Mecanismul de reclamații conține indicarea criticii incidentului care trebuie comunicat în Red Flag Reports.				Problemele importante sunt discutate atunci când apar și pot fi comentate în cadrul reuniunilor interne lunare ale companiei și vor fi difuzate la nivel intern în funcție de necesități, inclusiv către antreprenorii relevanți ai companiei, după caz.	Finalizat	În SEC a fost implementat un câmp (ESAP) pentru a marca adresările relevante în teme relaționate de procesul intestinal. Acestea vor fi marcate cu prioritate Urgentă în dependență de criticitate. Aceste adresări se vor conține în raportul realizat conform acțiunii 10.3.1.2. Detalii în compartimentul <i>Politici</i> .
10.3.1.2	Raportul privind registrul de reclamații și cereri: registru definit în sistemul de gestionare a corespondenței (Appendix C), care poate fi extras la nevoie. Detaliile din sistemul de gestionare a corespondenței pot include, în funcție de necesități: activități de dialog relevante întreprinse până în prezent, principalele preocupări și așteptări, rezumatul progreselor înregistrate (acțiunile care urmează să fie întreprinse și stadiul lor); documente, răspunsuri ale companiei către consumatori etc.				Problemele importante sunt discutate atunci când apar și pot fi comentate în cadrul reuniunilor interne lunare ale companiei și vor fi difuzate la nivel intern în funcție de necesități, inclusiv către antreprenorii relevanți ai companiei, după caz.	Finalizat	Raportul a fost stabilit și elaborat. Detalii în compartimentul <i>Politici</i> .

Nr.	Acțiune	Cerință (Autoritatea de reglementare, BERD, PR (cerință de performanță), BEI Standarde, bunele practici	Recomandare cu privire la resurse Responsabilitate	Perioada	Obiective și criteriile de evaluare pentru o implementare reușită	Stare	Comentarii de implementare
10.3.2	Compania va ține evidența angajamentelor asumate (registru de urmărire a angajamentelor) și va comunica periodic progresele înregistrate în raport cu aceste angajamente (de exemplu, prin intermediul sistemului de gestionare a corespondenței, al site-ului web, după caz). Premier Energy Distribution va întocmi un Raport anual de progres privind implicarea părților interesate, rezumând rezultatele SEP, pe baza cărui vor fi transmise informații actualizate către comunitate, incluse în Raportul anual RSC.				Registru de urmărire a angajamentelor; Raport anual de progres.	Finalizat	Disponibila evidența centralizată a angajamentelor aferente solicitărilor de dezvoltare. rezultatul se publică pe web. S-a implementat evidența centralizată a angajamentelor în urma ședințelor cu APL. Registru de urmărire a promisiunilor (față de părțile implicate, APL, consumatori, proprietari etc.) se află în SGDoc. Detalii în compartimentul <i>Politici</i> .

SONDAJ

Vă rugăm să marcați cu un X celula corespunzătoare răspunsului Dvs.

În linii generale raportul este:

Deloc interesant Puțin interesant Interesant Foarte interesant

Raportul m-a ajutat să cunosc activitatea Premier Energy Distribution în materie de RSC

Aproape deloc Puțin Suficient Mult

Comentarii și sugestii:

Nume, prenume:

Organizație/instituție

Date de contact:

În relația Dvs. cu Premier Energy Distribution vă identificați ca:

A acționar Consumator Furnizor Angajat Definiți altele

Opinia Dvs. este foarte importantă pentru Premier Energy Distribution.

Vă mulțumim pentru participare.

Pentru precizări în legătură cu informațiile incluse în prezentul Raport de responsabilitate socială corporativă ne puteți contacta:

1. **la următoarea adresă poștală:**

Departamentul „Relații externe și comunicare”
ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
str. Andrei Doga nr.4
MD-2024 mun. Chișinău
Republica Moldova

2. **prin fax** 022 43 16 75

3. **la adresa de e-mail:** comunicare@premierenergy.md;

4. **pe rețeaua de socializare Facebook:** @premierenergydistribution

